

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Vliv migrace na vnitřní bezpečnost vybraných evropských států a ČR

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program: **OCHRANA OBYVATELSTVA**

Autor: Bc. Petra Kolínová

Vedoucí práce: Ing. Lenka Brehovská, Ph.D.

České Budějovice 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „Vliv migrace na vnitřní bezpečnost vybraných evropských států a ČR“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 1. 5. 2020

.....
Bc. Petra Kolínová

Poděkování

Předně bych chtěla poděkovat svojí rodině a blízkým přátelům za podporu a trpělivost nejen během zpracovávání diplomové práce, ale po celou dobu mého studia. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Lence Brehovské, Ph.D. za cenné rady a připomínky během odborného vedení mé práce. V neposlední řadě bych také ráda poděkovala všem pedagogickým pracovníkům Jihočeské univerzity za jejich předávání svých znalostí a zkušeností.

Vliv migrace na vnitřní bezpečnost vybraných evropských států a ČR.

Abstrakt

Cílem diplomové práce je analýza bezpečnosti ve vztahu k soudobé migrační krizi ve vybraných zemích Evropské Unie. Současně je provedena i analýza migračních tras. Snahou je hlubší uchopení a reflexe problému. V teoretické části jsou uvedeny základní informace o současném dopadu politiky otevřených hranic v Evropě na jednotlivé země. Nedílnou součástí je reflektování pozitivních i negativních dopadů přicházejících migrantů na majoritní občany daných zemí. Dále práce poskytuje základní informace z oblasti kultury islámu. Tento teoretický úvod je považován za nezbytný pro lepší uvedení čtenáře do problematiky. Použitými metodami pro vyhodnocení výsledků je kvalitativní výzkumné šetření na základě rešerše příslušné odborné dokumentace. Ke splnění cíle dopomohlo množství informací, které jsou veřejnosti poskytována k nahlédnutí, jak ze strany ministerstev, cizinecké policie, tak statistickým úřadem Evropské Unie. Nanejvýš důležitými faktory jsou již existující výzkumy, které byly v této práci také zahrnuty. Teoretický rámec práce představuje teorii migrace, zahraniční politiku a integraci, jako společný rámec nově se formující podoby Evropy. Pro zdárné řešení problému je nanejvýš vhodné alespoň okrajově postihnout kulturní specifika migrující menšiny.

Klíčová slova: migrace, uprchlická krize, bezpečnost, integrace, migrační politika

The influence of migration on internal security of selected European states and CR.

Abstract

The aim of the thesis is to analyze security in relation to the current migration crisis in selected countries of the European Union. Concurrently, the migration routes are analyzed. The aim is a deeper grasp and reflection of the problem. The theoretical part provides basic information on the current impact of open borders policy in Europe on individual countries. An integral part is the reflection of the positive and negative impacts of incoming migrants on the majority citizens of the countries. Furthermore, the thesis provides basic information from the field of Islam culture. This theoretical introduction is considered necessary for a better introduction of the reader. The methods used to evaluate the results are a qualitative research based on a search of relevant technical documentation. A number of information provided to the public for inspection, both by ministries, the Foreign Police and the European Union Statistical Office, helped to achieve this goal. The most important factors are already existing research, which was also included in this work. The theoretical framework of the thesis presents the theory of migration, foreign policy and integration as a common framework of the newly forming form of Europe. For a successful solution of the problem is most appropriate to at least marginally capture the cultural specificities of the migrant minority.

Key words: migration, refugee crisis, security, integration, migration policy

Obsah

ÚVOD	8
1 TEORETICKÁ ČÁST	10
1.1 Úvod do problematiky migrace.....	10
1.1.1 Pojem migrace	10
1.1.2 Důvody migrace	10
1.1.3 Státní příslušník třetí země	11
1.1.4 Trans imigrant.....	12
1.1.5 Uprchlík	12
1.2 Pojem migrační krize	13
1.3 Migrační politika a legislativa.....	14
1.3.1 Vymezení pojmu cizinec v ČR	14
1.3.2 Azyl a doplňková ochrana.....	15
1.3.3 Nelegální pobyt	15
1.4 Integrace a cíle integrační politiky	16
1.5 Bezpečnostní systém státu.....	19
1.5.1 Trestní činnost v souvislosti s migrací cizinců	20
1.6 Migrační politika států EU	22
1.6.1 Velká Británie.....	22
1.6.2 Německo	23
1.6.3 Švédsko.....	24
1.6.4 Francie	25
1.7 Pozitivní a negativní dopady migrace	26
1.8 Demografický vývoj Evropy.....	28
1.9 Kultura Islámu.....	29
2 CÍL PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	31
3 OPERACIONALIZACE POJMŮ.....	32
4 METODIKA	33
5 VÝSLEDKY	34
5.1 Faktory, které přispěly k masové migraci	34
5.1.1 Eskalující faktory v roce 2015, které podpořily migrační krizi.....	35
5.2 Přijímání migrantů jako lék k zastavení stárnutí evropské populace	40

5.3 Bezpečnostní aspekty migrace	44
5.3.1 Bezpečnostní aspekty ČR se zaměřením na hrozbu neřízené migrace	46
5.3.2 SWOT analýza	49
5.4 Islámský terorismus a jeho vnímání jako hrozby pro Evropu a Západní svět.....	54
5.5 Predikce populačního vývoje Evropy, ve vztahu k muslimské společnosti.....	61
5.6 Vývoj migrace na hlavních migračních trasách	67
5.6.1 Východní Středomořská trasa	70
5.6.2 Centrální středomořská trasa	72
5.6.3 Západní středomořská trasa	73
6 Diskuze.....	75
7 Závěr	80
Seznam literatury a zdrojů	83
Seznam tabulek a obrázků.....	91

ÚVOD

Migrace, integrace migrantů a interkulturní rozdíly se stávají jedním z hlavních témat zemí Evropské unie ve 21. století. Počátky v poválečném nedostatku pracovní síly během padesátých let vedly k prvním krokům migračních vln přistěhovalců do Evropy a k dalšímu zintenzivnění došlo důsledkem otevření hranic. Také Česká republika se z tranzitní migrační země stává pro mnohé migranty zemí cílovou a narůstá počet migrantů žijících na území ČR. Je velmi složité vyznat se v příčinách a důsledcích migrace v mezinárodním kontextu. Navíc cizinci jsou dnes, podobně jako v minulosti, často považováni za hrozbu pro stávající řád a za viníky řady sociálních problémů, a tak soužití s migranty vyvolává řadu otázek nejen v oblasti etické a společenské ale i v otázkách bezpečnosti. Pokud se podíváme na samotné náboženství migrantů, jedná se v nejčastějším případě o muslimy. A jsou to právě muslimové, kdo v členských zemích Evropské unie tvoří největší náboženská etnika. Následkem všeho, jsou pak rostoucí nepřizpůsobivé přistěhovalecké kolonie s nábožensky sebejistou vírou islámu, kulturou tolik odlišnou od Západní civilizace. Historickou vinou kolonialismu Západ ustupuje kultuře, jež nezná hranici mezi náboženstvím a zákonem. Jen nepatrný zlomek těch, kteří vstupují na Evropský kontinent přicházejí s touhou stát se integrální součástí společnosti a zcela se asimilovat. Většina příchozích o integraci nepřemýšlí a jen počítají s tím, že se budou muset naučit jazyk hostitelské země. Dále vytvoří takzvané ostrůvky lidí stejného vyznání a způsobu života věříc, že islám je nejlepší náboženství. Příchozím chybí reflexe toho, proč země, z které přicházejí je tak chudá, a naopak země do které vstupují, tak bohatá. Pokud by tato slova neplatila o všech muslimech ale jen o malé části, tak i tato malá část často brání integraci do hostitelské společnosti řadě muslimů, jež by byla ochotna se do příchozí země integrovat. Z výše uvedeného jasně vychází, že problém tedy není v žádném případě v rase příchozích, ale ve vyznání hodnot a střetu kultur. Je tedy vůbec možná asimilace tak velkého počtu cizinců s tak silnou kulturou? Je kolonizace Afriky příčinou chudoby mnohých Afričanů a jejich následné migrace do Evropy za lepším? Je příčinou xenofobie neslučitelná jinakost kultur, nebo ztráta pevné identity postmoderního Evropana a ekonomická krize? Můžou migranti zachránit stárnoucí Evropu a jaká je predikce demografického vývoje Evropy? Mají bohaté země morální povinnost přijímat uprchlíky? Je udržitelný koncept národní existence? Jakým způsobem je ohrožena naše kulturní identita, sociální systém a bezpečnost? Jaké faktické dopady má migrace na společnost a v neposlední řadě, jaké

jsou hlavní bezpečnostní zlomy na základě vývoje migračních vln v Evropě? Na tyto a mnohé další otázky se zaměřím ve výzkumné části této práce.

Smyslem diplomové práce bude odpovědět na otázky bezpečnosti jako takové, dotýkající se přímo kriminality a jiných zločinů. Přiblížení se po staletí k nezměněným hodnotám, které káže islámské náboženství a jež jsou obyvateli Východních zemí přísně respektována a přinášena. Z pohledu Západu především pak na listinu základních práv a svobod, genderově rovné společnosti, případný útisk a nepřijetí menšin, jež je z vyznání tohoto silného náboženství zřejmý a má přímou souvislost. V současné době žijeme ve svobodném, tolerantním Západu, který mimo jiné respektuje osobní individualitu, rovnoprávnost, svobodné vyjadřování, a mnohé další tolik potřebné demokratické hodnoty obyvatelstva. Povinností civilizované a humanitní společnosti je pomáhat. Avšak pouze do okamžiku, než bude ohrožena samotná podstata její existence.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Úvod do problematiky migrace

Migrace je přirozeným a trvalým historickým jevem. Pro imigranta, pro přijímací zemi i zemi původu. Mezinárodní obchod, zahraniční investice, zahraniční studium, odborné mezinárodní stáže, vysoce kvalifikovaní zahraniční pracovníci, či naopak nízko kvalifikovaná pracovní síla, manažeři nadnárodních korporací, ale i kulturní či vědecká mezinárodní spolupráce, to vše je velmi úzce spojeno s migrací. Výrazné restriktce, či snad dokonce vyloučení imigrace, by bylo samo ekonomickou hrozbou a vedlo by nejen ke ztrátě konkurenceschopnosti, ale v rámci reciprocity, by se velmi pravděpodobně tato imigrační politika dotkla svobody pohybu samotných občanů (MVČR, 2019). Hlavním tématem této diplomové práce je ovšem migrace osob z afrických zemí, která může mít značné ekonomické, kulturní a populační důsledky. O vážnosti těchto procesů bude více hovořeno níže.

1.1.1 Pojem migrace

Migrace znamená prostorové přemístování osob z jednoho území na druhé, ať už na dobu kratší, delší, případně natrvalo, kdy je cílem usazení, a dochází při něm ke změně bydliště (Kalibová et al., 1993). Zpravidla se nemusí jednat pouze o mobilitu lidí, ale setkat se s tímto pojmem můžeme i u tzv. migrací rostlin a zvířat. Z demografického hlediska lze migraci vyjádřit několika ukazateli kdy jedním z nich je migrační saldo, tedy takzvaná čistá migrace vyjádřená počtem rozdílu přistěhovaných osob a osob vystěhovaných pro určitou oblast. Z těchto hodnot pak hovoříme buď o migračním růstu nebo migračním úbytku (ČSÚ, 2001).

1.1.2 Důvody migrace

Důvodů proč lidé migrují je několik, ale zpravidla je to proto, že nejsou spokojeni s místem kde se narodili, a to z důvodu náboženského nebo rasového pronásledování, politické nesvobodě. Silný faktor zde tvoří i vojenské konflikty odehrávající se v zemi migranta (Antošová, 2017). Lidé mohou být vystaveny nepříznivým ekonomickým podmínkám (tzv. ekonomická migrace), či nekvalitnímu životnímu prostředí (tzv. enviromentální migrace). V těchto případech hovoříme o takzvaných „push“ faktorech. Na straně druhé, tzv. „pull“ faktory, jsou způsobeny pozitivními vlivy, které působí na

jednotlivce jako magnet. Jedná se o skutečnosti lákající lidi k migraci do cizí země, kdy se například jedná o vysokou životní úroveň, možnost získání lepší práce, svoboda apod.

Podle údajů z OSN, které byly v roce 2018 zveřejněny, opustilo své domovy celkem v současné době celkem 68,5 milionu lidí. Nemalá část našla bezpečí za hranicemi své země. Jedná se zejména o přistěhovalce ze Sýrie, Afghánistánu a Jižního Súdánu, kdy je značná část tvořena dětmi. Drtivá většina uprchlíků zůstává v rozvojových zemích, kdy jich nejvíce hostí Turecko, Írán, Libanon, Uganda, Pákistán (UNHCR, 2018). Ze zemí Evropské Unie to pak jsou Francie, Švédsko či Německo. Možná překvapivým faktem je skutečnost, že například chudší země jako je Uganda hostí stejný počet uprchlíků jako bohaté Německo. Hlavním cílem uprchlíků totiž nejsou bohaté země. Nejvíce jich přežívá v relativně chudých zemích (UNHCR, 2018).

Z důvodu dlouhotrvajících konfliktů je na planetě téměř 69 miliónů uprchlíků. Odhaduje se, že ve světě je 10 milionů osob bez státní příslušnosti. Tito lidé pak v důsledku válek, pronásledování a v touze po lepším životě přicházejí do Evropy. Migrace se tak stala jedním z hlavních témat společenské diskuze, v které však někdy chybí fakta, čísla i souvislosti. Podle Spojených národů, tak často vznikají mýty a desinformace obyvatelstva.

Všechny studie, které se zabývají příčinami migrace z rozvojových zemí se však shodnou na jedné věci – příčiny migrace z rozvojových zemí nelze hledat lokálně, vždy jsou založené na globálních procesech, jako jsou mezinárodní vojenské intervence vedoucí k válečným konfliktům, intervence v podobě rozvojové pomoci nebo třeba vliv mezinárodních kriminálních sítí v obchodu s drogami. Obyvatelé dané země málokdy mohou sami tyto globální procesy ovlivnit a rozhodnutí migrovat je pro ně adaptační strategií, jak v dané situaci zajistit co nejlepší život pro sebe a svou rodinu (ČvT, 2018).

1.1.3 Státní příslušník třetí země

Jedná se o osobu, která není občanem Evropské unie ve smyslu čl. 17 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství, anebo která není osobou požívající práva společenství na volný pohyb osob (např. občané Norska, Švýcarska, Islandu). Ne všichni cizinci, kteří nemají státní občanství členského státu EU, jsou skutečně řazeni do skupiny cizinců ze třetích zemí. Mnoho cizinců, kteří mají občanství třetích zemí,

např. Gruzie, USA a Turecka, jsou totiž rodinnými příslušníky občanů EU a cizinecké právo je tak řadí k občanům EU.

1.1.4 Trans imigrant

O transmigraci hovoříme u osob neboli migrantů, kteří se neusazují pouze v jediné zemi, ale žijí v několika zemích současně, v tzv. transnacionálním prostoru. Tento termín je úzce spjat s procesem globalizace a používá se v odborné literatuře od 90. let 20. století.

1.1.5 Uprchlík

Za uprchlíka je označován člověk, kterému bylo přiznáno postavení utečence z důvodu opodstatněné obavy z pronásledování pro rasovou, národnostní nebo náboženskou příslušnost k určité sociální skupině, nebo proto že zastává určité politické názory, pro které se nemůže vrátit do státu, ve kterém má své státní občanství, nebo do státu svého posledního trvalého pobytu. V ČR je osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka, označována jako azylant. Česká legislativa termín uprchlík nepoužívá. Úmluva o právním postavení uprchlíků, tzv. Ženevská úmluva - Úmluva Organizace spojených národů ze dne 28. července 1951, ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967, publikována pod č. 208/1993 Sb., která definuje pravidla pro přiznání mezinárodního statusu uprchlíka. Tvoří základ současné mezinárodní ochrany uprchlíků. Ve skutečnosti je Úmluva jedinou mezinárodní dohodou, která pokrývá nejdůležitější aspekty ze života uprchlíků. Dnes institut azylu/uprchlictví v nějaké podobě uplatňuje 144 států, které ratifikovaly Ženevskou úmluvu, často v podobě ústavních zákonů. Česká republika jej zakotvuje v čl. 43 Listiny základních práv a svobod. Udělení azylu dle Ženevské úmluvy se vztahuje ryze na důvody rasové, náboženské, národnostní, příslušnost k určité sociální skupině, nebo zastávání určitých politických názorů, kdy jednotlivec musí prokázat perzekuci ze strany státní moci. Všeobecné situace nouze – jako chudoba, občanská válka, přírodní katastrofy – jsou coby důvody k udělení azylu vyloučeny. Mnozí intelektuálové a mluvčí třetího světa tak začali klást oproti požadavku na univerzalitu lidských práv požadavek univerzality životních podmínek. Hovoří se o tzv. „třetí generaci“ lidských práv a při debatách v OSN se stále častěji začaly řadit základní potřeby před zajišťování individuálních svobod, majetku a ochranu práv (Dohnalová, 2012).

1.2 Pojem migrační krize

O pojmu migrační krize se hovoří od počátku roku 2015 ale značný pohyb osob byl zaznamenán již v roce 2014. Celkový počet migrantů byl tehdy na celém světě vyčíslen na 19,5 milionů osob. Téměř polovina tohoto enormního počtu je složena především ze tří národností, jež jsou nyní spojovány s pojmem migrační krize. Nejpočetnější skupina byli Syřané, následovali Afghánci a také Somálci. Faktický zlom migrační krize nastal v roce 2015 kdy se na území Evropy dostalo více než jeden milión imigrantů žádajících o azyl. Většina těchto lidí přicházela do zemí EU přes Turecko (Euroskop, 2019). Počet například Syřanů do roku 2015 dokonce převýšil hranici 4 milionů uprchlíků. Nárůst takového počtu byl nečekaný a zásadně dělil názory zemí Evropské unie.

Za největší podnět počáteční fáze migrační krize je považován konflikt v Sýrii. Určitým způsobem přispělo také tehdy probíhající násilí v Iráku a Afghánistánu, chudoba a nepokoje v Eritrei. Imigrační trasy vedly často přes pevninu Turecko a Albánii, a ještě častěji přes moře, kde byl zaznamenán nejsilnější tok. Na území celé Evropy musí obyvatelstvo i země samotné čelit velkému náporu nejen uprchlíků, ale i migrantů. Převládajícím důvodem migrace jsou lepší životní podmínky a vyšší životní standard. Zcela konkrétně není možné zaznamenávat přesné počty vstupujících osob na Evropský kontinent, neboť řada příchozích nevstupuje legálně (Evropský parlament, 2019). Nové mezinárodní i vnitrostátní konflikty mají za následek, společně s úpravou předpisů a zákonů o ochraně hranic příslušných zemí, změnu migračních tras. Příkladem je Libye, kde nedostatečná „státní stabilita“ zapříčiňuje nedostačující kontroly hranic země a v konečném důsledku napomohla vytvořit z tohoto území „ideální“ prostor pro nalodění na cestu do Evropy. Dalším „oblíbeným uzlem“ se stala také Itálie a dále trasa z Turecka do Řecka. Změny však proběhly díky dohodě mezi Evropskou unií a Tureckem v březnu 2016, která zapříčinila úpravy tras a zásadně tak snížila počet uprchlíků a migrantů putujících na evropský kontinent. Přesto, postup jakým byly provedeny tyto změny, vyvolal určité druhotné hrozby – nárůst radikalismu krajně pravicových stran, vzestup islamistické radikalizace a posílení vlivu Ruska v Evropě, projevujícího se šířením falešných zpráv. Za pozitivum bych zde hodnotila vznik společné Evropské pobřežní a pohraniční stráže, zlepšené užívání databáze otisků prstů EURODAC i uzavírání smluv s africkými státy, které většinou řeší i problematiku zpětného navracení neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu.

1.3 Migrační politika a legislativa

Migrační politika se může týkat emigrace i imigrace, (emigrační politika používána v bývalých komunistických zemích), migrační politika se však u většiny zemí Evropy týká imigrace. Migrační politiku rozlišujeme na imigrační politiku a integrační politiku. Imigrační politika reguluje vstup migrantů na území a stanovují, kteří cizinci a za jakých podmínek se mohou dlouhodobě usadit v zemi. Integrační politika zavádí nástroje, jejichž cílem je podpořit začlenění migrantů do hostitelské společnosti. Cílem těchto politik je udržení sociální a politické soudržnosti společnosti a napomáhání k adaptaci migrantů v nové společnosti (MVČR, 2019). V rámci Šengenského prostoru jsou hlavní cíle zemí účinně chránit své hranice. Nutné je tedy vytvořit podmínky a přijmout taková opatření, která podporují legální migraci, a současně brání migraci nelegální, a vstoupení tak, neoprávněným osobám na území státu.

Českou republiky ovlivňuje více zákonů, různých nařízení a norem, které celkově vytváří imigrační politiku této země. Za podstatný pokládám zákon č. 326/1999 sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný právní předpis Evropských podmínek vstupu cizince na teritorium České republiky a vycestování cizince z území. Stanoví podmínky pobytu cizího státního příslušníka na území státu a vymezuje působnost Policie České republiky, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí, v této oblasti státní správy.

Již v úvodu této práce jsem zmínila Listinu základních práv a svobod. Důležité je si uvědomit, že se neváže pouze na občany České republiky. V rámci této listiny musí být poskytnuta pomoc uprchlíkům a musí s nimi být zacházeno solidárně. Současně je další podstatnou listinou Úmluva o právech dítěte. V této práci ji zmiňuji proto, že kromě dospělých vstupují na půdu hostitelské země i děti, o které je nutné se postarat.

1.3.1 Vymezení pojmu cizinec v ČR

Dle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky se pojmem cizinec rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky. Za významné v tomto zákoně považuji umožnění v plné míře existenci dvojího státního občanství ale také získání státního občanství ČR pro cizince druhé generace, kdy po splnění zákonných podmínek má cizinec na nabytí státního občanství České republiky právní nárok. Zákon č. 186/2013 Sb., vstoupil v platnost k 1. 1. 2014 a již téhož roku se

promítl v číselných údajích o nabývání státního občanství za rok 2014.

Cizinec smí na území ČR pobývat přechodně nebo trvale. Důvody pro neudělení dlouhodobého víza nebo jiného povolení k pobytu (přechodnému i trvalému) jsou vymezeny zákonem č. 326/1999 Sb., Ministerstvo zahraničních věcí rozhoduje o udělení krátkodobého víza (tj. víza k pobytu do 90 dnů), tato oblast je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009., o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), o prodloužení doby pobytu na krátkodobé vízum pak rozhoduje policie (odbor cizinecké policie). Policie (Ředitelství služby cizinecké policie) rovněž rozhoduje o udělení krátkodobého víza na hraničním přechodu.

1.3.2 Azyl a doplňková ochrana

Pojem azyl je skloňován v případě, kdy je cizinec pronásledován nebo má důvodný strach z pronásledování kvůli své rase, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Dále, pokud má občanství v místě trvalého bydliště daného státu a tento stát jej nedokáže ochránit či osoba nemůže jeho ochranu z jiného relevantního důvodu přijmout. V případě vyhovění žádaného státu je azyl udělen na dobu neurčitou. Azylanti mají přístup na trh práce, do systému veřejného zdravotního pojištění, sociální podpory, školství atd. za stejných podmínek jako občané.

V případě, kdy žadatel nespĺňuje kritéria pro udělení azylu, nicméně existují důvodné obavy, že by v případě návratu osobě hrozilo skutečně nebezpečí, například trest smrti, mučení nebo nelidské zacházení, je žadateli udělena takzvaná doplňková ochrana. Tato ochrana je žadateli udělena na dobu určitou, maximálně dvou let. Následně je možné dobu prodloužit s přihlédnutím na okolnosti a zda důvody ochrany dále trvají. Pokud ne, ochrana je osobě odejmuta. Držitelé této ochrany mají přístup na trh práce, do systému veřejného zdravotního pojištění, sociální podpory, školství atd. za stejných podmínek jako občané.

1.3.3 Nelegální pobyt

Nelegální pobyt neboli nelegálním pobytem se míní pobyt cizince v rozporu s právními předpisy daného státu. Spadají sem pojmy jako ilegalita, - tedy situace, kdy cizinec nemá právo pobývat na území státu a toto právo nemůže nabýt. Jedná se o vyhoštěné cizince nebo odmítnuté žadatele o vízum (Čižinský, 2005). Do ilegality

může spadat i cizinec, který je sice v držení povolení k pobytu, ale dopustil se jednání, s nímž stát spojuje automaticky ukončení pobytu na svém území. V těchto případech se například jedná o nelegální zaměstnání nebo nelegální přechod hranic.

1.4 Integrace a cíle integrační politiky

Integrace cizinců je zásadním nástrojem úspěšné migrační politiky. Jedná se o oboustranný proces, do kterého vstupují jak cizinci, tak majoritní společnost. Integrace je komplexní problematikou, která se dotýká mnoha oblastí. Do role koordinátora integrace a její realizace je zapojena několik oblastí. Proces integrace vyžaduje účast imigrantů, jejich potomků i všech obyvatel. Tento postup zahrnuje jak přizpůsobování přistěhovalců, tak na druhé straně vytváření vhodných podmínek přijímající společnosti pro kompletní ekonomickou, společenskou, kulturní a politickou účast imigrantů. Členské země mají zapojit do integrační politiky cizí i vlastní státní příslušníky a jasně stanovit jejich vzájemná práva a povinnosti (MVČR, 2019).

Integrace vyžaduje úctu k základním hodnotám Evropské unie. Každý, kdo žije na území EU, musí ctít její základní hodnoty podle evropských úmluv, také právní předpisy členských států a Chartu základních práv EU. Jedná se např. o dodržování zásad právního státu, svobody, demokracie, lidské důstojnosti, rovnosti a zákazu diskriminace. Členské země musí zabezpečit, aby obyvatelé i přistěhovalci hodnotám, právům a povinnostem rozuměli, užívali je a byli stejným způsobem chráněni. Pokud by jejich názory nebyly slučitelné se základními evropskými zásadami, mohlo by to ohrozit úspěšnou integraci imigrantů i negativně působit na celou společnost (Baršová, 2005).

Klíčovou úlohu v procesu integrace hraje zaměstnanost, která je ústředním předpokladem pro účast přistěhovalců, pro jejich příspěvek k hostitelské společnosti a pro zviditelnění tohoto příspěvku. Zaměstnanost je významným prostředkem pro imigranty, jak viditelně přispívá ke společnosti členských zemí. Podpora integrace přistěhovalců na pracovišti může být realizována uznáváním odborné kvalifikace získané v jiné zemi, poskytováním příležitostí k odborné přípravě a programy na usnadnění přístupu k pracovním místům. Nezbytnou podmínkou integrace jsou základní znalosti jazyka, historie a institucí hostitelské společnosti; pro integraci je nezbytné, aby bylo přistěhovalcům umožněno nabývat těchto znalostí. Některé členské země dávají stále větší důraz na uvítací programy zaměřené na základní jazykové, historické a občanské znalosti. Imigrantům to umožní rychlejší adaptaci na novou společnost

v mnoha sférách společnosti jako je práce, bydlení, vzdělávání a zdravotnictví. Důležitou složkou je osvojení si jazyka a kultury přijímající společnosti při zachování úcty k jazyku a kultuře imigrantů a jejich potomků. Tyto programy přispívají k ekonomickému a sociálnímu blahobytu celé společnosti (Drbohlav, 2010).

Pro přípravu přistěhovalců, a zejména jejich potomků, na úspěšnější život a aktivnější účast ve společnosti má zásadní význam vzdělávání. Vzdělávání je významný prvek přípravy nově přichozích lidí k účasti ve všech oblastech všedního života společnosti. Cílem je předávání znalostí o úloze společenských institucí, předávání norem a hodnot závazných pro fungování společnosti. Vzdělávání se má zaměřit hlavně na ženy a děti a má zabránit předčasnému ukončení školní docházky, stejně tak i všem projevům zločinnosti u přistěhovalecké mládeže. Nezbytným předpokladem lepší integrace je přístup přistěhovalců k institucím, jakož i k veřejným statkům a soukromému zboží a službám na stejném základě jako státní příslušníci a způsobem vylučujícím jakoukoli diskriminaci. Právo EU zakazuje diskriminaci z důvodu etnického či rasového původu, a to v těchto oblastech: zaměstnání, vzdělávání, sociální zabezpečení, zdravotní péče, přístup ke zboží, službám a bydlení. Omezení práv cizích státních příslušníků vede k nerovnému zacházení s cizinci a zvyšuje riziko sociální exkluze, které může trvat i několik generací (Trbola, 2011). Základním mechanismem integrace je častý styk mezi přistěhovalci a občany členského státu. Styk mezi přistěhovalci a občany členského státu obohacují společná fóra, dialog kultur, vzdělávání o přistěhovalcích a jejich kulturách a povzbudivé životní podmínky v městských sídlištích. Hlavním faktorem procesu integrace, který probíhá hlavně na místní úrovni, je množství a kvalita soukromých kontaktů mezi imigranty a ostatními obyvateli. Přínosem pro integraci může být zlepšení životních podmínek přistěhovalců, protože se často koncentrují do chudinských městských čtvrtí. Nutností je provádění osvěty o příznivých hlediscích rozmanitosti ve společnosti a boj proti rasismu. Projevování různých kultur a vyznání je zaručeno podle Charty základních práv a musí být chráněno vždy, když není v rozporu s jinými nedotknutelnými evropskými právy nebo s vnitrostátními předpisy. Členské země musejí zabezpečit práva na svobodu projevu své kultury a vyznání, ale také aby tyto projevy nebránily imigrantům v účasti na přijímající společnosti a ve výkonu jiných základních práv. Integraci přistěhovalců napomáhá jejich účast na demokratickém procesu a při formulování integračních politik a opatření, zejména na místní úrovni. Pokud se imigranti mohou podílet na formulování

politiky, které se jich přímo týkají, pravděpodobně to povede k posílení jejich pocitu sounáležitosti a zkvalitnění integrační politiky. Imigranti by se také mohli zapojit do všech vrstev demokratického procesu a získávat aktivní i pasivní volební právo. (Rákoczyová, 2011). Při tvorbě a provádění veřejné politiky je důležité mít na zřeteli promítnutí integračních politik a opatření do širokého portfolia příslušných politik a do všech úrovní veřejné správy a veřejných služeb (tzv. mainstreaming). Na integraci cizinců se podílí několik veřejných politik a institucí, zejména na místní a regionální úrovni (školství, sociální služby). V členských zemích i úrovni EU je nutné přijímat kroky k tomu, aby byl brán ohled na začleňování cizinců nejen v rámci politik zacílených na integraci, ale i při formulování a realizování politik jiných. Pro účinnou integrační politiku je zapotřebí spolupráce i s dalšími aktéry veřejného a soukromého života: podniky, politické strany, média, kulturní, společenské a náboženské organizace (Čížinský, 2010).

Cílem integrační politiky je podpořit integraci jako proces, který vede k bezproblémovému a oboustranně prospěšnému soužití cizinců a majority, k budování vědomí sounáležitosti a spoluodpovědnosti za společné soužití a vybudování vzájemně provázané a komunikující společnosti. Integrace cizinců je klíčová pro zachování sociální soudržnosti společnosti, pro její ekonomický, sociální i kulturní rozvoj. Nedostatečná nebo neúspěšná integrace přináší riziko vytváření uzavřených komunit cizinců, sociální fragmentace společnosti a vytváření paralelních společenských struktur, nárůstu xenofobie, netolerance a extremismu ve společnosti (MVČR, 2019). Integrační politika směřuje k podpoře soběstačnosti cizinců tak, aby byli schopni důstojného života v ČR a sami sebe dokázali vnímat jako součást této společnosti, znali svá práva a povinnosti, orientovali se ve zvyklostech a způsobu života v novém prostředí, byli schopni komunikovat v češtině, byli sociálně i ekonomicky samostatní a soběstační a měli dostatek informací o tom, kde v případě potřeby naleznou pomoc a podporu.

Hlavním cílem koncepce je udržení a další rozvoj proaktivní integrační politiky na národní, regionální i lokální úrovni, dále pak posílení informovanosti cizinců i majority a prohloubení komunikace se širokou veřejností o problematice migrace a integrace ve vztahu k občanům i k cizincům (Trbola, 2011).

1.5 Bezpečnostní systém státu

Pod pojmem „bezpečnost“ se obecně rozumí státem garantovaná schopnost zamezení toho, aby konkrétní riziko překročilo únosnou mez. Pro zajištění bezpečnosti (tedy omezení stávajících i potenciálních hrozeb) se stát efektivně připravuje na to řešit možná ohrožení. Hrozby mohou směřovat např. vůči obyvatelstvu, svrchovanosti státu, vnitřnímu pořádku, majetku, životnímu prostředí a dalším společenským zájmům. Jako příklad bezpečnostních hrozeb v kontextu této diplomové práce můžeme zmínit zejména terorismus, organizovaný zločin, kybernetické hrozby či extrémismus (Havel, 2010).

V návaznosti na platné právní předpisy a působnosti daných orgánů chápeme bezpečnost ze dvou hledisek:

Vnější bezpečností státu: se rozumí zajištění územní celistvosti, vnější svrchovanosti a nezávislosti státu, nedotknutelnosti jeho státních hranic a ochrana jeho zastupitelských úřadů, členů diplomatického sboru a dalších občanů, zejména v případě hrozbý mimořádné události v zahraničí, nebo po jejím vzniku (Havel, 2010).

Vnitřní bezpečnost státu: pak v širším významu znamená zachování a zajištění vnitřních funkcí státu, ochranu jeho demokratických základů, ochranu vnitřního pořádku, bezpečnosti a zákonnosti, ochranu životů a zdraví, majetkových hodnot a životního prostředí před hrozbami majícími původ na území státu (Havel, 2010).

Fungující bezpečnostní systém je třeba vytvářet jako systém komplexní, který zajišťuje propojenost roviny politické (zásadní vnitropolitická a zahraničněpolitická rozhodnutí), zákonodárné, vojenské, zajišťování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, roviny hospodářské a finanční, stejně jako např. sociální atd. Základní funkcí bezpečnostního systému je plánování, řízení, koordinace a vyhodnocování činnosti jednotlivých prvků při zajišťování bezpečnosti státu. Systém musí adekvátně a operativně reagovat na hrozby a rizika a musí být schopen koncepčně a dlouhodobě reagovat na měnící se bezpečnostní prostředí. Splnění uvedených předpokladů a komplexní chápání pojmu zajištění bezpečnosti státu vychází z bezpečnostních dokumentů přijatých jednak vládou země, ale i z dokumentů přijatých na mezinárodní úrovni, především v rámci NATO a EU. Komplexní chápání bezpečnostní agendy rovněž vyplývá ze znění konkrétních zákonů. Bezpečnostní systém tvoří vzájemně propojené prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, prvky územní samosprávy, ale i právnické a fyzické osoby, nesoucí svůj díl odpovědnosti za zajištění bezpečnosti

(Havel, 2010).

Za zajištění základních funkcí státu v běžném stavu, za mimořádných událostí nedosahujících rozsahu krizových situací, za přípravu státu na krizové situace, ale i za zajištění základních funkcí státu při krizových situacích odpovídají shodné instituce a činitelé, tvořící jako celek bezpečnostní systém země. Prvky bezpečnostního systému pak vytvářejí hierarchickou strukturu a jsou centrálně řízeny a koordinovány, případně na jednotlivých úrovních působí samostatně v rozsahu své působnosti.

1.5.1 Trestní činnost v souvislosti s migrací cizinců

Cizinci (ať již legálně či nelegálně pobývajících na území ČR) se samozřejmě, obdobně jako občané České republiky, dopouštějí celé řady trestních deliktů. Pausálně lze říci že jedním z mnoha problémů v souvislosti s nelegální migrací cizinců je možnost konání nelegální práce na území státu. Cílem zemí je pak kontinuálně rozvíjet, zdokonalovat a uzpůsobovat svou represivní politiku s cílem zaměřit se na potírání tohoto problému. Jedním z legislativních kroků, jak potírat tento fenomén ze zavedení trestních sankcí vůči zaměstnavatelům za neoprávněné zaměstnávání cizinců (Baršová, Drbohlav, 2008).

Celá věc je mnohem hlubšího problému už jen z pohledu sekundárních následků, jakých je celá řada. Je-li totiž cizinec zaměstnán nelegálně, dochází ze strany zaměstnavatele k porušení celé řady předpisů v oblasti daňových úniků, v sociální a zdravotní oblasti. Zaměstnavatel se tedy dopouští trestného činu tím, že neodvádí zákonné platby.

Napomáhání k nelegálnímu pobytu cizinců je chápáno jako trestný čin, který je přímou součástí evropského práva (tzv. „balíček proti převaděčství“). Sankcí je zde trest odnětí svobody až na jeden rok nebo v případě organizované skupiny může být trest vyšší, a to odnětí svobody po dobu tří let. Komplexněji řečeno, tento přísnější trest odnětí svobody až na tři léta hrozí tomu, kdo tento trestný čin zorganizuje, spáchá jako člen organizované skupiny, opětovně, nebo v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin. Trest dále zpříšňuje získání značného prospěchu (odnětí svobody na šest měsíců až pět let).

Přijímání a zejména kontrola operativních opatření k odhalování a zamezení nelegální migrace je v ČR v gesci Ministerstva vnitra a policie, (zejména služby cizinecké policie). Dále se touto problematikou zabývají i další instituce, jako jsou

soudy, které mohou cizinci uložit trest vyhoštění, či zamítnutí nebo zrušení azylu. Konkrétně v České republice se mimo jiné touto tematikou zabývá i celá řada dalších složek státní správy nebo bezpečnostní složky. Jsou jimi například kriminální policie a celní úřady, ovšem také úřady práce, či finanční úřady.

Kromě počtu osob zjištěných při nelegální migraci, které se budu věnovat ve své výzkumné části diplomové práce níže, jsou sledovány i další souvislosti. Například, zda se nelegální migrace zúčastňují pomocníci, prostředníci či organizátoři – převaděči, osoby zajišťující zcela falešné, či pozměněné doklady, úkryty, materiální zajištění potravinami, ošacením apod. V boji proti nelegální migraci spolupracují bezpečnostní orgány zemí EU s bezpečnostními orgány, zejména svých sousedních států.

Nelegální migrace sebou přináší bezpečnostní rizika a součástí vstupu zemí do Schengenského prostoru je zapotřebí jejich eliminace. Ta se uskutečňuje formou práce policejních orgánů s ohledem na opatření přijímaná Radou EU k nelegální migraci. V rámci České republiky je základním strategickým dokumentem, kterým se tyto kroky realizují Národní plán řízení ochrany státních hranic ČR. Tento plán obsahuje integrovaný model zabezpečení hranic a komplementární opatření v rámci kterých se rozlišují čtyři pásma, na kterých by v případě potřeby působily síly cizinecké policie.

Systém opatření souvisejících s bojem proti nelegální migraci je rozprostřen na celé území ČR, přičemž intenzivnější je v příhraničním území. Svým rozsahem nenahrazuje a ani nedosahuje úrovně kontrolní činnosti na hraničních přechodech. Tato činnost je realizována inspektoráty cizinecké policie a odbory specializovaných činností, které jsou základními výkonnými organizačními články cizinecké policie. K možnostem, jak potírat nelegální migraci, je provádění intenzivních pobytových kontrol, dále kontrolní akce s využitím sil a prostředků většího rozsahu na tzv. závojevé pátrání, kdy jsou oblasti působení pečlivě vytipována a jednotlivé zúčastněné složky spolu efektivně kooperují.

Zmírnění dopadů nelegální migrace je vládami zemí řazeno mezi jedny z nejdůležitějších strategických zájmů a boj proti ní je pokládán za jednu z priorit bezpečnostní politiky v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti dlouhodobě, neboť nelegální migrace a jevy s ní související jsou v národním i mezinárodním měřítku pokládány za bezpečnostní rizika, mající vliv na bezpečnost státu.

Protože mnoho migrantů přichází bez dokladů je těžko ověřitelná jejich kriminální minulost (ČTK, 2019). Největším problémem je organizovaný zločin, neméně podřadné jsou pak i násilné trestné činy spáchané jednotlivci.

Je nepochybné, že celou řadu deliktů, již se cizinci na území přijímající země dopustí, nelze kvalifikovat jako trestné činy. Zpravidla se pak řeší jako přestupky či jiné správní delikty, v režimu příslušných právních úprav. V souvislosti s řešením těchto deliktů přichází u cizinců do úvahy represivní opatření v podobě správního vyhoštění, což je ukončení pobytu cizince na našem území z moci úřední. Cizinci je rozhodnutím o správním vyhoštění stanovena doba na vycestování z území a doba, po kterou nemůže na naše území vstoupit. V odůvodněných případech je možné také stanovit hraniční přechod, přes který cizinec musí ze země vycestovat (Havel, 2010).

1.6 Migrační politika států EU

I když je imigrační politika každého členského státu odlišná, snahou Evropské unie je sjednotit imigrační a azylovou politiku, a asimilovat tak migranty do většiny členských zemí. Postoj těchto zemí k problematice příjmu migrantů je však značně rozdílný a i přesto, že by Evropská unie měla tento problém řešit jednotně, mnoho členských států řeší migrační krizi po svém. Jsou země, které se k otázce příjmu migrantů na svou půdu staví více liberálněji. Následky tohoto jednání se budu zabývat níže.

1.6.1 Velká Británie

Integrační politika země začíná bezprostředně v poválečném období a od té doby si země drží status tzv. „otevřených dveří“. Na rozdíl od politiky jiných zemí Britské království silně respektuje kultury různých etnik a menšin. Nesnaží se o přetransformování. Británie sama o sobě není a nikdy nebyla monokulturním státem, ale je spíše spojením čtyř národů (Anglie, Skotsko, Wales a Severní Irsko). Multikulturalismus umožnil vklínění některých neevropských zvyklostí do předpisů a byly také vytvořeny některé výjimky, např. náboženské. Velká Británie disponuje řadami přístupů k integraci a institucemi jako například občanských poraden pro migranty. Nabízí komunitní tlumočení a další činnosti interkulturní práce.

Velká Británie opouští země EU ke dni 31. ledna 2020. Výstup problematiky migrace v této zemi bude zachycen pouze na dobu přítomnosti země v Unii.

1.6.2 Německo

Vysoká ekonomická vyspělost, německá imigrační politika a kroky Angely Merkelové přitáhli do země velké množství imigrantů. Německo se tak stalo nejčastější uprchlickou destinací, kam se uchylují statisíce migrantů, ať už legálních nebo ilegálních. Neustálý proud přicházejících uprchlíků rozdělil německou společnost na dva tábory a téma migrace se stalo klíčovým nejen pro německou politickou reprezentaci (Jurek, 2019). Imigrační politiku Německa kritizují převážně politici z Bavorska, které je nejvíce postiženo migrační vlnou. Neustále se zvyšující počet migrantů zároveň zvyšuje proti migrantské názory, narůstající moc a popularity politických stran vystupujících proti migraci.

Skutečně ne každý imigrant do této země míří pouze za vidinou bezpečí. Jsou to hlavně nelegální migranti, kteří se do této země vydávají za vidinou lepšího života. V Německu podle Eurostatu požádalo za rok 2015 o azyl přes 440 000 imigrantů. V roce 2018 však našlo práci jen 25 % z nich (Jurek, 2018). V roce 2019 to pro srovnání bylo 36 % z celkového počtu práceschopných migrantů (Fischer, 2019). Téhož roku provedl Institut pro pracovní trh a výzkum povolání zajímavé šetření. Zjistil, že každý druhý pracující uprchlík zaměstnaný v Německu vykonává činnost pouze nenáročnou na školení a další zapracování. O pracovní vzdělávání mají zájem lidé až z dalších přistěhovaleckých generací, kde se o možnosti rozšiřujícího vzdělávání zajímá třetina. Převažují mezi nimi ženy. O rozšíření kvalifikace a zvýšení ceny na trhu práce se jich ve druhé přistěhovalecké generaci snaží 35 procent (Fischer, 2019).

Zásadním rokem se tedy pro Německou zemi stal rok 2015, kdy bylo v německém vnitrostátním registračním systému EASY zaregistrováno přes milion migrantů, konkrétně 1 091 894 lidí (ČTK, 2016). Údaj o počtu ani o národnosti migrantů ale nemá přílišnou vypovídající hodnotu, jelikož jsou zjišťovány jen základní údaje. Dochází k opakovaným registracím a k zaregistrování lidí mířících dále do severní a západní Evropy. O azyl pak požádalo necelých půl miliónu z nich. Imigrační krize je extrémně nákladná po finanční stránce. Podle údajů v roce 2016 německé spolkové země vynaložila na řešení migrační krize celkem 17 miliard Eur (460 miliard Kč) a na zvládnutí imigrace a integraci uprchlíků byla vyhrazena také značná část z velkého přebytku státního rozpočtu.

V současnosti se vláda země rozhodla na celou problematiku odpovědět přísnějšími migračními zákony zejména pro deportaci neúspěšných žadatelů o azyl,

s cílem lépe kontrolovat a omezit migraci. Jedná se o součást balíčku takzvaných sedmi migračních zákonů. Podle průzkumu tak vychází vstříc požadavkům většiny obyvatel země.

1.6.3 Švédsko

Švédsko se díky své otevřené proimigrační politice stalo velmi vyhledávanou lokací. V roce 2014 získalo druhé místo hned za Německem, kdy největší expanzi pak došlo v roce 2015. Tento rok země eviduje na 160 000 žadatelů o azyl. Nyní údajně asimiluje největší počet migrantů z celé Evropské unie. Neustálý nárůst migrantů měl za následek formování více a více extrémistických a proti migrantských politických stran v zemi. Během řady let příjmu uprchlíků se bezpečná tvář Švédska začala pomalu přetvářet a v průběhu příchodu převážně muslimských migrantů došlo ke zvýšení kriminality. Spisovatelka, právnička a bezpečnostní analytička Judith Bergman žijící v Izraeli označila Švédsko jako zemi ve volném pádu. Ve svých žurnalistických článcích detailně nahlíží na současnou situaci panující v zemi a rozkole, které sebou migrace přinesla. Nejen v jejich článcích nalezneme řadu příkladů a faktů. Velice známými místy se staly takzvané no-go zóny, kterých se nyní v této zemi nachází na šest desítek. V těchto zónách tvoří rozhodující podíl obyvatelstva muslimští přistěhovalci. Běžná je zde vysoká kriminalita a nezaměstnanost. V no-go zónách panují zločinecké klany, zapojené jsou do nich celé rodiny a výjimku netvoří ani děti mladší deseti let. Nejznámějšími zločiny imigrantů se v této zemi staly několikanásobné vraždy. Z oficiálních zpráv je znám čin dvojnásobné vraždy v obchodním domě IKEA v srpnu 2015, kterou spáchal 35letý Eritrejec. Další hroznou vraždou bylo umučení homosexuálního Švéda 2 muslimskými uprchlíky, které u sebe ubytoval. Další vraždou se pak stalo usmrcení mladé sociální pracovnice v azylovém centru zavražděnou mladistvým migrantem. Tyto a další situace silně pobouřily média a stejně tak i švédskou politickou scénu. Nárůst kriminality, (útok na mešity, azylová centra), po celém Švédsku donutil zemi zvýšit hraniční kontroly, a zvláště pak na dálničním mostě spojující Skandinávii a Dánsko, kudy do Švédska putovalo velké množství migrantů. Dalšími místy, které následovaly, byly přístavy, kde přistávaly trajekty z Dánska nebo Německa. Švédská policie vznesla žádost na další tisíce policistů na pomoc v boji proti terorismu, na neustále se zvyšující bezpečnostní nároky v azylových centrech, a také k deportacím nelegálních a ekonomických migrantů (Bergman, 2018).

Podle výzkumné poradkyně BRA (společnost odpovědná za vedení kriminality ve Švédsku) Stiny Holmberg, je třeba více pracovat na integraci migrantů, což podle jejího názoru zločinnost v zemi ukončí (Topolář, 2008).

1.6.4 Francie

Velice podobný přístup jako Německo měla i Francie. Po několika teroristických útocích spáchaných muslimskými imigranty se situace změnila. Přesto však souhlasí s povinnými kvótami. Obecným faktem zůstává, že problém s muslimskými migranty je ve Francii velký. Jak je v této práci zmíněno, jsou to lidé se značně odlišnou kulturou. Jako příklad může posloužit muslimská imigrace ve Francii či Německu, kde se tito lidé nedokázali asimilovat a kde vytvořili svoje vlastní ghetta. (Ovčáček, Panenka, 2016). Z důvodu vysokého počtu žadatelů schvaluje země přísný imigrační zákon, který má vyřizování žádosti o azyl zrychlit a zefektivnit. Zákon tak například zkracuje lhůty a za nelegální překročení hranic ukládá až rok vězení a vysoké pokuty.

Od konce 2. světové války žije ve Francii 5 miliónů muslimů. Celkově se zde tak koncentruje nejvíce obyvatel vyznávající toto náboženství. Úřady každoročně evidují exponenciálně rostoucí navýšení žádostí o azyl, než je tomu v roce předchozím. Nejvíce zde o azyl žádají Afghánci, Albánci, Sudánci, Syřané a počty strmě rostou i u migrantů například z Gruzie. Ti žadatelé, kteří se svými žádostmi uspěli, prakticky vždy, žijí na okraji společnosti v ghettech na předměstí velkých měst, kde nezaměstnanost opět dosahuje astronomických čísel (Idnes, 2018). Podle výzkumné zprávy francouzského Institutu Montaigne ze září 2016 je muslimská populace ve Francii rozdělena následovně: Necelá polovina staví zákony Francouzské republiky stále ještě nad islámské zákony. Nemá komunitní požadavky, nechce žít odděleně od Francouzů. Zhruba čtvrtina muslimů žijících ve Francii je sice silně nábožensky založena, jsou však ochotni tolerovat i ostatní náboženství a bezvěrce. Zbylá třetina klade zákony islámu nad zákony Republiky a vytváří paralelní společnost ke společnosti francouzské. Tato třetí kategorie se stále více radikalizuje a výrazně v ní převládá mladá generace, tedy ti, kdo se již narodili ve Francii (Keller, 2019).

Islámský extremismus si zde několikrát vybral svou daň na obětech teroristických útoků. Asi nejvíce známé se staly sebevražedné bombové útoky v Paříži, kdy se počet obětí počítal na sto třicet a ve Francii byl vyhlášen výjimečný stav. I přesto, že tyto činy jsou hrozná, a většina muslimských autorit je odsuzuje, mezi

muslimsky pobožným obyvatelstvem nachází někdy uznání, a dokonce jsou tyto zločiny označovány za hrdinství. Francie proti takovému ztotožňování zasahuje novým zákonem odsuzující takové jednání několikaletým odnětím svobody. Dalším krokem země je zákaz nošení šátků, i když jsou pro muslimské ženy tolik typické.

Za aktuální bezpečnostní hrozbu je považováno budoucí propuštění zradikalizovaných vězňů odsouzených za terorismus. V současnosti se ve francouzských věznicích nachází více než čtyři desítky odsouzených, kteří mají být v blízké době propuštěni (KH, 2018).

1.7 Pozitivní a negativní dopady migrace

V tomto případě záleží na kontextu dané situace a na typu migrace, o kterém hovoříme. Váhu přínosu i negativní vlivy je možné odhadovat pouze v přímém smyslu pro konkrétní země, protože ji často ovlivňují okolnosti specifické povahy. Obhájcí migrace vyzdvihují její přínos pro pracovní trh a demografický efekt na stárnoucí evropskou populaci. Její odpůrci naopak poukazují na negativní průvodní jevy migrace, které se projevují zejména ve chvíli, kdy migrace není doplněna úspěšnou integrací. Pokud se však omezíme na čistě ekonomické pojetí věci, lze konstatovat, že migrace může mít velmi pozitivní efekt. Je přirozené, že lidé migrují za prací a lepším životem, v prosperujících zemích je zase větší potřeba pracovních sil a zkušeností. V současné veřejné debatě je ekonomická migrace často chápána jako negativní jev. Nemusí to být pravda, lidé se tímto způsobem přesunují odkáživa. Pokud se podíváme na situaci v zemích, jako je Německo či USA, vidíme, že migrace byla jedním ze zásadních předpokladů jejich ekonomických úspěchů. Mnohé státy na imigraci pohlíží jako na faktor, který může zmírnit důsledky rapidního stárnutí populace vyrovnáním deficitu v penzijním systému a může zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky. Migranti také často posílají peníze do zemí původu nebo se do nich později vrací s kapitálem a zkušenostmi, a mohou tak tedy zpětně pomoci k jejich rozvoji.

Současně je nutno zmínit, že mnozí politici se opět vrací k prosazování dočasné cirkulární nízko-kvalifikované pracovní migrace s předpokladem návratu migrantů do země původu, který již selhal v 70. letech 20. století.

Na druhou stranu má migrace všeobecně i problematické aspekty, jako je např. odliv mozků. K tomu dochází zejména v zemích trpících dlouhodobými strukturálními problémy a nedostatkem vědců a dalších vysoce kvalifikovaných pracovníků. Pak může

být brzdou rozvoje. Je zde zjevná potřeba investic na podporu vědy a výzkumu a dalších kroků, které mohou tyto lidi motivovat k životu a práci v dané zemi. V neposlední řadě je potřeba zmínit situaci v zemích subsaharské Afriky a dalších regionech ohrožených nevratnými klimatickými změnami, kde příležitosti k rozvoji a prosperitě trvale klesají. Migrace tak může zůstat jediným schůdným řešením bezvýchodné situace.

Pokud bychom měli poukázat na výhody migrace z důvodu možného nárůstu pracovní síly, vztahující se k aktuální migrační krizi a k takzvanému uprchlictví, pak bychom se měli zamyslet nad otázkou, jakou kvalifikaci si sebou uprchlík přináší, neznalost místního jazyka i nedůvěra místního obyvatelstva. To vše zdárně brání většině uprchlíků si práci najít. Pokud tedy jde o snížení míry nezaměstnanosti, v profesní a kvalifikační struktuře emigračního proudu se mohou vyskytovat skupiny, které se v důsledku nízké kvalifikace, a hlavně omezené nabídky pracovních příležitostí pro činnosti daného typu obtížně uplatňují. V případě typického emigranta, očekávajícího v cílové zemi pracovní příležitosti, je potřebná určitá kvalifikace, profesní způsobilost a zkušenost.

Není jasné, kolik lidí směřujících do Evropy hovoří anglicky a jak se budou schopni naučit například česky, německy, francouzsky či jiným jazykem. V tomto ohledu mají české firmy dobré zkušenosti s lidmi z Polska, Slovenska či Ukrajiny, u nichž je jazyková bariéra minimální. Problematická může být také neznalost latinského písma. Další komplikací může být délka azylového procesu. Než uprchlík získá všechna potřebná povolení nutná pro uzavření pracovního poměru, uběhne dlouhá doba. Ekonomika a pracovní trh se mohou změnit a poptávka po pracovní síle klesnout. Jako příklad zde mohu uvést například Německo. Když v roce 2015 překročilo hranice nelegálně více než jeden milión uprchlíků z oblastí zatížených válkou a hmotným strádáním, mnozí ekonomové i politici tento stav vítali a tvrdili, že to bude vzpruha pro hospodářství, které naléhavě potřebuje svěží a nové pracovní síly. Realita, která nastala však byla zcela odlišná. Místo toho, aby byl pracovní trh posílen došlo k zatížení sociálního systému. Důvody jsou patrné. Lidé, kteří do země přijdou za lepším životem, zpravidla neumějí jazyk hostující země a většina z nich může vykonávat pouze pomocné práce například na stavbách. Pracovní migranti tak čelí mnohým výzvám. Často dělají podřadné práce, označované „3D“ (z anglického „dirty – difficult – dangerous“ - špinavé, náročné, nebezpečné). Jejich potenciál tak zůstává nevyužit, a to i kvůli problematickému způsobu uznávání zahraničních kvalifikací. Dalším rizikem

jsou různí zprostředkovatelé a šedá ekonomika. Dle Lucie Sládkové (vedoucí české mise IOM), migranti příliš nevyužívají pomoc úřadů, protože jim nedůvěřují, ani neziskových organizací, které jim nabízí bezplatnou pomoc, což v jejich očích opět vyvolává nedůvěru. Integrace uprchlíků na pracovní trhy je tak pro každou zemi velkou výzvou.

1.8 Demografický vývoj Evropy

Podle studií odborníků se již brzy Evropa z pohledu demografie rozdělí na dvě části, a to na přeplněný západ a nízko osídlený východ. Tento názor posiluje momentální vývoj, kdy zatímco počet obyvatel západní Evropy roste, na východě razantně klesá. K takovému závěru dospěla demografická studie rakouské Akademie věd a vídeňského Wittgensteinova institutu. Vědci zde provedli demografické porovnání vývoje v Evropě v letech 1990 a 2017. Naprostá většina zemí v západní Evropě za posledních 27 let zaznamenala výrazný přírůstek obyvatelstva, z velké části kvůli příchodu migrantů z jiných evropských nebo mimoevropských zemí. Naproti tomu východ se razantně a trvale vyliďňuje. A hlavním důvodem jsou právě odchody obyvatel směrem na západ. Migrace se dnes stává hlavní hybnou silou růstu, či naopak úbytku obyvatelstva v různých částech Evropy. I když se v posledních letech dostaly na evropský kontinent velké počty uprchlíků z Blízkého východu nebo afrických států, zásadním činitelem pro demografický vývoj v jednotlivých zemích EU se stává migrace uvnitř evropských hranic. Vedoucí české mise IOM Lucie Sládková odmítá prognózy toho, že evropská populace bude vytlačena populací muslimskou. Muslimové v současnosti představují 4,9 procenta obyvatel evropských zemí, jejich porodnost je sice o něco vyšší, například v Německu už ovšem i ta klesla z průměrné hodnoty 2,6 dítěte na ženu na 1,9. Od roku 2014 Unie zaevidovala 3 miliony žádostí o azyl – i kdyby čistě hypoteticky všichni žadatelé uspěli, znamenalo by to nárůst evropské populace pouze o 0,5 procenta (Kerles, 2018).

Momentální fakta hovoří o přírůstku obyvatel v zemi Švýcarsko o 20%, Francie o 18%, Rakousko o 15%. Ovšem možná překvapivé je nízký přírůstek zaznamenaný v případě Německa, kde se populace i přes silnou migrační vlnu zvýšila „jen“ o 4%. Migranti ovšem jen vyrovnali či snad doplnili silný úbytek obyvatelstva v důsledku stárnutí. Osoby, jež se v roce 2016 přistěhovaly do členských států EU, byly v průměru o mnoho mladší než celková rezidentská populace cílové země. K 1. lednu 2017 činil

věkový medián celkové populace EU-28 42,9 let, zatímco v roce 2016 činil věkový medián přistěhovalců do EU-28 27,9 let (Eurostat, 2017).

Česká migrační politika je nastavena mimořádně přísně a dobře, a podmínky, které nabízí imigrantům jsou víceméně poměrně slabé. Podle porovnání života cizinců v celkem 80 zemích světa, ČR skončilo až na 50. místě, kdy jej předběhlo například i Polsko či Maďarsko. Nejlépe se pak přistěhovalci mají ve Švédsku či Německu. Tyto dvě země se tak staly oblíbenou cílovou stanicí pro uprchlíky z Afriky a Blízkého východu.

1.9 Kultura Islámu

Zakladatelem islámu byl na začátku 7. století arabský obchodník Mohamed, kterého muslimové považují za posledního proroka. Muslimové věří, že Bůh Mohamedovi zjevil Korán, který společně se Sunnou (Mohamedovy činy a slova) považují za základní prameny islámu. Muslimové jsou povinni dodržovat pět pilířů islámu, tedy pět povinností, které muslimy spojují ve společenství, zahrnující jak pravidla uctívání, tak islámské právo (šaría). Dále vyvinulo tradici různorodých pravidel, která se dotýkají prakticky všech aspektů života muslima i celé společnosti včetně postojů k životnímu prostředí (Info, 2017).

Téměř každý muslim je příslušník jedné ze dvou hlavních islámských větví, a to sunny (až 90 %) nebo šíiti (10 %). Rozdělení, které vedlo k tomuto rozštěpení nastalo po smrti Mohameda a jeho příčinou byla otázka nástupnictví ve vedení muslimské obce.

Islám je převládající náboženství v Severní Africe, na Blízkém a Středním východě a některých částech jihovýchodní Asie. Část muslimů také tvoří přistěhovalci v různých částech světa, např. v západní Evropě. Ve 20. století počet muslimů stoupl z 200 milionů v roce 1900 a na 551 milionů v roce 1970. Na počátku 21. století populace muslimů dosáhla přibližně 1,6 miliardy. Demografická studie agentury Pew Research Center předpovídá, že v roce 2050 vzroste počet muslimů na 2,8 miliardy a budou tvořit přibližně 1/3 světové populace.

Tradiční islámské pojetí náboženství a státu jako nedělitelného rámce pro obec věřících (umma) působí v moderní době někdy dost napjatě. V islámu totiž neproběhlo oddělení náboženství od státu (sekularismus), a proto islám vstupuje do společenských vztahů a reálné politiky. Relativní jednotu islámu vytvářejí společná víra, korán, šaría a množství kulturních prvků, ale také vágní přítomné pouto politické solidarity -

např. Organizace islámské spolupráce a mnoho islámských institucí.

Islám bývá často kritizován za svou násilnou povahu ve vztahu k nevěřícím, omezování práv žen a otázku lidských práv. Mezi objekty kritiky patří i mimo jiné morální stránka proroka Mohameda, a to jak v jeho veřejném, tak i osobním životě. Diskuse otevírají i otázky týkající se pravosti a morálky Koránu, islámské svaté knihy. V návaznosti na nedávný trend multikulturalismu je kritizován vliv islámu na schopnost, respektive neschopnost asimilace muslimských přistěhovalců na Západ. Saudská Arábie čelí kritice za šíření wahhábismu, což je sunnitská fundamentální forma islámu a státní ideologie Saudské Arábie. Striktní interpretaci wahhábismu se inspirovala mnohá islamistická hnutí jako je Islámský stát v Sýrii a Iráku, Kavkazský emirát, syrští povstalci z Fronty an-Nusrá, teroristická organizace Al-Káida, nebo Tálibán. Wahhábismus začal expandovat v 70. letech, když Saúdové využili svých příjmů z prodeje ropy na sponzorování výstavby mešit a madras po celém světě a na šíření své radikální a netolerantní interpretace islámu. Radikální islamističtí salafisté mají stále větší vliv na muslimskou komunitu ve Francii. Podle analýzy z roku 2016 zavedení islámského práva šaría podporuje 72 % francouzských muslimů a 35 % muslimů ve Francii považuje za ospravedlnitelné použít násilí na ochranu víry. Ve Francii, Velké Británii, Německu či Švédsku roste počet protižidovských útoků. Podle bezpečnostního analytika Tomáše Pojara je v prostředí muslimských přistěhovaleckých komunit antisemitismus velmi silně rozšířený. Čím jsou tyto komunity početnější, tím se zhoršuje možnost jejich integrace a zároveň narůstá počet projevů antisemitismu (Horyna, Pavlicová, 2003).

2 CÍL PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

V rámci diplomové práce byly stanoveny dva základní cíle.

- 1) *Zmapovat migraci jako aspekt ovlivňující vnitřní bezpečnost vybraných Evropských států a ČR.*
- 2) *Zpracovat analýzu zvyšujícího se počtu migrantů v zemích Evropské unie a České republiky.*

Ke zpracování těchto cílů byla formulována výzkumná otázka:

Jaký je vývoj migrační vlny ve státech Evropy?

3 OPERACIONALIZACE POJMŮ

Co je to migrace?

Migrace je chápána jako změna trvalého pobytu. Z tohoto hlediska můžeme migraci dělit na vnitřní a mezinárodní. Vnitřní migrace je definována jako změna trvalého pobytu za hranice určité administrativní jednotky, zpravidla obce. Mezinárodní migrace je definována jako změna obvyklého pobytu za hranice státu, OSN stanovuje limitní hranici jednoho roku pobytu za hranicemi daného státu. Mezinárodní migrace má důležité politické, ekonomické, sociální, demografické, psychologické a kulturní dopady jak na emigrační, tak i na tranzitní a zejména imigrační země. (Kalibová et al., 1993)

Kdo je to migrant?

Migrantem je člověk, který překročí mezinárodně uznávané hranice a zůstává v jiné zemi déle než rok (pokud se jedná o dlouhodobého migranta v definici OSN).

Co je to migrační krize?

Migrační krize je mezinárodní politická krize v Evropské unii (EU), která vyvrcholila v roce 2015. Krize byla způsobena velkým počtem imigrantů – jak uprchlíků, tak ekonomických migrantů – směřujících do EU (Sputnik, 2020).

4 METODIKA

Při zpracování diplomové práce bylo v teoretické části využito metody analýzy a syntézy odborných informačních zdrojů. Jednalo se především o odbornou literaturu, platné právní předpisy pro danou problematiku a internetové zdroje. Z těch byly použity ty nejdůležitější pasáže, které by nám danou oblast nejlépe přiblížily a poté byly použity do teoretické části. Na sběru, vyhledávání a poté studium těchto zdrojů, bylo pracováno zhruba od dubna 2019. Vzhledem k tomu, že se situace neustále vyvíjí, bylo nutné stanovit časový rámec doby výzkumu. Práce je tedy časově ohraničena a akceptuje data k 1.1.2020. Na získané poznatky bylo navázáno ve výzkumné části práce.

Praktická část diplomové práce byla zpracována na základě vypracování indukčních metod dostupné literatury a dokumentů vydaných pod Evropskou komisí a jednotlivými členskými státy. Na základě analýzy vývoje migrační krize byly stanoveny hlavní bezpečnostní zlomy, jak ve vývoji, tak v řešení migrační krize. V diplomové práci byla popsána integrace migrantů do Evropské společnosti. Porovnání politického postoje států Západní Evropy k tzv. uprchlické krizi. Na základě dedukce byly stanoveny přístupy a vývoj migrační krize na území členských států Evropské unie. V této práci je zhodnoceno, zda migrace z Blízkého Východu ohrožuje vnitřní bezpečnost zemí a pokud ano, jakým způsobem.

5 VÝSLEDKY

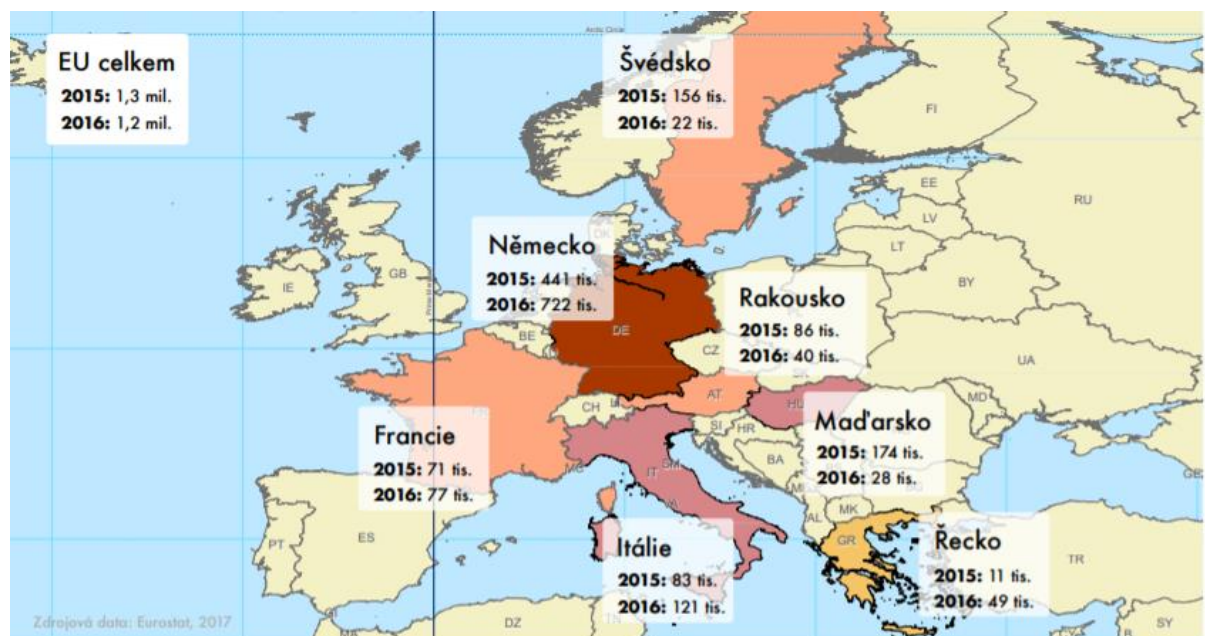
V této kapitole budou prezentována a shrnuta veškerá zjištění získaná z dostupné literatury a dalších zdrojů. Praktickou částí této kapitoly je provedení analýzy SWOT.

5.1 Faktory, které přispěly k masové migraci

Eskalace násilných konfliktů ve světě a působení teroristických skupin (např. Islámský stát, Boko Haram nebo Taliban), před kterými lidé prchají a v mnoha zemích zhoršující se bezpečnostní situace. Arabské jaro v roce 2011. Občanská válka v Sýrii. Tyto faktory a mnohé další přiměli miliony lidí k opuštění své země. Podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) je nyní 68,5 milionů lidí ve stavu, kdy byli donuceni opustit své domovy. Navzdory riziku a zprávám o potopených člunech či smrtelných úrazech na palubě, o vydírání nebo násilí, přesto vše imigranti stále přicházejí. Není tak podstatné, zda prchají před politickým, náboženským nebo etnickým útlakem či touží po lepším životě, všichni požadují azyl. Podle Dublinských dohod a Ženevských úmluvách mají právo na azyl jen málokterí a jen v první bezpečné zemi. Kdo mluví pravdu a kdo ne, se při takovém masovém přívalu dá zjistit jen obtížně. Otisky prstů, důkladné výsledky a pátrání by pravdu odhalili. To ovšem vyžaduje čas. Situaci nijak příznivě nepřispívá ani to, že mnoho lidí přichází bez dokladů. Mohou uvádět věk, totožnost i zemi původu podle svého uvážení (Murray, 2018). Mnoho mužů se tak vydává za snem o lepším životě. Většina z nich nic nevlastní. A tak pro muže, kteří odchází je schůdnější variantou akceptovat riziko, že na cestě mohou i zemřít. Dobře vědí, že zbídačená země, kterou zde může reprezentovat třeba Senegal, jim nemůže nic nabídnout. Migrace se tak rovná úspěchu. Senegal patří mezi desítku afrických států, z nichž pochází nejvíce imigrantů, kteří roku 2016 dorazili do Itálie. Podle Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) k nim patří i Eritrea, Mali nebo Nigérie. V každé z těchto zemí dochází k masivnímu porušování lidských práv, každá je ve větším či menším měřítku zasažena válečným konfliktem. Mladí Senegalci ovšem neutíkají před válkou. Nesou si s sebou cejch ekonomických migrantů, v Evropě hledají lepší život pro sebe a své rodiny. Evropa je podle nich bránou k úspěchu, tou jedinou (Guilbert, 2016).

5.1.1 Eskalující faktory v roce 2015, které podpořily migrační krizi

V roce 2014 Angela Merkelová vybidne občany své země, aby se otevřely nové vlně uprchlíků. Poukáže na výhody imigrace pro stárnoucí populaci a prohlásí, že je výhodná pro všechny. V roce 2015 ohlásí přijetí neomezeného počtu válečných uprchlíků, neboť „ekonomicky úspěšné Německo má sílu i moc a zná svou povinnost“. The New York Times do dvou dní uveřejní zprávu o vzednutí nové migrační vlny z Nigérie a několika subsaharských států, kde se lidé chopí příležitosti získat evropské občanství. Na grafu níže můžeme vidět, že více než polovina migrantů vstupující na území Evropy žádá o azyl v Německu.

Obrázek 1 Počty žadatelů o azyl ve vybraných státech EU (Stojanov et al., 2017).

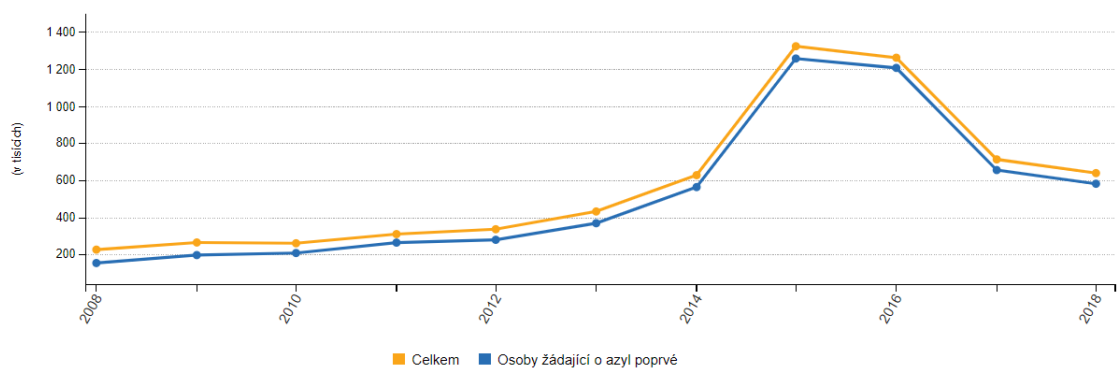
2. srpna 2015 je nalezeno vyplavené tělíčko tříletého chlapce Ajlana Kurdího, který utone i s matkou a pětiletým bratrem při cestě na člunu z Turecka směrem k řeckému ostrovu Kos. Loď podle výpovědi přeživších řídil otec chlapce, patřící k pašerákům a sám celou tragédií přežil. Fotografie pořídila novinářka Nilufer Demirem a tato fotografie rychle obletěla svět, přičemž vyvolala mnoho reakcí. A tak v kritické chvíli o migračním sporu, zápasu mezi pragmatismem a soucitem rozhodují emoce. Snímek ve světě zapůsobil natolik silně, že dokázal vstoupit i do seriózní debaty, týkající se politiky otevřených hranic.

Obrázek 2 Utonulý chlapec - Ajlan Kurdí (ct24.ceskatelevize.cz, 2015)

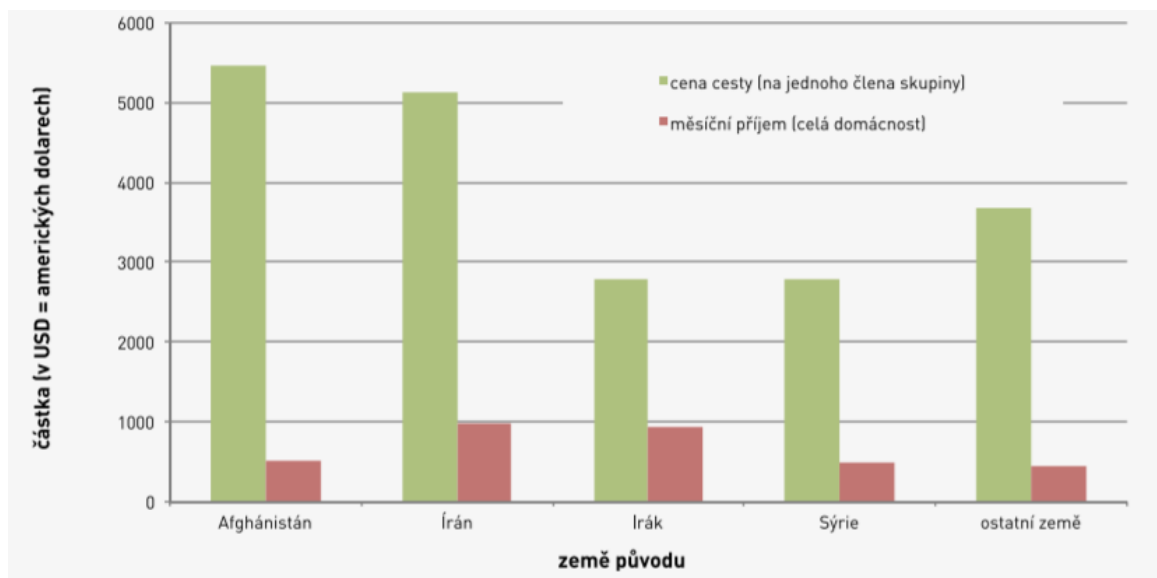
Ajlan Kurdí ale nebyl první ani jedinou obětí migrační krize a lhostejného počínání pašeráků s lidmi. Pozornost Evropy se ke Středozevnímu moři upřela již v roce 2013, a to konkrétně na Středozevní ostrov Lampedusa, když během tohoto roku dochází k několika potopení lodí s Afričany. Nejprve dochází k utonutí více než 300 osob. O pár týdnů později dochází k dalšímu utonutí desítek osob mířící přes Středozevní moře. Italská vláda se snaží situaci řešit. Získává širší evropskou podporu a vyhláší program „Naše moře“. Vysílá své námořníky, aby střežili 70 000 čtverečních kilometrů mezi ostrovem a africkým pobřežím. Další podporu nachází ze strany nevládních organizací. Operace stojí Italskou vládu okolo devíti miliónů eur měsíčně a nepochybně zachraňuje mnoho životů. Nicméně, navzdory dobrému úmyslu otevírá nový problém, a to, že se obchodníci s lidmi již nemusí ohlížet na bídný stav svých plavidel (UNHCR, 2018). Neúmyslně tak dochází k usnadnění jejich činnosti. Nyní postačí, aby se každá z lodí udržela na hladině po určitý čas, a o zbytek se postará italská fregata (Murray, 2018). Plavby schopné lodě jsou odtaženy do přístavu v Lampedusa. Navzdory všem snahám, Italské vládě vysoké výdaje brzy znemožní pokračovat a roli přebírá Frontex, jehož úkolem je ochrana vnějších hranic EU a Schengenského prostoru, v součinnosti se strážci hranic členských zemí. Vyhláší operaci Triton (ČTK, 2014). Oficiální prohlášení sice odmítají tvrzení o vlivu růstu počtu příchozích, faktem ale je, že díky

operaci Frontex mohou pašeráci nalodit více osob a podle výpovědi přeživších dokonce neváhají potápnout své lodě záměrně. Některé „neziskovky“ s pašeráky lidmi spolupracují a vrací jim čluny (Murray, 2018). Počty příchozích tak nadále rostou i přes vysokou cenu, kterou si pašeráci lidí stanoví (ČTK, 2017). A ačkoliv úřady informace o základnách pašeráků mají, není možnost, jak je na území Libye potrestat. Protože je pro migranty cesta přes Středozemní moře téměř jedinou možností, jak vstoupit na půdu Evropy, riskují své životy nadále, třeba i jen na vratkých gumových člunech. Procentuálně tak neustále vzrůstá počet běženců, kteří se na cestě do Evropy utopí. Je naléhavě nutné legálními způsoby migrace, nahradit nelegální migrační toky, které jsou zdrojem utrpení a extrémního porušování lidských práv (Amnesty International, 2020).

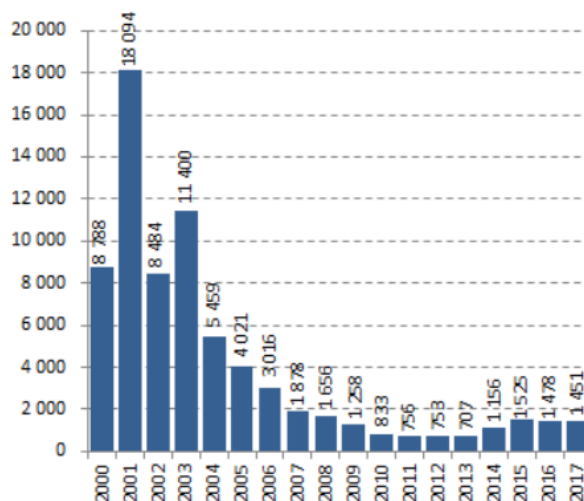
Obrázek 3 Žádosti o azyl ze zemí mimo EU 2008-2018 (Eurostat, 2019)

Průměrná cena, kterou lidé museli zaplatit za cestu do Evropy, se často liší podle období a délky trasy, ale i podle velikosti a složení migrující domácnosti. Náklady na cestu kryjí migranti často z prodeje nemovitostí. Ani tak jim prostředky obvykle nestačí na to, aby vycestovala celá rodina. Získaná data přenesená do grafu názorně ukazují, že emigraci, (zde je použit jako vzor Afghánistán), si mohly dovolit jen majetnější domácnosti, nebo ty, které se hodně zadlužily. Jejich měsíční příjem byl totiž v průměru desetkrát nižší, než náklady na cestu jednoho jejich člena. Pokud chtěla do Evropy putovat celá čtyřčlenná domácnost ze Sýrie, zaplatila zhruba dvacetinásobek svého měsíčního příjmu (ČTK, 2017).

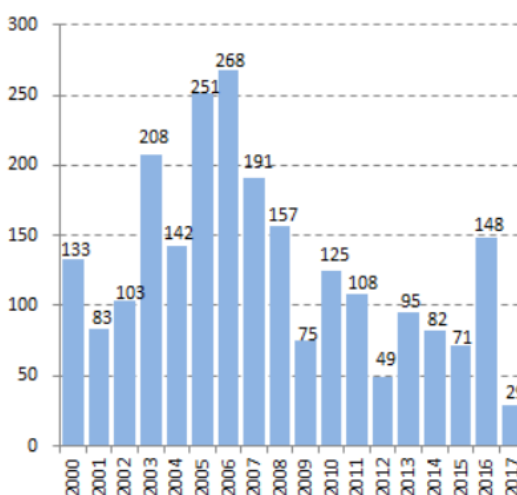

Obrázek 4 Náklady na cestu ve srovnání s příjmy (Procházka, 2016).

Co se České republiky týče, většina z uprchlíků o ní nic bližšího neví, ale velmi rychle se mezi migranty a uprchlíky rozšířila slova prezidenta Miloše Zemana o tom, že je sem nikdo nezval, (která citovali při vybírání žadatelů k relokaci na základě kvót), a i z dalších zdrojů ví, že zde nejsou vítáni. Po tom všem, co mají za sebou, chce většina lidí najít klid, bezpečí a možnost zapojit se do normálního života, nehledají další špatné zkušenosti a odmítání. Z více než 1600 uprchlíků, které měla ČR přijmout v rámci tzv. kvót, jich dosud přijala 12, a podle bývalého ministra vnitra Milana Chovance víc ani přijímat nebude. Důvodem je podle něj fakt, že většina prověřovaných lidí nemá ukončenou nebo přímo nesplňuje bezpečnostní prověrku. 12 již přijatých lidí, kteří podle něj tvoří dvě až tři rodiny, bez problémů prošlo azylovým řízením, neopustili území ČR a mají zaměstnání (Antošová, 2017). Přesná a oficiální data uveřejněná rezortem ministerstva vnitra jsou znázorněna grafy níže.

Obrázek 5 Vývoj počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR (MVČR, 2018)

Obrázek 6 Počty udělených azylů (MVČR, 2018)

Je nezpochybnitelné, že vlny běženců proudící do Evropy díky podpoře politiky otevřených hranic nevyvolal třeba jen soucit z výše zmíněného snímku zesnulého chlapečka, ale svou otevřeností, velkorysou sociální podporou a touhou po levné pracovní síle a multikulturalismu sama západní Evropa. Nyní zůstává otázkou, zda bude Západ schopen udržet svou pevnost (Murray, 2018).

5.2 Přijímání migrantů jako lék k zastavení stárnutí evropské populace

Plodnost je demografický ukazatel, který říká, kolik potomků průměrně za celý život jedna žena má (ČT, 2018). Když klesne pod 2,1, začne populace v zemi klesat. S touto situací se nyní potýká Evropa, kdy údaj plodnosti klesl pod hodnotu této míry. Extrémně nízký je například v Německu (Kern, 2017). To by vedlo k tomu, že by počet lidí v příští generaci mohl klesnout i na polovinu. Vůbec nejvíc se tato situace projevuje v zemích, která se navíc potýká s vysokou dětskou úmrtností, ta také snižuje populační růst v zemích s vysokou plodností, ale špatnou kvalitou lékařské péče. Snižující se míra porodnosti tak vede ke stárnutí obyvatelstva. Už příští rok bude na Zemi poprvé v historii žít více než miliarda lidí starších šedesáti let. V polovině století by jich měly být dvě miliardy. Evropa bude z tohoto pohledu kontinentem starců. Lidé starší šedesáti let dnes tvoří čtvrtinu populace, v roce 2050 to bude už 35 procent. Rapidní stárnutí populace ale čeká i Afriku, kde dnes senioři tvoří jen pět procent obyvatel. Na konci století to bude už pětina. Vzrůstající naděje dožití způsobí i nárůst lidí starších osmdesáti let. Zatímco dnes jich na světě žije 137 milionů, do roku 2050 se toto číslo ztrojnásobí.

Ještě v roce 1950, v této situaci nebyla jediná země světa. Například v Československu měla porodnost žen hodnotu 2,8. Dnes se v této situaci nachází přibližně polovina zemí světa – v České republice je porodnost pohybující se kolem 1,69 (ČSÚ, 2019). Pokud by se nic nestalo, populace se sníží. Demografie je zásadním faktorem v každé oblasti lidského života – takže se pokles plodnosti projeví úplně všude, například ve výstavbě bytů, školství, dopravě, péči o seniory, v důchodových i daňových systémech atd. tedy hovoříme o globálních důsledcích stárnutí populace.

Česká republika získává obyvatele převážně zahraniční migrací (kde převažují osoby ve věku 20–34 let), nejvyšší přírůstky v počtu obyvatel se v posledních letech koncentrují ve věkové skupině 65 a více let. V roce 2016 seniorů tohoto věku přibylo 56,5 tisíce na 1,99 milionu. Zvýšil se, po deváté v řadě, i počet dětí do 15 let věku, v roce 2016 o 23,6 tisíce na 1,65 milionu (ČSÚ, 2019). V rámci dětské složky populace je aktuálně nejpočetnější věková skupina 5–9 let. Obyvatel ve věku 15–64 let od roku 2009 ubývá. Do produktivního věku totiž vstupovaly početně slabé ročníky narozených na konci 20. a na počátku 21. století, a naopak silné ročníky narozených z konce první poloviny 20. století se přesouvaly do věku nad 65 let. V průběhu roku 2016 poklesl počet osob produktivního věku o 55,1 tisíce na 6,94 milionu. Podle výsledků nové

demografické projekce ČSÚ by k největší početní redukci obyvatel ČR ve věku 15 až 64 let mělo docházet na přelomu 30. a 40. let tohoto století. Na konci roku 2050 by do této věkové kategorie mělo patřit 6,0 mil. osob, resp. 56 % obyvatel ČR. K zastavení poklesu by mělo dojít až na sklonku 50. let (ČSÚ, 2019).

Tabulka 1 Plodnost a úmrtnost (Burcin et al., 2003)

ROK	Plodnost (míra plodnosti)			Úmrtnost (naděje dožití při narození)					
				Muži			Ženy		
	Nízká	Střední	Vysoká	Nízká	Střední	Vysoká	Nízká	Střední	Vysoká
2005		1,29			72,9			79,1	
2010	1,36	1,42	1,45	73,4	74,1	74,9	79,7	80,3	81
2020	1,35	1,58	1,71	75,4	76,5	77,6	81,3	82,4	83,4
2030	1,41	1,66	1,79	77	78,7	80	82,6	84	85,2
2040	1,45	1,7	1,84	78,4	80,4	81,8	83,6	85,4	86,7
2050	1,47	1,73	1,87	79,7	82	83,4	84,6	86,7	88
2065	1,5	1,77	1,92	81,3	84	85,7	85,8	88,3	89,8

Populace ČR stárne, a to již od konce 80. let 20. století, v posledních letech se stárnutí zrychlilo.

Významně vzrostl počet obyvatel ve věku nad 80 let. Průměrný věk obyvatele ČR se v roce 2016 zvýšil o dvě desetiny roku na 42,0 roku (muži 40,6 let a ženy 43,4 let). V roce 2016 se živě narodilo 112 663 dětí, o 1,9 tisíce více než v roce 2015. Šlo o třetí meziroční růst v řadě a nejvyšší počet živě narozených od roku 2011.

K největším úbytkům 15–64letých došlo v letech 2012 a 2013 – meziročně o více než 70 tis. osob. V letech 2014 až 2016 činil roční úbytek průměrně 56 tis., v roce 2017 pak 43 tis. osob. Další snižování počtu obyvatel v produktivním věku předpovídá nejnovější projekce obyvatelstva ČSÚ i pro období let 2018–2022. Meziroční úbytky se však budou postupně snižovat, až se úplně zastaví. V letech 2022–2034 by měla tato věková kategorie čítat 6,76–6,81 mil. obyvatel s meziročními přírůstky/úbytky do 18 tis. osob. Od druhé poloviny 30. let bude trend klesajícího počtu osob ve věku 15–64 let v populaci ČR pokračovat, neboť ji budou opouštět silné ročníky narozených v polovině 70. let 20. století. Nejrychlejší početní redukce se očekává v letech 2038–2044, ročně o více než 50 tis. osob. Během pouhých devíti let (2037–2045) zmizí z této věkové kategorie půl milionu osob. Podobná situace nastala mezi lety 2009 a 2018, kdy početně

silné kohorty narozených zhruba od poloviny 40. do poloviny 50. let 20. století střídaly historicky nejméně početné generace. Počet obyvatel ve věku 15–64 let se snížil do roku 2045 na 6,2 mil., do poloviny století pak na 6,1 mil. Vůbec nejnižší početní stav se očekává na konci 50. let, a to 5,9 mil. Po celé období přitom bude probíhat výrazná proměna věkové struktury obyvatel (Němečková, 2019).

Potřebná úroveň plodnosti zajišťující reprodukci populace činí 2,1 dítěte na jednu ženu. V ČR byla zaznamenána naposledy v roce 1980. V průběhu posledních dvou desetiletí výrazně vzrostl i průměrný věk žen při narození dítěte. Zatímco na počátku devadesátých let ženy rodily v průměru ještě před dosažením 25 let, nyní je to ve věku 30 let. Zvyšování průměrného věku rodiček se po roce 2008 zpomalilo, v roce 2016 průměrný věk žen při narození dítěte stagnoval na hodnotě předchozího roku (30,0 let), stejně tak průměrný věk matek-prvorodiček (28,2 let).

Podle údajů Informačního systému evidence obyvatel a Cizineckého informačního systému se v roce 2016 do ČR ze zahraničí přistěhovalo 37,5 tisíce osob, o 2,6 tisíce více než o rok dříve. Vystěhovalých do zahraničí bylo v roce 2016 evidováno 17,4 tisíce, o 1,5 tisíce méně než v roce 2015. Mezi přistěhovalými i vystěhovalými tradičně převažují (cca z 60 %) muži (zastoupení žen se ale mírně zvyšuje) a osoby ve věku cca 15–34 let. Nejčetnější skupiny zahraničních migrantů podle státního občanství se příliš nemění. Do ČR ze zahraničí přichází zejména občané Slovenska (6,7 tisíce v roce 2016) a Ukrajiny (5,8 tisíce). V roce 2016, stejně jako v roce předcházejícím, byli v počtu přistěhovalých na třetím místě státní občané České republiky (2,7 tisíce). Pokud hovoříme o České republice tak zde se mezi nejpočetnější skupiny imigrantů běžně řadí občané Ruska a Vietnamu. Mezi vystěhovalými převládají tytéž skupiny. V roce 2016 (i 2015) bylo evidováno nejvíce vystěhovalých se státním občanstvím ČR (4,0 tisíce), před občany Ukrajiny (2,4 tisíce) a Ruska (1,9 tisíce).

Každá země potýkající se s touto krizí by měla být uvážlivá v možnosti řešení krize a aktivně se podílet na zvýšení porodnosti svých příslušníků dříve, než situaci začne řešit dovážením nové generace z odlišné civilizace. Důvody proč se lidé obávají více potomků jsou více než jasné. Nejhlasitěji hovoří existenční důvody ale i pochybnosti o tom, v jakém světě budou naše děti žít. Řešením k zastavení klesající populace je podpora rodiny ze strany vlády. Jako příklad země bojující o vzestup populace je Polsko, které zvyšuje dětské přídatky a usiluje tak o zbavení se závislosti na přistěhovalcích. Dalším kladným krokem je zvýšení věkové hranice pro odchod do

důchodu. Někteří lidé budou protestovat a nebudou chtít pracovat déle, možná by ale pracovali, pokud si tak země zachová národní identitu a než aby se dožili situace, kdy se budou ve své domovské zemi cítit jako cizinci.

Na otázku sociální zátěže stárnutí se nabízí několik možných odpovědí, kdy žádná z nich není jednoduchá, ale nahrazovat dovozem miliónů cizinců úbytek pracovní síly, aby byla kompenzována nízká porodnost správně není. Imigrace zvyšuje počet lidí na území, o tom není pochyb. Je ovšem třeba rozlišit dorovnaní celkového počtu obyvatel od omlazení populace.

Kolik cizinců by tedy muselo přijít, aby imigrace zvrátila postupné stárnutí? Píše-li sociolog Michal Vašečka na webu Masarykovy univerzity, že bez imigrantů nebudou mít dnešní třicátníci na důchody, nemá tak docela pravdu. Příchozí imigrant bude také třicátník, a vydělá si tedy v nejlepším případě na svůj vlastní důchod, který bude za několik let pobírat společně s českými třicátníky. Imigranti totiž nepřispívají k omlazení populace zdaleka tolik, jako právě narozené děti. Jedno narozené dítě vydá za čtyři imigranty ve věku 31 let. Vzhledem k tomu, že příchozí imigranti rovněž stárnou, jejich počet potřebný pro neustálé omlazování populace každým rokem exponenciálně roste.

Autoři Burcin, Drbohlav a Kučera uvádějí, že kdyby se měl zachovat současný průměrný věk české populace, museli bychom začít s přijímáním několik set tisíc imigrantů ročně. V březnu 2015 bylo v České republice evidováno celkem 455 570 cizinců. Počet cizinců potřebných k zachování průměrného věku by potom neustále rostl až k 4,2 milionu přistěhovalců pro rok 2065. V úhrnu za celé sledované období by pak ‚cena‘ fixace hodnoty průměrného věku činila 90 milionů imigrantů. Česko by tak v roce 2065 mělo podle propočtů asi 110 milionů obyvatel, z nichž zhruba 80 milionů by představovali obyvatelé narození v zahraničí a asi 20 milionů obyvatel jejich potomci. Stejně vysoké odhady platí pro všechny státy Evropské unie, což ve svých studiích potvrzuje profesor Univerzity v Oxfordu David Coleman. Migrace může být jen jednou ze součástí široce diverzifikovaného přístupu, společně s celou řadou dalších opatření převážně sociálního rázu (Lesthaeghe, 2000; Grant et al., 2004). Realistické řešení stárnutí populace v migraci nenalezneme (Peterson, 1999). Úspěšnost „politiky zvýšení plodnosti“ nalezneme tam, kde je důraz na podporu rodiny a vstřícné a flexibilní zapojení jejích členů na trh práce (Schmidts, 2001; McDonald, 2002).

Tabulka 2 Očekávaný populační vývoj EU vyjádřený procentuálně v období 2005 – 2050 (Eurostat, 2019)

Kategorie	relativní (absolutní - v tis.) změna za období			
	2005-2050	2005-2010	2010-2030	2030-2050
Obyvatelstvo celkem	-2,10%	1,20%	1,10%	-4,30%
Děti (0-14)	-19,40%	-3,20%	-8,90%	-8,60%
Mladí lidé (15-24)	-25,00%	-4,30%	-12,30%	-10,60%
Mladí dospělí (25-39)	-25,80%	-4,10%	-16%	-8%
Dospělí (40-54)	-19,50%	4,20%	-10%	-14,10%
Starší pracovníci (55-64)	8,70%	9,60%	15,50%	-14,10%
Senioři (65-79)	44,10%	3,40%	37,40%	1,50%
Velmi staří lidé (80+)	180,50%	17,10%	57,10%	52,40%

Tabulka 3 Očekávaný populační vývoj EU vyjádřený v tis. v období 2005 – 2050 (Eurostat, 2019)

Kategorie	relativní (absolutní - v tis.) změna za období			
	2005-2050	2005-2010	2010-2030	2030-2050
Obyvatelstvo celkem	-9642	5444	4980	-20066
Děti (0-14)	-14415	-2391	-6411	-5612
Mladí lidé (15-24)	-14441	-2488	-6815	-5139
Mladí dospělí (25-39)	-25683	-4037	-15271	-6375
Dospělí (40-54)	-19125	4170	-10267	-13027
Starší pracovníci (55-64)	4538	5024	8832	-9318
Senioři (65-79)	25458	1938	22301	1219
Velmi staří lidé (80+)	34026	3229	12610	18187

5.3 Bezpečnostní aspekty migrace

Pojem migrace k sobě váže určité bezpečnostní aspekty neboli rizika a hrozby, které mohou mít více dílčích podob. Tyto dílčí hrozby jsou představovány zejména konkrétními imigranty a terorismem. V kontextu zde hovoříme o možnosti páchaní organizovaného zločinu, neochotě imigrantů k integraci a s tím provázané kulturní zvyklosti, která mohou být naprosto neslučitelná s právním pořádkem dané země. Další hrozba, která zde vyvstává je neschopnost země migraci kontrolovat a účinně tak bránit vzniku neřízené migrace, která je též označována jako hybridní hrozba. Za vážnou hrozbu je považována radikalizace části majoritní populace či nárůst extremistických a populistických uskupení a politických proudů, které podobně jako teroristé šíří nenávist, strach a nabízejí jednoduchá a radikální řešení. Důsledky působení těchto

aspektů mohou vyústit ve společenské nepokoje či radikalismus. Hodnocení hrozeb v rámci bezpečnostních aspektů migrace tak musí pracovat nejen s jejich přímým vlivem, ale i se všemi sekundárními dopady, které tato hrozba vyvolává, neboť například v případě teroristických útoků jsou dopady na společnost spíše psychologické a mohou výrazně převážit dopady faktické, (naprostá většina teroristických útoků se odehrává mimo Evropu). Podle prohlášení auditu národní bezpečnosti České republiky nedosahuje dopad i celého komplexu útoků spáchaných v jednom roce v rámci EU ani zlomku celkového počtu obětí, které mají na stejném území na svědomí např. dopravní nehody, ale přiznávají že jejich dopad na vnitřní bezpečnost je mnohem širší. Bezpečnostní služby identifikovaly v rámci analýzy bezpečnostních aspektů migrace hrozby nelegální migrace jako důsledek zvýšeného počtu lokálních ozbrojených konfliktů a také hrozbu nedostatečné integrace legálních migrantů, která může představovat zdroj sociálního napětí. K další problematice pak patří možná radikalizace členů přistěhovaleckých skupin či většinové společnosti, terorismus a možný výskyt zahraničních bojovníků (Audit národní bezpečnosti, 2016).

Dlouhodobým cílem imigrační politiky zemí Evropské Unie je tyto hrozby eliminovat nástroji řízené migrace, kdy jsou bezpečnostní rizika snižována prostřednictvím regulačních, zejména legislativních nástrojů a následných procesů. Státem řízený migrační proces musí být bezpečným a vyváženým. V daném ohledu lze pak za skutečnou bezpečnostní hrozbu v kontextu celého migračního procesu označit právě migraci neřízenou. Míra vlastního a suverénního vlivu v procesu řízené migrace výrazně ovlivňuje míru rizika narušení rovnováhy migrací neřízenou. Proces řízené imigrace je velmi úzce spjat s procesem integrace, neboť i řízená migrace může být dlouhodobě efektivní a funkční pouze v případě, že je spojena s úspěšnou integrací na území cílového státu. Právě schopnost a míra integrace do majoritní společnosti definuje možnosti a objem řízené imigrace (Audit národní bezpečnosti, 2016).

5.3.1 Bezpečnostní aspekty ČR se zaměřením na hrozbu neřízené migrace

Hrozba ztráty vlivu na řízenou migraci vyvstává ze dvou hledisek pohledu. Prvním hlediskem jsou vnitřní faktory, které jsou dány zejména vnitřním nastavením imigračního systému dané země. Jedná se o faktory s nižším rizikem, neboť této zranitelnosti lze předcházet zajištěním lepší migrační politiky a celkově kvalitnější legislativou zabezpečující kvalitní proces. Druhým znatelnějším rizikem jsou faktory plynoucí z vnějšího prostředí ať už objektivní skutečnosti (konflikty, organizovaný zločin) nebo subjektivní skutečnosti jako je motivace a psychologické faktory, například ochota migrantů podstupovat rizika při nelegálním vstupu do země, nereálné představy ekonomických migrantů a další skutečnosti.

Při hodnocení zranitelnosti současného systému je nutné brát v úvahu bezpečnostní prostředí, tedy neexistenci vnitřních hranic mezi členskými státy schengenského prostoru a omezenou možnost využít legislativní regulace z důvodu existujícího právního rámce EU. Nástroje vízové politiky (zejména vydávání krátkodobých víz) jsou dnes téměř kompletně řešené na celoevropské úrovni, stejně tak standardy vnější ochrany hranic. Oblast mezinárodní ochrany je regulována na eurounijní úrovni, z valné většiny ve formě nařízení a směrnic. V oblasti legální migrace vznikla za posledních deset let celá řada směrnic, i když zde si členské státy stále zachovávají vyšší míru diskrece a lze některých národních regulačních mechanismů využít. Poměrně omezená možnost jednotlivých států zasahovat a utvářet migrační politiku jak na evropské, tak na národní úrovni, je patrná z vysokého procenta centrálně upravovaných dílčích politik. Stěžejní pro efektivní řízení migrace je možnost a schopnost nastavit legislativou podmínky vstupu a pobytu cizinců tak, aby imigrace na území byla dlouhodobě přínosná, a aby byly minimalizovány případné negativní dopady. Vedle právního rámce je, z důvodu snížení rizika, nutné mít zajištěno dostatečné kapacitní, kvantitativní i kvalitativní zajištění (technické i personální), schopnost efektivního vízového procesu, kontroly na mezinárodních letištích, odhalování padělaných či pozměněných dokladů, ale také vymahatelnost práva – například boj s nelegálním zaměstnáváním, prováděním pobytových kontrol a kontrol zaměstnavatelů apod. Neméně důležité je sdílení zpravodajských informací v rámci národních států, stav propojení informačních systémů a databází, a to jak na úrovni mezinárodní, tak na úrovni meziresortní v rámci státních orgánů a orgánů samosprávy, které na jedné straně snižuje administrativní náročnost procesu a na druhé straně

efektivně odhaluje obcházení legislativy. Naprosto nezbytné se v dnešní době jeví nasazení moderních technologií, které nacházejí uplatnění v oblasti zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, bezpečnosti státu a řešení krizových situací. S tím souvisí i nutnost zajištění komunikačního prostředí, které je těmito technologiemi využíváno. Za zásadní lze též považovat nastavení protikorupčních opatření státní správy, protože oblast povolování vstupu a pobytu patří k rizikovým segmentům státní správy z hlediska korupce. Zásadní pro efektivní řízení migrace jsou pak procesní funkční pravidla. Regulační nastavení musí být dostatečně odolné případnému zneužití (např. fiktivní zaměstnání, fiktivní studium, fiktivní rodinné vazby apod.) a musí poskytnout dostatečný nástroj pro řízení migrace. Tento proces musí být schopen v relativně krátkém časovém horizontu vyhodnotit, zda konkrétní cizinec je na území žádoucí či nikoliv, tedy zda představuje nějakou hrozbu. Přitom však tento proces nesmí bránit žádoucí legální migraci. Pokud jsou dobře nastaveny podmínky vstupu a pobytu, ale nefunguje procesní nastavení, dochází k vysoké míře obcházení zákona a narušení konceptu řízené migrace. Klíčovou roli pro snížení individuálních rizik hrají bezpečnostní složky, které musí být nedílnou součástí celého imigračního procesu. Podstatné z hlediska důvěryhodnosti celého imigračního procesu je schopnost státu zajistit efektivně a účinně návrat cizinců, kteří na území vstoupili neoprávněně, nebo oprávnění k pobytu na území ztratili. Na úspěchu či neúspěchu návratové politiky závisí míra rizika eskalace a účinnosti hrozby. I zde je kladen důraz na efektivitu a skutečnou proveditelnost návratu cizince do domovské země či do země svého posledního pobytu (Audit národní bezpečnosti, 2016).

Značný vliv na možné riziko ztráty kontroly nad řízenou migrací má samotná motivace migranta. Ta je často posilována iluzionistickými představami o cílové zemi, podporována převaděčskými skupinami. Dalšími faktory jsou tzv. push a pull faktory. Za push faktor je označováno vše, co na cizince v jeho rodné zemi působí s cílem podpořit jeho rozhodnutí odejít. V těchto případech bývá často zmiňována nedostatečná bezpečnost nebo životní úroveň obyvatel často na hranici absolutní chudoby. Je proto nutné na úrovni EU i na národní úrovni posilovat využívání nástrojů k prevenci migrace ze zdrojových zemí prostřednictvím rozmanitých specializovaných programů na podporu. V tomto smyslu Evropská komise ve spolupráci s Evropskou službou vnější akce (ESVA) představila v červnu 2016 nový rámec pro partnerství se třetími zeměmi, který má přinést komplexní a koordinovaný přístup EU zacílený v dlouhodobém

horizontu na kořeny migrace (Audit národní bezpečnosti, 2016).

Z krátkodobého hlediska má být klíčovým prvkem partnerství účinná návratová politika. Příprava kompaktů s prioritními zeměmi Afriky a blízkého východu byla zahájena a ČR se do přípravy kompaktů aktivně zapojuje. V rámci EU ČR také aktivně přispívá např. do Svěreneckého fondu EU pro region Blízkého východu a západního Balkánu (MADAD) nebo do Svěreneckého fondu pro Afriku. Finanční podpora ČR mimo jiné směřuje na podporu Světového potravinového programu (WFP) a také Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Mezi nástroje na národní úrovni patří zahraniční rozvojová spolupráce, humanitární pomoc a specializované programy, jako je Program MV na asistenci uprchlíkům v regionech původu a prevenci migračních pohybů v roce 2015 a také Program humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel MEDEVAC (MVČR, 2018).

Mezi pull faktory se počítá vše, co přitahuje migranta do cílové země (dostupnost sociálního systému, úroveň zdravotní péče, postoj společnosti k migraci, míra ochoty společnosti tolerovat nelegální migraci, velikost usídlené komunity, snadná zneužitelnost správních řízení) (MV ČR, 2019).

Právě velikost diaspory v kombinaci s možným ekonomickým uplatněním, a to i v šedé ekonomice, je významným pull faktorem celé řady nelegálních migrantů. Významnou roli hrají také případné postihy za organizování nelegální migrace. Motivací k danému činu je vysoká odměna a minimální trestnost. Posouzen by tak měl být stav trestněprávní legislativy a současná míra společenské škodlivosti, organizování nelegální migrace a zprostředkování nelegálního pobytu včetně nelegálního zaměstnávání, ale i formy účelových prohlášení otcovství, formálních sňatků apod. (MVČR, 2019).

Nelegální migrace jako taková není v České republice trestným činem, nelegální migrant je tak postižen zejména vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění se zákazem vstupu na celé území Evropské unie. Jednotlivé skutkové podstaty (uvedené v zákoně o pobytu cizinců) související s nelegální migrací nejsou zařazeny ve stejné kategorii pro určení délky zákazu vstupu. Toto nastavení délky zákazu vstupu by mělo odpovídat závažnosti uvedeného jednání. Hrozba neřízení migrace spočívá v nedostatečném nastavení funkčnosti systému, jeho omezené důvěryhodnosti a omezené schopnosti realizovat stanovené postupy (návraty) z hlediska vnitřních faktorů. Pokud tento legislativní rámec nebude dostatečně nastaven a dodržován, může dojít ke vzniku pull

faktorů a dalších motivací systém obejít či zneužít. Zde je nutné zdůraznit význam prevence a bdělosti, které by měly být zajištěny dostatečným sdílením informací a kooperací mezi dotčenými vládními orgány. Je nutné zmínit, že význam této hrozby je klíčový na národní úrovni, nicméně pracovní skupina, která provedla audit národní bezpečnosti v roce 2018 zde poukazuje, na omezenou možnost členských států EU využít národní legislativní regulace z důvodu existujícího právního rámce EU (Audit národní bezpečnosti, 2016).

Zásadní hrozbou každého přijímajícího státu je neúspěšná integrace. Neintegrováný cizinec na území představuje hrozbu ve vztahu k běžnému soužití s majoritní společností. Nedostatečná integrace přináší riziko vytváření uzavřených komunit cizinců, zapříčiňuje nárůst xenofobie, netolerance a extremismu ve společnosti. Jejich společenská izolace či sociální vyloučení vedou nejen k osobní frustraci, ale i ke vzniku konfliktů mezi cizinci a majoritou či komunitami cizinců navzájem. Za úspěšnou integraci považujeme oboustranný akt vedoucí k začlenění cizince do majoritní společnosti. Úspěšná integrace vede ke snížení míry ohrožení imigranta samotného a umožňuje mu vést důstojný a samostatný život, navozovat vztahy s majoritou, a tak přispívat i k prosperitě celé společnosti. Klíčovou roli v integraci sehrává schopnost osamostatnit se, nebýt závislý na pomoci druhých – zprostředkovatelích, tlumočnickovi, zaměstnavateli, státu (sociálních dávkách) apod. Cestou k samostatnosti je dostatečná informovanost, znalost práv a povinností, respekt k hodnotám ČR i EU a jejich přijetí, zejména však schopnost komunikace v jazyku přijímající země (Audit národní bezpečnosti, 2016).

5.3.2 SWOT analýza

Silné stránky

- Existence Strategie migrační politiky a koordinace migrační politiky,
- Stabilní a trvalý postoj ČR k migraci na národní i eurounijní úrovni,
- Významná a dlouhodobá zkušenost s migranty,
- Existence Národního schengenského plánu a jeho pravidelného vyhodnocování s cílem zajistit plnění závazků ČR v oblasti schengenské spolupráce,
- Pravidelný monitoring a analýza migrační situace v ČR i v EU a schopnost přijímání rychlých rozhodnutí v reakci na aktuální vývoj,

- Dlouhodobá a pravidelně aktualizovaná Koncepce integrace cizinců, která je postavená na schopnosti cílené integrace na lokální úrovni,
- Zavádění povinných prvků integrace (zkouška z českého jazyka, zkoušky při žádosti o občanství),
- Vysoká míra angažovanosti a cílené bezpečnostní, rozvojové a humanitární intervence v zemích původu, zemích tranzitu i cílových zemí imigrace s cílem prevence velkých migračních toků (Program MV na asistenci uprchlíkům v regionech původu a prevenci migračních pohybů v roce 2015, Program MEDEVAC),
- Existence programů humanitární a rozvojové asistence, mimořádných humanitárních programů, (aktivní zapojení ČR do iniciativ EU - příspěvky ČR do svěreneckých fondů EU,
- Aktivní zapojení do procesů společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU a operací v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky EU,
- Existence typových plánů krizového řízení – Migrační vlna velkého rozsahu a Znovuzavedení ochrany na vnitřních hranicích, včetně existence Operačních plánů Policie ČR, Armády ČR a Celní správy ČR,
- Schopnost rychlého zavedení kontrol na vnitřních hranicích v souladu se Schengenským kodexem,
- Schopnost reagovat na aktuální ekonomické požadavky zaváděním zrychlené a zjednodušené procedury pro specifické skupiny migrantů (migrační projekty),
- Ucelený právní rámec,
- Úzké propojení mezi legislativou, politikou a praxí. Materiálně – technické a personální kapacity,
- Vysoká úroveň expertizy a odbornosti,
- Flexibilita v rámci Policie ČR,
- Centralizované informační systémy,
- Schopnost využít dočasně kapacit některých bezpečnostních sborů k plnění úkolů Policie ČR v případě potřeby,
- Finanční zajištění systému a schopnost v případě potřeby uvolnit finanční prostředky na cílená opatření,
- Schopnost vysílat záchranářskou a materiální humanitární pomoc do zahraničí (Audit národní bezpečnosti, 2016),

Slabé stránky

- Omezená schopnost efektivního vymáhání práva (rychlost návratových operací, efektivita a rychlost rušení pobytů z bezpečnostních důvodů, zahraniční bojovníci),
- Zranitelnost správního procesu legální migrace a souvisejících oblastí (snížená schopnost efektivní identifikace migranta bez dokladů, popř. s padělanými doklady),
- Omezená schopnost zajistit integraci cizinců pobývajících na území,
- Zneužívání a zneužitelnost azylového systému pro nelegální migraci do ČR/EU,
- Nízká politická podpora v rámci EU některým názorům prosazovaným ČR,
- Stírání bariéry mezi pomocí poskytovanou do zahraničí skrze Mechanismus civilní ochrany EU určenou na řešení krizové situace, tj. neodkladnou, a pomocí návaznou,
- Nejednotné a nesystematické ukládání trestu vyhoštění soudy,
- Legislativně stanovená nižší míra společenské nebezpečnosti nelegální migrace a převaděčství,
- Vágní a nedostatečné mantinely v trestním zákoníku pro hodnocení možnosti uložit trest vyhoštění,
- Neefektivní správní proces řízení migrace,
- Překotný vývoj legislativy EU, která znamená nutnost pravidelných novelizací národních předpisů a vede k jejich nepřehlednosti,
- Snížená schopnost ovlivňování evropské legislativy v migrační oblasti. Materiálně – technické a personální kapacity,
- Nedostatečná schopnost státních složek rychle a efektivně reagovat na nutnost navýšení personální kapacity (nabírání nových zaměstnanců, školení) a udržení odborného personálu (finanční zajištění),
- Nedostatek jazykově vybavených odborníků, kteří by mohli působit v terénu, zejména v mimoevropských zemích,
- Nutnost obnovy a rozvoje materiálního vybavení bezpečnostních sborů,
- Nedostatečné propojení informačních systémů veřejné správy,
- Nedostatečné komunikační prostředí pro využití moderních technologií při zajišťování vnitřního pořádku, bezpečnosti státu a prevence v oblasti národní bezpečnosti,
- Nedostatečná schopnost účinného a efektivního rozvoje kritických informačních systémů (Audit národní bezpečnosti, 2016),

Příležitosti

- Mobilita pracovních sil a s ní spojený ekonomický rozvoj,
- Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu jako základních prvků existence EU,
- Příliv zahraničních investorů a tedy investic,
- Efektivní využití finančních prostředků z EU,
- Pozitivní dopady do demografické bilance,
- Dlouhodobá koncepce bezpečnostního výzkumu,
- Využití finančních prostředků ze Svěreneckých fondů MADAD a pro Afriku nejen k zamezení migrace, ale i k posílení zapojení českých subjektů do jejich čerpání (Audit národní bezpečnosti, 2016),

Hrozby

- V důsledku konfliktů ve třetích zemích – zdroje migrace způsobené tzv. push faktory,
- V důsledku přírodních vlivů a katastrof,
- V důsledku nerovnoměrného plnění společných pravidel v rámci EU Schengenu (ochrana vnějších hranic, azylové aquis),
- V důsledku fenoménu tzv. zahraničních bojovníků,
- V důsledku organizovaného zločinu (obchodování s lidmi a výnosy z něj investované zpět do ilegálního systému, kriminální činnost zaměřená na nelegální migraci – padělané doklady, převaděčství a nelegální překročení hranice - úkryty, účelově uzavírané manželství, tzv. bílí koně, nelegální zaměstnávání apod.),
- V důsledku neregulovatelných přelivů občanů EU a sekundárních migračních toků (občané třetích zemí pobývající na území EU),
- V důsledku zrušení vízové povinnosti některým zemím,
- V důsledku odmítavého postoje většinové společnosti,
- V důsledku růstu sociálního napětí,
- Projevy a posilování vlivu a aktivit extremistických skupin,
- V důsledku nedostatečné ochoty samotného migranta se integrovat z důvodu výrazných kulturních odlišností a zvyklostí rozdílných od právního pořádku ČR,
- V důsledku existence druhé a následné generace migrantů (naturalizovaní migranti) nezačleněné do společnosti a neztotožněné s hodnotovým žebříčkem ČR a EU,
- V důsledku vzniku ghatt a následně vytvoření kriminogenního prostředí (Audit národní bezpečnosti, 2016),

Tabulka 4 Výpočet analýzy SWOT

Silné stránky	Silné stránky			Slabé stránky	Slabé stránky		
	Váha	Hodnocení	Výsledek		Váha	Hodnocení	Výsledek
A	0,04	3	0,12	A	0,06	-4	-0,24
B	0,05	4	0,2	B	0,07	-4	-0,28
C	0,05	4	0,2	C	0,06	-4	-0,24
D	0,03	3	0,09	D	0,05	-3	-0,15
E	0,06	4	0,24	E	0,06	-3	-0,18
F	0,04	4	0,16	F	0,04	-3	-0,12
G	0,05	4	0,2	G	0,05	-3	-0,15
H	0,04	4	0,16	H	0,06	-3	-0,18
CH	0,02	3	0,06	CH	0,08	-4	-0,32
I	0,03	4	0,12	I	0,07	-4	-0,28
J	0,07	5	0,35	J	0,05	-3	-0,15
K	0,06	5	0,3	K	0,07	-4	-0,28
L	0,04	3	0,12	L	0,07	-4	-0,28
M	0,04	3	0,12	M	0,05	-4	-0,2
N	0,04	3	0,12	N	0,03	-3	-0,09
O	0,07	5	0,35	O	0,04	-4	-0,16
P	0,04	4	0,16	P	0,04	-4	-0,16
Q	0,07	5	0,35	Q	0,05	-4	-0,2
R	0,08	5	0,4	R			
S	0,04	4	0,16	S			
T	0,04	3	0,12	T			
SOUČET	1		4,1	SOUČET	1		-3,66
	Príležitosti				Hrozby		
Príležitosti	Váha	Hodnocení	Výsledek	Hrozby	Váha	Hodnocení	Výsledek
A	0,18	4	0,72	A	0,12	-5	-0,6
B	0,19	5	0,95	B	0,03	-2	-0,06
C	0,17	5	0,85	C	0,04	-2	-0,08
D	0,13	4	0,52	D	0,06	-4	-0,24
E	0,1	3	0,3	E	0,08	-4	-0,32
F	0,14	4	0,56	F	0,06	-4	-0,24
G	0,09	3	0,27	G	0,07	-3	-0,21
				H	0,08	-3	-0,24
				CH	0,08	-3	-0,24
				I	0,09	-4	-0,36
				J	0,09	-3	-0,27
				K	0,08	-3	-0,24
				L	0,12	-5	-0,6
SOUČET	1		4,17	SOUČET	1		-3,7

Hodnocení	Analýza SWOT	
	interní	0,44
externí	0,47	
celkem	0,91	

Závěr analýzy SWOT

Česká republika je významným způsobem dotčena geopolitickými změnami bezpečnostního prostředí uplynulých let. V souvislosti s tímto a s ohledem na bezpečnostní prostředí, které je dáno geografickou polohou země je nutné dále pokračovat v koncipování a provádění bezpečnostní politiky v oblasti obhajoby a obrany národních zájmů. V současné době získává problematika zkoumání hrozeb stále větší celospolečenské uznání. Zejména díky širokému medializování hrozeb nejen v oblasti mezinárodního terorismu. Zpravodajské služby, akademické a jiné vědecké instituce či média, ale i laická veřejnost má možnost se podílet na tvorbě bezpečnostní politiky státu. Přes rostoucí zájem veřejnosti o téma bezpečnosti tato oblast nadále zůstává především doménou vysoce specializovaných orgánů a institucí, které jsou státem zřizovány za tímto účelem a jsou nezbytné pro jeho fungování. Posun ve vnímání terorismu je patrný nejen z veřejného mínění, ale lze jej vysledovat rovněž ve strategických dokumentech bezpečnostní politiky České republiky, přijatých po roce 2001 (viz zejména Bezpečnostní strategie České republiky). Díky vysoké dynamičnosti a nízké předvídatelnosti vývoje je nutné systém neustále prověřovat, odhalovat dílčí nedostatky a efektivně reagovat na nové vývojové trendy. Velice důležitá je efektivní spolupráce bezpečnostních složek na národní i mezinárodní úrovni, se zajištěním včasného předávání informací. Včasná identifikace a vyhodnocení neřízené migrace a vyměňování relevantních informací s vládami partnerských zemí ohledně migrace. Prevence radikalizace většinové společnosti, využívání osvětových kampaní, veřejného informování a všech dalších zainteresovaných subjektů. Posílení humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence zdrojovým zemím migrace. V neposlední řadě příprava dlouhodobých strategií a optimalizace postihů trestných činů souvisejících s nelegální migrací. Podpora rozvoje Národního centra pro kontrolu dokladů a podpora rozvoje Národního situačního centra ochrany hranic.

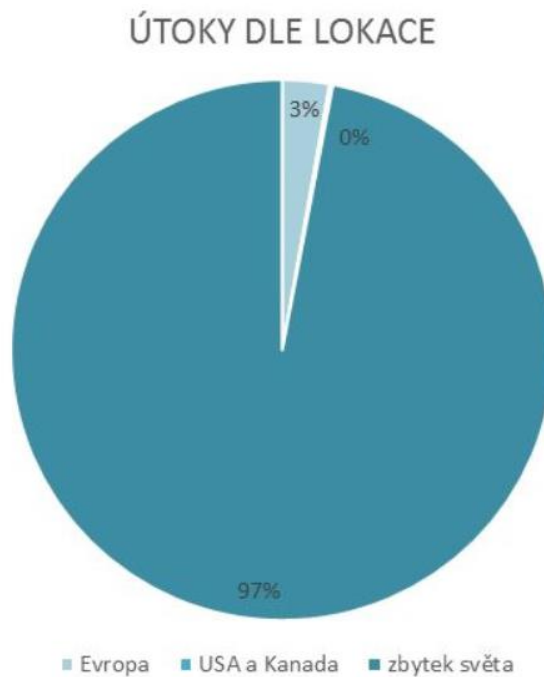
5.4 Islámský terorismus a jeho vnímání jako hrozby pro Evropu a Západní svět

Slovem terorismus lze označit takové jednání, které je politicky, nábožensky či jinak ideologicky motivováno a užívá násilí či jeho hrozby zejména s cílem vyvolat strach (BIS, 2020). Proti hrozbě terorismu není v současné době zcela imunní žádná země, ČR nevyjímaje. Na druhou stranu je relevance a struktura této hrozby -v jednotlivých regionech i státech odlišná. Západní Evropa je např. radikálním

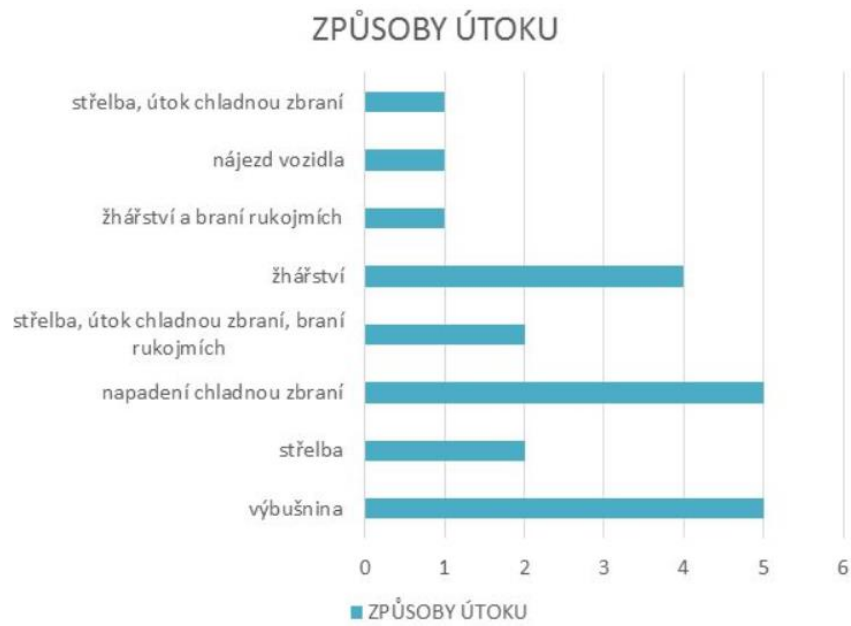
islamismem ohrožena z historických i demografických důvodů daleko více, než Evropa střední. Cílem zde, je tedy zhodnotit význam rizik plynoucích z terorismu, specificky ve vztahu k zemím EU. Rozsáhlá destabilizace některých států Blízkého východu a severní Afriky, nástup tzv. Islámského státu a dalších teroristických skupin, fenomén zahraničních bojovníků, migrační krize, radikalizace jednotlivců a skupin v různých segmentech společnosti (např. skrze internetovou propagandu a sociální média) – to vše jsou vzájemně provázané faktory, které ve svém souhrnu zvyšují riziko provedení teroristického útoku v Evropě.

Oproti roku 2017 došlo v roce 2018 k nárůstu celkového počtu teroristických útoků. Podle dostupných zdrojů proběhlo v roce 2017 1376 útoků a v roce 2018 tato hodnota přesáhla dva tisíce, celkem 2068. Oproti roku 2017 tedy došlo k nárůstu jejich celkového počtu o 692 (MVČR, 2019). Naprostá většina těchto útoků se odehrála mimo Evropu. Nejpostiženějšími oblastmi jsou již tradičně Pákistán, Afghánistán, Sýrie, Irák, země v severní Africe a Nigérie. Fenomén radikálního islamismu, jakožto nejzávažnější hrozby, vedl v Evropě k zavedení celé řady protiteroristických opatření. Nedílnou součástí těchto opatření bylo i přijetí nových protiteroristických právních norem. Důležité legislativní změny, které v minulosti reagovaly na aktuální bezpečnostní vývoj v západní Evropě se pozitivně odráží na útocích spáchaných v Evropě. V roce 2018 tvoří pouze 3 % všech zaznamenaných útoků a jedná se tak o významný pokles oproti roku 2017, kdy útoky v Evropě tvořili 10 %. V členských státech EU došlo celkem k 21 útokům, které byly z poloviny celkového počtu motivovány náboženským extremismem. Nejčastějším terčem útoků se stalo Řecko s počtem šesti útoků. Následovala Francie (celkem 4 útoky). Itálie (celkem 3 útoky). Rapidní změna útoků byla zaznamenána ve Velké Británii, a to z počtu 11, na 1. Důvodem, proč došlo k tak rapidní změně v počtu útoků ve Velké Británii může být přijetí nového protiteroristického balíčku v této zemi. Nejčastějším terčem útoků byli členové ozbrojených složek a civilní obyvatelstvo. Mnohdy docházelo ke kombinacím, kdy bylo útočeno během jednoho útoku na členy ozbrojených složek i civilní obyvatelstvo. K útokům docházelo nejvíce na místech charakterizovaných jako veřejná prostranství a ve více případech docházelo také k útokům na policejní stanice. K zastavení útoku ve více než v polovině případů přispěl lidský faktor, zejména zákrok policie či armády. Toto může souviset například také se zvýšenými bezpečnostními opatřeními v metropolích. Jako klíčový faktor se ukazuje hlavně v dobré připravenosti příslušníků

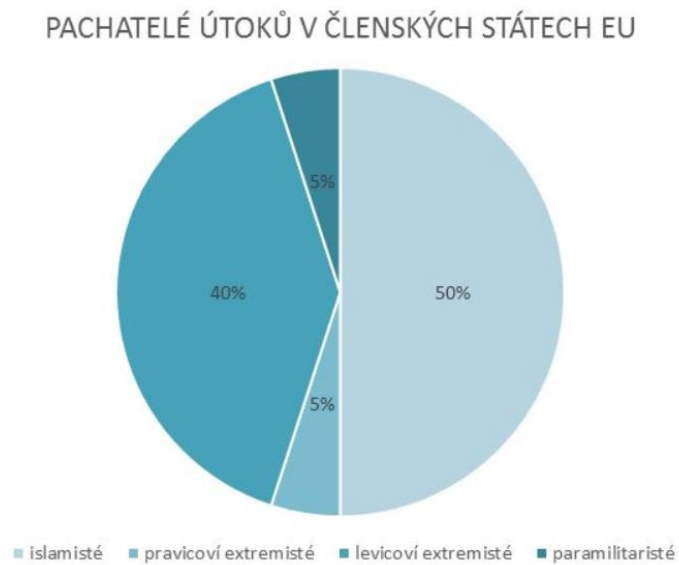
policejních sborů (sebeobrana, detekce podezřelého chování, dobré rozložení pozic na veřejném prostranství) a sekundárně ve zvyšování bezpečnostního povědomí u veřejnosti. Vzhledem ke změně trendu ve způsobu útoků, kdy se nově častěji objevují barikádové situace, je důležité neopomenout při přípravě ozbrojených složek ani tuto oblast.

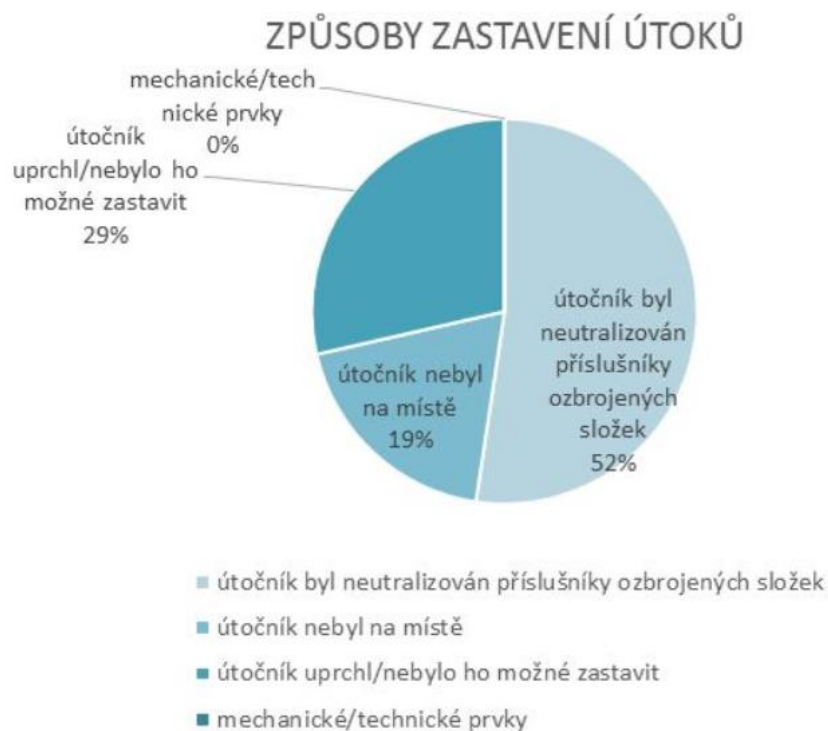
Obrázek 7 Útoky dle lokace v roce 2018 (MVČR, 2019)

Obrázek 8 Způsoby útoku v roce 2018 (MVČR, 2019)

Obrázek 9 Pachatelé útoků v členských státech EU v roce 2018 (MVČR, 2019)

Obrázek 10 Způsoby zastavení útoků - 2018. Zdroj MVČR

S určitou mírou zobecnění lze konstatovat, že percepce hrozby (mezinárodního) terorismu, jeho vnímání před a po roce 2001, může být považována za doklad sekuritizačního pohybu v české společnosti. Jestliže před rokem 2001, resp. 2002, nebyl terorismus jako hrozba sociology a výzkumníky v oblasti veřejného mínění vůbec brán v potaz jako relevantní hrozba, tak v roce 2002 je možné statisticky zachytit výrazný nárůst obav občanů z terorismu. Je to s největší pravděpodobností odraz široké a dramatické mediální prezentace teroristických útoků z 11. září 2001 v USA a sekuritizace terorismu jako relevantní hrozby i pro bezpečnost České republiky. Nejenže se snížila jistota, že České republice nehrozí žádné vojenské nebezpečí z 88 % na 60 %, ale relativně nejvýznamnější hrozbou pro 10 % respondentů se stává právě terorismus (Frank, 2006). Nárůst významu této hrozby také podtrhuje úroveň vnímání ostatních hrozeb. Posun ve vnímání terorismu je patrný nejen z uvedeného výzkumu veřejného mínění, ale lze jej vysledovat rovněž ve strategických dokumentech bezpečnostní politiky České republiky, přijatých po roce 2001 (viz zejména Bezpečnostní strategie České republiky).

Zajímavé je v této souvislosti srovnání percepce živelních katastrof, zejména povodní a hrozby terorismu. Zatímco povodně si v České republice vyžádaly od roku

1997 téměř stovku životů a přímé škody dosáhly výše téměř 150 mld. Kč, v souvislosti s aktivitami mezinárodního terorismu v České republice nelze uvést žádný významný útok či dokonce oběti na životech či nějaké přímé škody. Přesto je veřejností terorismus vnímán jako relativně významnější hrozba pro jejich bezpečnost. Lze se domnívat, že zde určitou roli na jedné straně stále sehraává každodenní medializace terorismu a na straně druhé se povodně či lokální záplavy stávají každoroční realitou a veřejnost je již nevnímá tak dramaticky a jako něco, co lze efektivně a předem ovlivnit (Horáková 2005).

Daty ohledně počtu obětí teroristických útoků se zabývá Globální teroristická databáze (GTD). V souvislosti s terorismem bylo v roce 2017 zatčeno 975 osob.

Tabulka 5 Počet teroristických útoků podle let (Europol, 2019)

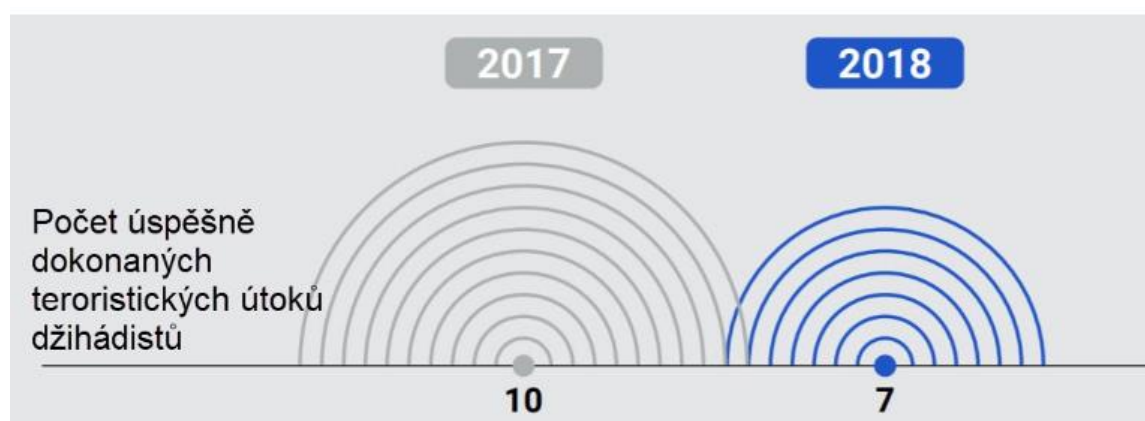
Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet útoků	226	193	142	205	129

Europol, tak jako každý rok, vydal zprávu o terorismu na území Evropské unie. Podle tohoto dokumentu bylo spácháno v roce 2018 v Evropské unii na 129 teroristických útoků bez ohledu na to, zda byl tento čin terorismu úspěšně dokončen či zmařený policií. Ze zprávy vyplývá, že v roce 2018 došlo oproti roku 2017 ke snížení počtu útoků i obětí (např. počet mrtvých se snížil z 62 na 13). Celkem bylo spácháno 7 teroristických útoků; 16 džihádistických útoků bylo zmařeno (MVCŘR, 2019). Největší část takových trestných činů představuje 83 teroristických útoků provedených na základě etnonacionalistické, separatistické pohnutky. Celkem tak tvoří 64,34 % zatímco džihádistické teroristické útoky představují „jen“ 18,50 % všech teroristických útoků provedených v EU. Valná část popisovaných skutků prokreslených separatismem se odehrála ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. 24 dalších teroristických útoků bylo provedeno na základě džihádistické pohnutky povětšinou odehrávající se na území Francie, zatímco třetí pomyslné příčky představuje s 19 teroristickými útoky levicová extrémistická scéna, projevující se ve valné míře v Řecku, Itálii a Španělsku. Krajní pravice, i když například v Německu a dalších členských státech sílí, spáchala pouze jeden jediný teroristický útok v Itálii. Džihádisté za rok 2018 zabíjí svými činy 13 osob, což je ovšem jen nepatrný zlomek skutečně zabitých, které způsobují mimo Evropu – z velké části útočí zpravidla na samotné muslimy v zemích Východu. Obecně se dá říct, že se míra jakkoli motivovaných

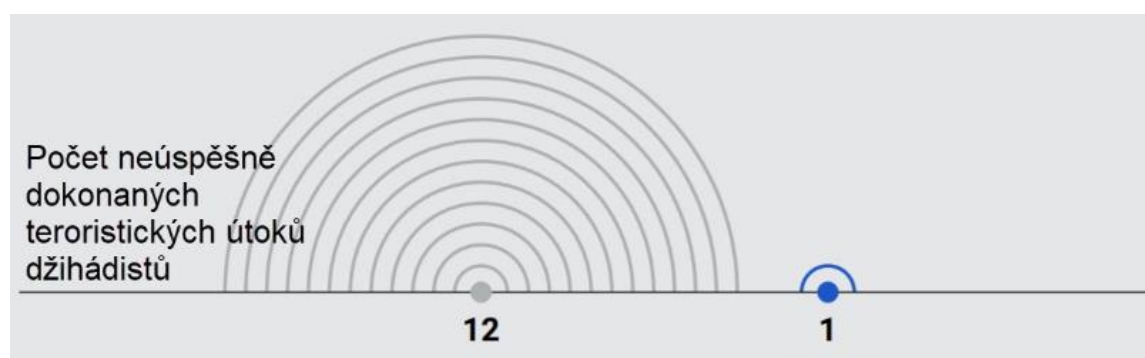
teroristických útoků v roce 2018 oproti roku 2017 v Evropské unii významně snížila.

V řechi procentuálních podílů se za rok 2017 z 67 procent se na terorismu v Unii podílí separatisté, z 3 procent krajní pravice, 12 procent krajní levice a z 16 procent wahhábité obecně ne příliš správně označovaní za “džihádisty”.

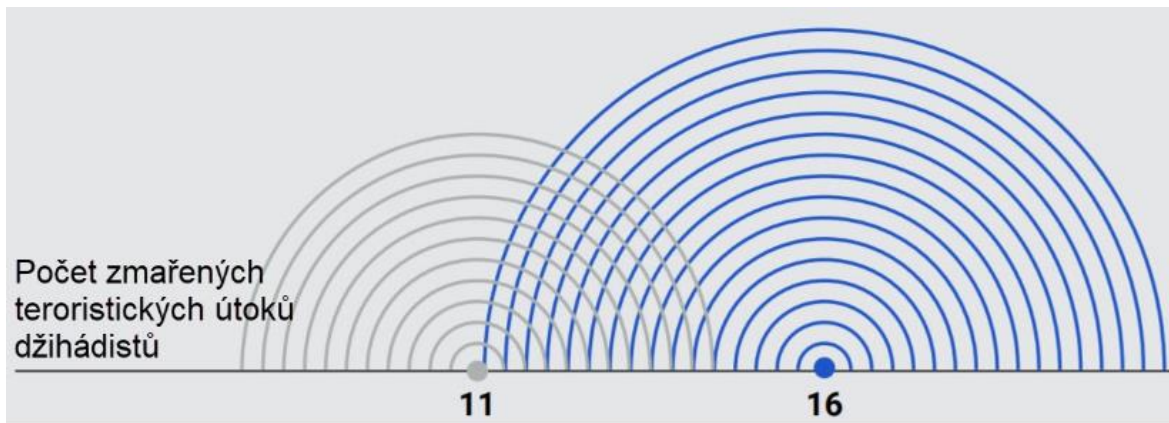
V porovnáním s předchozím obdobím, se teroristické útoky spáchané v Evropě snížily. Zatímco v roce 2015 teroristé zabili 150 lidí, v roce 2018 měli na svědomí jen 13 obětí (Europol, 2019). Velký podíl na tom má lepší spolupráce policejních složek. Nicméně hrozba terorismu zůstává i nadále vysoká.

Obrázek 11 Počet úspěšně dokonanych teroristických útoků džihádistů (Hrebenar, 2019).

Obrázek 12 Neúspěšně teroristické útoky džihádistů (Hrebenar, 2019).

Obrázek 13 Zmařené útoky džihádistů (Hřebentar, 2019)

Z faktů vyplívá že 5,42 % všech teroristických útoků spáchaných na území EU za rok 2018 představují džihádistické skupiny. Jedná se o veškeré i nedokončené nebo z jiných důvodů neúspěšné útoky těchto skupin. Teroristických útoků s islamistickými pohnutkami se dopouští většinou domácí teroristé zradikalizovaní ve své rodné zemi. Proč k radikalizaci dochází, na to se velmi složitě odpovídá a důvodů může být několik. Například chudoba napojená na začarovaný kruh nemožnosti sám s vlastními silami se vymanit z nepříznivého okolí či frustrace. Jednou z příčin přidání se k teroristickým islamistickým organizacím je pocit jistoty a řádu, který wahhábité nabízejí. Ovšem ne každý muslim, wahhábita z místní komunity je teroristou. Tím je totiž jen naprosté, velmi malé minimum, se kterým náboženská obec, komunita muslimů nemá co do jednotlivců nic společného. Proti teroristům vystupují také imámové se svými mešitami, modlitebnami a zcela správně poukazují na to, že islám terorismus odmítá.

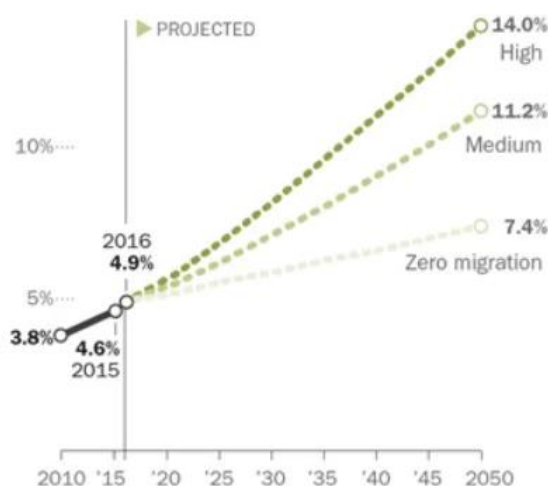
5.5 Predikce populačního vývoje Evropy, ve vztahu k muslimské společnosti

Otázce toho, zda se Evropa promění a stane světem přistěhovalců se poměrně přesně a rozsáhle věnuje výzkum americké společnosti zabývající se mimo jiné sociálními otázkami a empirickými, či dalším výzkumy - Pew Research Center. Tento výzkum ukazuje pravděpodobnost probíhajících demografických změn nejprve větších měst, a následně pak i většiny společností. Do jaké míry dojde k přesunu muslimského světa mezi dosavadní Evropany záleží na míře imigrace podle tří pravděpodobnostních scénářů. První scénář zohledňuje vyšší porodnost a vyšší počet muslimů v produktivním věku. Populace zde bude růst i s nulovou imigrací, a i přesto by v roce 2050 mělo být v Evropě 7,4 % muslimů. Druhý scénář znázorňuje situaci, kdy sice dojde k zastavení přílivu uprchlíků do Evropy, ale imigrace bude pokračovat dál. V Evropě se tak bude

nacházet 11 % muslimů. Třetí scénář počítá s případem vysoké imigrace, která by odpovídala pokračování migrační krize z let 2015-2016. Muslimská populace by v Evropě vzrostla v roce 2050 na 14 %. To by však vyžadovalo téměř milion nových imigrantů, muslimů, každý rok. Migrační krize je však dávno za námi a počet příchozích poklesl v létě 2017 o 68% a v létě 2018 dokonce o 95% oproti roku 2015 (Navrátil, 2018).

Tabulka 6 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci dle míry imigrace (Pew research center, 2019)

Kategorie	2010	2016	2050	2050	2050
			migrace zastavena	střední migrace	vysoká migrace
Muslimské obyvatelstvo	19,520,000	25,770,000	35,770,000	57,880,000	75,550,000
Nemuslimské obyvatelstvo	495,280,000	495,060,000	445,920,000	459,070,000	463,040,000
Celkem	514,810,000	520,830,000	481,690,000	516,950,000	538,600,000

Obrázek 14 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci dle míry imigrace (Pew research center)

Tabulka 7 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci - odhad pro rok 2016 (Pew research center)

Odhad muslimské populace v roce 2016	% muslimů v populaci	2016
Francie	8,80%	5,720,000
Německo	6,10%	4,950,000
Itálie	4,8	2,870,000
Nizozemsko	7,1	1,210,000
Španělsko	2,6	1,180,000

Tabulka 8 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci pro rok 2050 dle odhadu, kdy migrace zcela ustane (Pew research center, 2019)

Odhad muslimské populace v roce 2050	% muslimů v populaci	2050
Francie	12,7	8,600,000
Německo	8,7	5,990,000
Itálie	8,3	4,350,000
Nizozemsko	9,1	1,510,000
Španělsko	4,6	1,880,000
Belgie	11,1	1,250,000
Švédsko	11,1	1,130,000

Pokud se zaměříme na jednotlivé země v případě vysoké imigrace do EU bude v roce 2050 muslimská populace mnohem vyšší než dnes. Znamenalo by to ovšem milion převážně muslimských imigrantů každý rok, jako během migrační krize. Analýza odhaduje, že by potom nejvíce muslimů bylo ve Švédsku 30 %. Podobně v Německu 20 %, v Rakousku 20 %, ve Francii 18 % a v Nizozemí 15 %. Ostatní země EU by měly podíl muslimského obyvatelstva pod 20 %.

Tabulka 9 Odhad muslimské populace v roce 2050 (Pew research center, 2019)

Odhad muslimské populace v roce 2050	Vysoká migrace % muslimů v populaci	2050
Francie	18	13,210,000
Německo	19,7	17,490,000
Itálie	14,1	8,250,000
Nizozemsko	15,2	2,790,000
Španělsko	7,2	2,810,000
Belgie	18,2	2,580,000
Švédsko	30,6	4,450,000
Rakousko	19,9	2,120,000
Švýcarsko	12,9	1,520,000
Norsko	17	1,320,000
Dánsko	16	1,100,00

Scénář odhadovaných čísel počty muslimů v Evropských státech, kdy sice bude zastaven příliv uprchlíků do Evropy, nicméně migrace bude nadále pokračovat je znázorněn v tabulce 10.

Tabulka 10 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci pro rok 2050 (Pew research center, 2019)

Odhad muslimské populace v roce 2050	příliv uprchlíků zastaven % muslimů v populaci	2050
Francie	17,4	12,630,000
Německo	10,8	8,480,000
Itálie	12,4	7,050,000
Nizozemsko	12,5	2,200,000
Španělsko	6,8	2,660,000
Belgie	15,1	2,050,000
Švédsko	20,5	2,470,000
Švýcarsko	10,3	1,140,000

Jiné studie zkoumají porodnost žen imigrantů. Tyto studie související s demografickými změnami a růstem či poklesem populace zjišťují, že vyšší porodnost je spojena s imigrací a nikoli s náboženstvím. Muslimky, které jsou potomky imigrantů ze 60. let 20. století mají podobnou porodnost jako ženy, které islám nevyznávají. Naopak všichni imigranti včetně muslimů, kteří se usadili v EU mají výrazně vyšší porodnost oproti Evropanům. Počet narozených dětí však významně klesá s každou následující generací. Tento pohled dokumentuje i analýza, která zkoumá pokles porodnosti mezi generacemi tureckých komunit v Německu. Samotní imigranti mají porodnost blízkou se zemí původu, tedy mnohem vyšší než Evropané. Ve druhé generaci porodnost klesá a třetí generace už má srovnatelný počet dětí jako původní obyvatelé (Stonawski a Potančoková, 2016).

Dalším tématem, o kterém se v zemích Evropy stále více hovoří je věkový rozdíl muslimské populace oproti populaci nemuslimské. Rozdíl je vyjádřen tabulkou níže.

Tabulka 10 Věkový průměr muslimské populace oproti nemuslimské, v zemích Evropy (Pew research center, 2019)

věkový průměr v zemích	Muslim	Nemuslim	věkový rozdíl
Evropy	30	44	-13
Francie	27	43	-16
Německo	31	47	-16
Belgie	29	43	-14
Itálie	33	47	-14
Velká Británie	28	41	-13
Dánsko	30	43	-13
Finsko	30	43	-13
Švýcarsko	30	44	-13
Rakousko	30	45	-15
Švédsko	31	42	-12
Malta	30	42	-13
Norsko	29	40	-11
Maďarsko	29	42	-12
Nizozemsko	33	44	-11
Španělsko	33	44	-11
Portugalsko	34	44	-10
Česká republika	32	42	-10
Irsko	30	37	-7
Slovensko	32	39	-7
Polsko	33	40	-7
Bulharsko	39	44	-5
Estonsko	37	42	-5
Rumunsko	38	42	-4
Slovinsko	39	44	-4
Řecko	40	44	-4
Lucembursko	35	40	-5
Chorvatsko	40	43	-3
Litva	41	43	-2
Kypr	36	37	-1
Litva	43	43	0

Demografické změny, které v současnosti zasahují Evropu přímo souvisí s nárůstem projevů antisemitismu, jenž je označován jako nová nemoc Evropy. Nejviditelnější jsou takové projevy ve státech se silnou muslimskou menšinou jako je Německo, Itálie a Francie či Brusel. Nejprve pouze subjektivní pocity židovské menšiny nyní potvrzuje statistika. Výzkumy ve Francii potvrdily nárůst protižidovských incidentů oproti roku 2017 dokonce o celých 75 %. V Německu došlo k 1646 antisemitských trestným činům. (informoval německý server Deutsche Welle).

Tito lidé přicházejí ze zemí, kde je nepřátelství k židům součástí místní kultury, přítomné ve výchově i médiích. Izrael a potažmo židé jsou v těchto zemích demonizováni. Předsudky a nenávisť k židům přitom nedávají najevo jen muslimové, stále otevřeněji ji ventilují i příznivci krajní pravice. Nárůst obav z antisemitismu obyvatelstva zachycují grafy níže (Hroch, 2019).

Tabulka 11 Obavy respondentů z urážek (FRA 2018, s. 34)

Obavy respondentů z urážek	%
Francie	60
Německo	59
Belgie	55
Španělsko	42
Polsko	41
Nizozemsko	39
Švédsko	39
Rakousko	33
Itálie	30
Dánsko	28
Maďarsko	24

Tabulka 12 Obavy respondentů z fyzických útoků (FRA 2018, s. 34)

Obavy respondentů z fyzických útoků	%
Francie	58
Německo	47
Belgie	41
Španělsko	39
Polsko	25
Nizozemsko	20
Švédsko	27
Rakousko	24
Itálie	20
Dánsko	18
Maďarsko	13

Tabulka 13 zachycuje nárůst obav z antisemitismu mezi rokem 2012 a 2018. Nejvyšší nárůst je patrný ve Spojeném království, v Německu a Švédsku. Naopak pokles byl zaznamenán v Maďarsku.

Tabulka 13 Patrný nárůst obav z antisemitismu mezi rokem 2012 a 2018 (FRA 2018, s. 33)

Obavy respondentů z antisemitismu	2012	2018
	%	%
Francie	85	95
Německo	62	85
Belgie	78	86
Švédsko	60	82
Maďarsko	89	77
Itálie	61	73

5.6 Vývoj migrace na hlavních migračních trasách

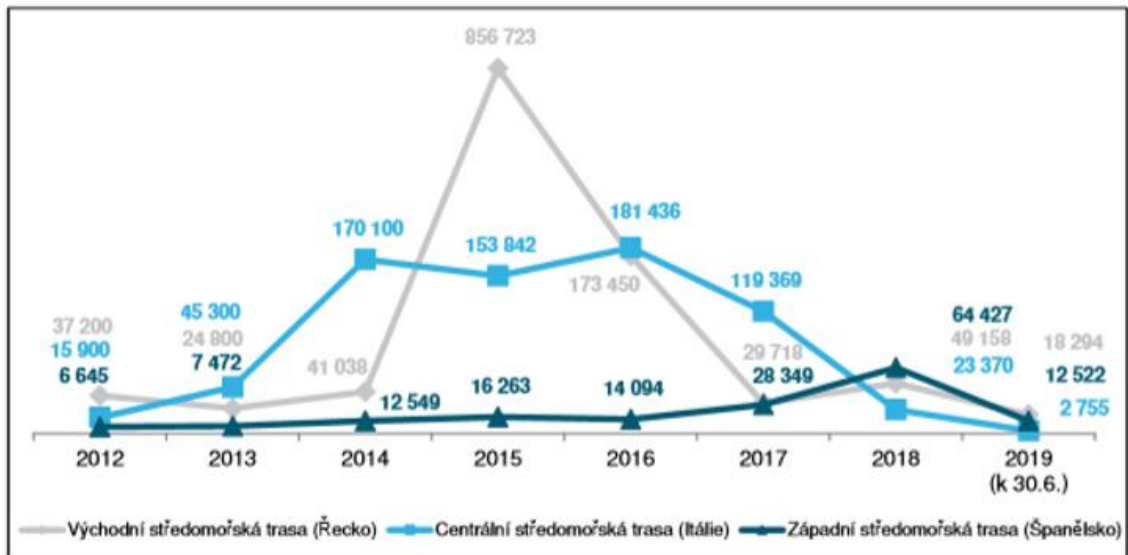
Vzhledem k zesíleným bezpečnostním opatřením hledají migranti nové trasy do Evropy, přitom často obnovují staré, které dříve opustili. Mnohem méně, než v předchozích letech se pokoušeli doplnout do Itálie, z válkou rozvrácené Libye. Namísto toho mířili do Španělska, přes Gibraltarský průliv. Španělé tak zaznamenali meziroční nárůst počtu běženců o 100 procent a stejný trend pokračuje i nadále. Nově se zvýšil i počet běženců, kteří se snaží dostat do Evropy balkánskou cestou. Migranti zkouší novou cestu z Řecka přes Albánii a Černou Horu do Bosny a Hercegoviny, neboť Bulharsko a Srbsko zahájilo přísnější střežení svých hranic.

Evropa má však nejhorší fázi migrační krize za sebou. Oproti roku 2015, kdy břehů tohoto kontinentu dosáhlo více než milion uprchlíků, se v následujících letech číslo prudce snížilo. Aktuální migrační krize začala v roce 2014, kdy do Evropy podle statistik Organizace spojených národů (OSN) dorazilo 216 054 migrantů. Dalších 3538 se pohřešuje nebo cestou zemřeli. Přelomový byl následující rok, kdy migrační krize vypukla naplno. V roce 2015 přišlo do Evropy 1 015 078 migrantů, z nichž většina zamířila do Německa. Dalších 3771 uprchlíků se cestou ztratilo, nebo náročnou pout' do Evropy nepřežili. Díky opatřením EU i některých afrických a blízkovýchodních států se počet migrantů v následujícím roce rapidně snížil. Během roku 2016 připlula do Evropy třetina z předchozího počtu, tedy 362 753 uprchlíků. Rok 2016 byl však přelomovým na počet pohřešovaných a zemřelých. Cestou se ztratilo nebo ji nepřežilo rekordních 5096 migrantů. V roce 2017 trend poklesu pokračoval a břehů Evropy dosáhlo už jen 172 301 migrantů. Poprvé také klesl počet pohřešovaných a zemřelých migrantů, a to na 3139. Rok 2018 v tomto nastaveném trendu opět pokračuje. Podle OSN připlulo v tomto roce do Evropy 119 336 migrantů. Nejvíce zasažené země jsou Itálie, Řecko, Španělsko a Kypr, do kterých po moři připlulo celkově 112 613 migrantů. Dalších 6723 migrantů přišlo do Evropy po souši a podle OSN. 2241 migrantů se pohřešuje, nebo cestu

nepřežilo. 21 % příchozích migrantů z roku 2018 tvoří děti, 15 procent ženy a zbylých 64 % muži. Statistiky také ukazují, že nejaktivnějšími měsíci byly co do počtu příchozích migrantů jarní a letní měsíce. Naopak nejméně jich dorazilo v zimě. Nejvíce migrantů, celých 12 %, přišlo do Evropy z přímořského afrického státu Guinea. S necelými 12 % následuje Maroko, s 9 % Mali a necelých 9 % lidí pochází ze Sýrie. Z Afghánistánu a Iráku přišlo do Evropy už jen pouze méně než 7 % lidí. Zbylá procenta tvoří Alžírsko, Pobřeží Slonoviny, Tunis a další africké země (Navrátil, 2018).

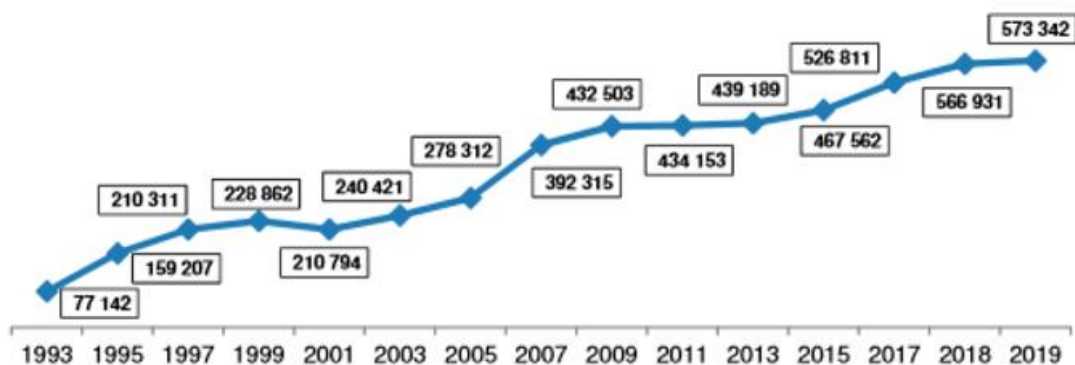
Podle dostupných shromážděných zpráv bylo v letech 2015 a 2016 zaznamenáno více než 2,3 milionu nelegálních překročení hranic. V roce 2018 požádalo o azyl v zemích EU včetně Norska a Švýcarska 634 700 osob. Jedná se o pokles, kdy hodnoty dosáhly nejmenších počtů za posledních pět let. Pro upřesnění, roku 2017 bylo registrováno 728 470 žádostí. Výrazně méně oproti roku 2016, kdy bylo registrováno 1,3 milionů žádostí. Úřady v členských státech v roce 2018 přiznaly status uprchlíka 333 400 lidem, což je skoro o 40 % méně než v roce předchozím. Zhruba každý třetí uznáný uprchlík byl ze Sýrie (29 %) a další dvě nejčastěji zastoupené země původu byly Afghánistán (16 %) a Irák (7 %). Syřanů dostalo v EU mezinárodní ochranu celkem 96 100 osob, z toho skoro 70 % v Německu. Klesajících hodnot dosahují i riskantní plavby přes Středozemní moře. Úřadem vysokého komisaře OSN jsou pro rok 2019 počty těch, kdo se na tuto plavbu vydali odhadovány na 30 000. Ke snižující tendenci nepopiratelným způsobem přispělo Německo, neboť začalo drastickým způsobem přetvářet svou imigrační politiku. Většina běženců vstupujících na území Evropy měla namířeno do Německa. V současné době jsou zdržováni v Řecku, v zemi, která čelila v roce 2015 hlavnímu náporu běženců. Jejich pobyt je soustředěn na ostrovech Lesbos, Kos, Samos a Leros, kdy jejich počty zdaleka nedosahují takových rozměrů, jako dříve. Většina je smířena s tím, že do Německa, kam původně mířili, nikdy nevstoupí. Země hostící nejvíce uprchlíků jsou v sestupném pořadí Turecko, Pákistán, Uganda, Súdán a Německo. Jen 16 % uprchlíků nachází útočiště v rozvinutých zemích.

Výzkum pro roky 2017 až 2019 ukazuje značný úbytek zjištěných případů nelegálního překračování vnějších hranic EU oproti letům předchozím. Zvláště, na migračních trasách východního a centrálního Středomoří. Navzdory tomu je však i nadále vyvíjen značný tlak na evropské vnější hranice.

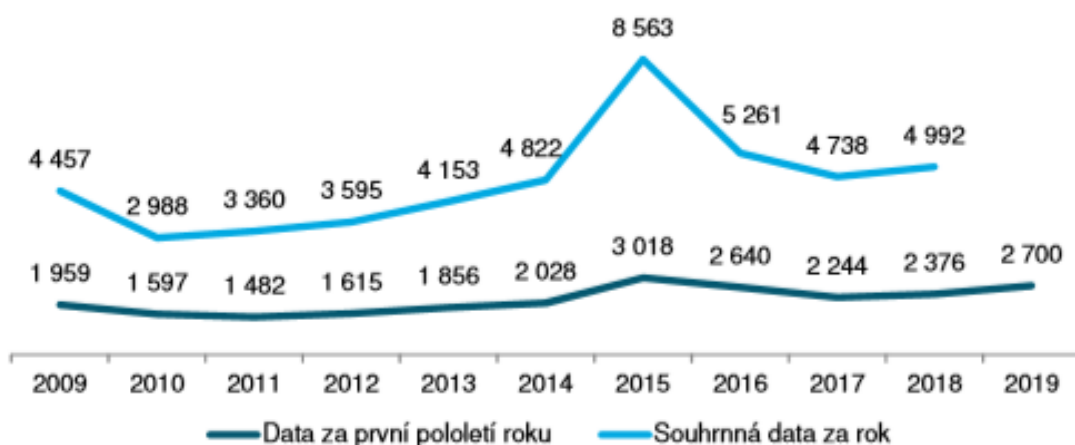

Obrázek 15 Nelegální migrace na hlavních migračních trasách v letech 2012 až 2019 (IOM a UNHCR, 2019)

Migrační vlna se vyhýbá České republice, na jejímž území jsou ve spojitosti s migrační krizí zjišťováni pouze jedinci, či malé skupiny migrantů. V souvislosti s aktuální migrační situací probíhá pravidelné informování ve všech oblastech, souvisejících s problematikou migrace. Informační aktivity jsou cíleně zaměřeny na mediální výstupy – TV, rozhlas, noviny, časopisy, propagační materiály. V České republice vznikla za účelem koordinace pod vedením Ministerstva vnitra zvláštní pracovní skupina se zástupci Úřadu vlády. Jejím cílem je koordinace mediálních aktivit k otázkám migrace. Tato skupina se poprvé sešla 31. července 2015. Další schůzky probíhaly na pravidelné bázi, v průběhu dalších měsíců. Od konce srpna byl spuštěn speciální webový portál – www.mvcr.cz/migrace. Na tomto portálu jsou zveřejňovány zásadní dokumenty, aktuální informace, mediální ohlasy i informace pro obce atd. Data týkající se aktuálních stavů v zařízeních, pro zajištění cizinců, jsou aktualizována na denní bázi (MVČR, 2019).

Obrázek 16 Počet cizinců pobývajících na území ČR (OAMP, 2019)

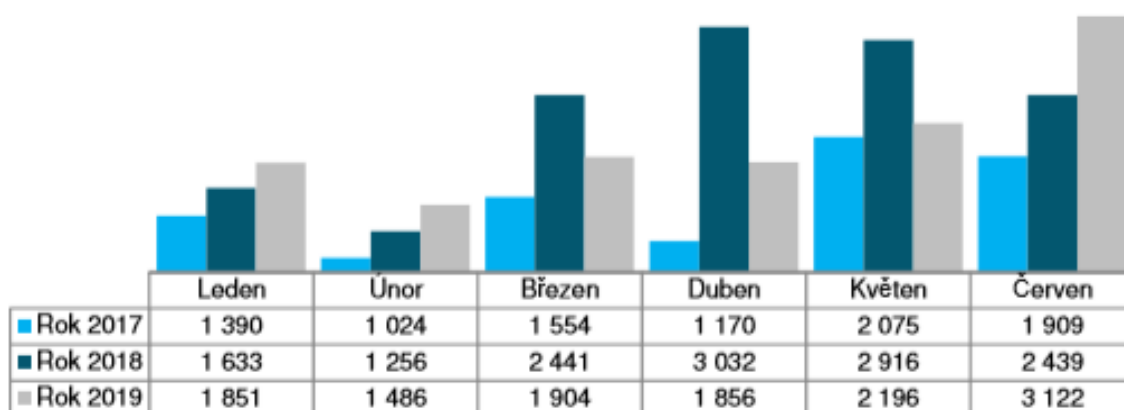
Obrázek 17 Vývoj nelegální migrace v ČR (Ředitelství služby cizinecké policie, 2019)

5.6.1 Východní Středomořská trasa

Jako trasa přes východní Středomoří neboli tzv. balkánská migrační trasa je označována cesta přes moře z Turecka do Řecka. Po této trase přicházeli v roce 2015 do EU ve vysokém počtu uprchlíci hledající útočiště před válkou v Sýrii. Od té doby se počet nelegálních vstupů přes tuto trasu výrazně snížil díky úzké spolupráci mezi EU a Tureckem. Klíčovou úlohu při snižování počtu nelegálních vstupů přes Turecko hrálo provádění dohody mezi EU a Tureckem z března 2016. V roce 2017 přišlo do EU po trase přes východní Středomoří 41 720 migrantů. Jde o 77% pokles oproti roku 2016. Díky dohodě s Tureckem se rovněž dařilo výrazně snížit počet úmrtí na moři a zasahovat proti převaděčům migrantů. Migrační aktivita na tzv. balkánské migrační trase vykazovala ve druhém čtvrtletí 2019 stoupající trend. Červen se v tomto směru dostal na první místo za rok 2019, když do Řecka přicestovalo nelegálně více osob, než

tomu bylo v červnu minulého roku. I přes tuto skutečnost je celkový počet nově příchozích migrantů v roce 2019 přibližně o 40 % nižší, než tomu bylo v roce 2018. Ve druhém čtvrtletí roku 2019 přicestovalo do Řecka nelegálně celkem 10 174 migrantů, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2018 představuje pokles o 33 %. Celkem 7 629 osob přicestovalo po souši, což je ve srovnání s rokem 2018 snížení o 9 %, 2 545 migrantů přicestovalo po moři, tj. meziročně o 63 % méně. Celkem v roce 2019 (k 30. červnu) přicestovalo do Řecka nelegálně 18 294 osob, tj. o 21 % méně než v 1. polovině roku 2018 (MVČR, 2019).

V prvním pololetí roku 2019 byly podle statistik UNHCR nejčastějšími zeměmi původu migrantů připlouvajících k řeckým egejským ostrovům Afghánistán, Sýrie a Dem. republika Kongo. Z hlediska příchodů po souši to byly Turecko, Sýrie a Irák. Dle údajů řeckých autorit se ke 12. červnu 2019 v Řecku nacházelo přibližně 68 700 migrantů. Na řeckých egejských ostrovech bylo ke stejnému datu evidováno 17 198 migrantů. Hotspoty jsou tedy výrazně přeplněné, neboť jejich oficiální přijímací kapacita je 7 858 osob. Řecké autority ve spolupráci s UNHCR nadále pokračují v evakuaci osob z uprchlických táborů na egejských ostrovech na řeckou pevninu. Dle informací IOM se k 26. červnu 2019 nejvíce uvíznutých migrantů ze zemí balkánské trasy (vyjma Řecka) nacházelo v Bosně a Hercegovině, a to více než 7 500 osob. Další v pořadí je Srbsko s 3 700 migranty, v ostatních zemích je takovýchto osob znatelně méně: v Bulharsku 526, v Chorvatsku 322, v Rumunsku 332 a ve Slovinsku 308. Celkem by se dle IOM mělo v balkánských zemích nacházet přibližně 13 300 migrantů. Ve srovnání s předchozím obdobím tak počet uvíznutých migrantů v balkánských zemích narůstá.

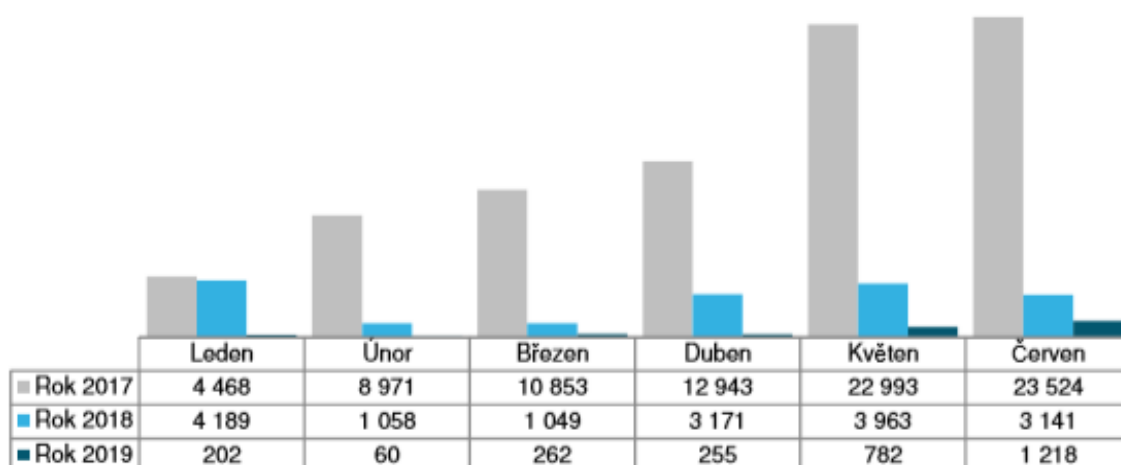

Obrázek 18 Srovnání počtu příjezdů přes Středozemní moře do Řecka v letech 2017, 2018 a 2019 (k 30. 6. 2019) (UNHCR, 2019)

5.6.2 Centrální středomořská trasa

Trasa přes centrální Středomoří se v posledních letech stala nejpoužívanější vstupní cestou do EU. Cílem je většinou Itálie. Při cestě do Evropy je pro většinu migrantů ze subsaharské a severní Afriky zemí tranzitu Libye. Tato skutečnost vedla v Libyi ke vzniku sítí převaděčů a obchodníků s lidmi. V únoru 2017 se vedoucí představitelé EU dohodli na nových opatřeních k omezení nelegálních vstupů po této trase. Zavázali se k posílení spolupráce s Libyí a k boji proti převaděčům migrantů.

I přes zvyšující se migrační aktivitu na centrální středomořské trase, je počet nově příchozích osob do Itálie nadále výrazně nižší, než tomu bylo v předchozích letech. Naopak, výrazný meziroční nárůst v tomto směru vykazuje Malta. Tato trasa je v současnosti nejméně využívanou migrační trasou do Evropy. V období od 1. dubna do 30. června 2019 přicestovalo přes Středozemní moře do Itálie nelegálně 2 255 migrantů, což představuje pokles o 78 % oproti stejnému období roku 2018. Během první poloviny roku 2019 přišlo nelegálním způsobem celkem 2 755 osob. Dalších 1 254 migrantů přicestovalo na Maltu. Hlavním výchozím bodem migrantů se opět stala Libye, ze které vyplulo 32 % všech nově přípluvších. Na druhém místě bylo Tunisko s 27 %, na třetím místě Turecko s 21 % a na čtvrtém místě Alžírsko s 9 %. V roce 2019 patří k nejčastějším zemím původu migrantů příplouvajících do Itálie Tunisko, Pákistán a Alžírsko.

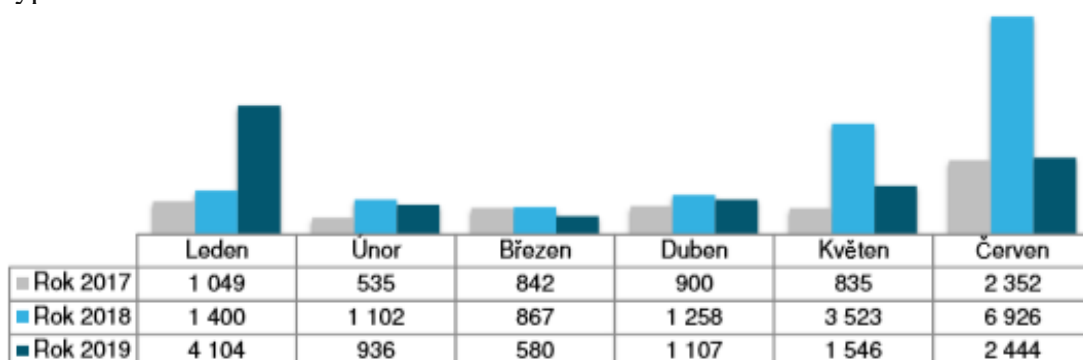
Obrázek 19 Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2017, 2018 a 2019 (k 30. 6. 2019) (UNHCR, 2019)

5.6.3 Západní středomořská trasa

V posledních měsících roku 2019, je možné na západní středomořské migrační trase do Španělska sledovat opětovný nárůst migrační aktivity. Počet nově příchozích migrantů je však i nadále na mnohem nižší úrovni, než tomu bylo ve stejném období loňského roku. Tento stav je odrazem řady preventivních opatření, na nichž Španělsko spolupracovalo s Marokem a Evropskou komisí. V období od 1. dubna do 30. června 2019 přicestovalo nelegálně do Španělska (tj. přes Středozemní moře a přes španělské enklávy v Africe) celkem 6 290 migrantů, což představuje meziroční pokles o 51 %. Z uvedeného počtu 4 866 osob připlulo po moři a 1 424 přicestovalo po zemi. Celkem během roku 2019 (k 30. červnu) přicestovalo do Španělska nelegálně 12 522 osob (MVČR, 2019).

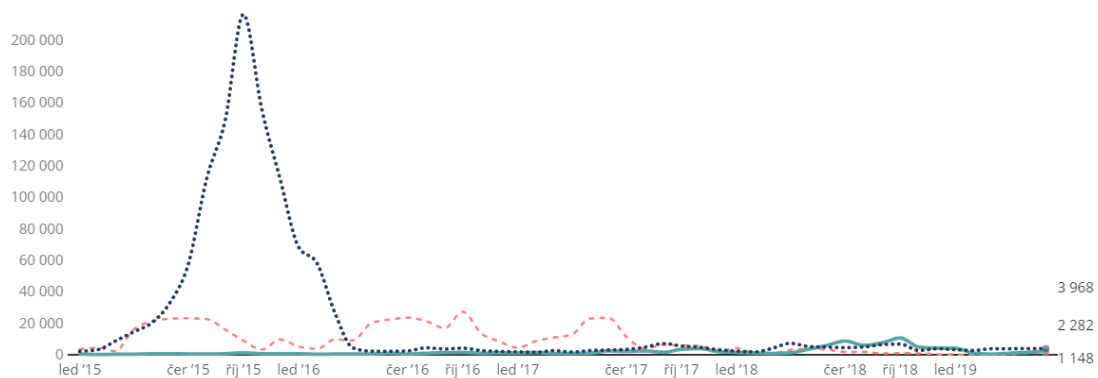
V roce 2019 registruje Španělsko velké množství žádostí o mezinárodní ochranu. K 23. červnu 2019 požádalo v této zemi o azyl 52 392 osob, což je o 8,8 % žádostí více, než v celém předchozím roce (48 142). Na prvních místech mezi žadateli jsou převážně občané latinsko-amerických zemí, konkrétně Venezuela (36 % všech žádostí), Kolumbie (22 %), Nicaragua (5,8 %), Honduras (5,8 %) a Salvador (4,6 %). Státní příslušníci těchto zemí nejsou v drtivé většině případů započítáni ve statistikách příjezdů výše, neboť pro svou cestu do Španělska volí nejčastěji leteckou dopravu (MVČR, 2019).

V červnu 2019 došlo k nárůstu počtu nelegálních příjezdů migrantů na Kanárské ostrovy. Příčinou tohoto stavu je zřejmě důslednější postup marockých úřadů proti nelegální migraci na severu Afriky, což způsobilo přesun migrantů do jižních částí Maroka. Nejde již ale, jak tomu bylo v minulosti, o země jako Senegal či Mauretánie, kde efektivně působí španělská policie a dlouhodobě zabraňuje migrantům ve vyplutí.

Obrázek 20 Srovnání počtu příjezdů do Španělska po moři v letech 2017, 2018 a 2019 (k 30. 6. 2019) (UNHCR, 2019)

V druhém čtvrtletí roku 2019 přicestovalo do Evropy nelegálně celkem 19 959 migrantů, z toho 15 990 po moři (Španělsko, Itálie, Řecko, Malta a Kypr) a 3 969 po zemi. Oproti stejnému období roku 2018 příjezdy po moři poklesly o přibližně 48 %, příchody po zemi klesly přibližně o 51 %. Od počátku roku 2019 (k 30. červnu) do Evropy nelegálně přicestovalo celkem 36 185 osob (MVČR, 2019).

Obrázek 21 Počet nelegálních vstupů měsíčně (Frontex, 2019)

6 Diskuze

Po letech 2015 a 2016, kdy migrační krize v Evropě dosáhla svého vrcholu, se za pomoci nejrůznějších opatření na bilaterální a unijní úrovni podařilo částečně snížit migrační tlak na členské země EU. Možnost opakování situace z předchozích let, zejména s přihlédnutím na trvající nestabilitu v evropském příhraničí, nelze vyloučit. S celkovou změnou situace a díky narůstajícím tenzím v některých členských státech došlo během posledního roku k postupné změně diskursu směřujícímu k přijetí trvale udržitelného řešení, kdy na unijních fórech stále více rezonují zejména potřeby plného zajištění kontroly vnější hranice EU, posílení spolupráce se zeměmi původu a transitu migrace a zefektivnění návratové politiky, která je považována za jednu z největších současných výzev, stejně tak, jako rozšíření pomoci Itálii v jejím úsilí, trvale snížit nelegální migrační toky přes centrální Středomoří, ve spolupráci s libyjskou vládou.

Je nepochybné, že zvýšená koncentrace cizinců na území jakéhokoliv státu s sebou přináší jistá rizika související s bezpečnostními aspekty. Boj s kriminalitou, zajištění bezpečnosti a operační provedení protiteroristických opatření jsou primárně v kompetenci národních orgánů členských států. Všichni si zároveň uvědomují, že terorismus nerespektuje hranice, a proto je nutné vzájemně spolupracovat. Evropská unie se tak etablovala jako hlavní fórum spolupráce a koordinace. Europoslanci rozhodují o protiteroristické legislativě spolu s ministry členských zemí (v Radě). Poslanci trvají na adekvátní ochraně osobních údajů a úměrnosti jednotlivých opatření. Tyto principy jsou o to důležitější v kontextu boje s terorismem, kdy zákony vznikají mnohdy pod tlakem krizové situace (Evropský parlament, 2018).

Zastavit terorismus vyžaduje kombinaci opatření od posílení kontrol evropských hranic, přerušení zdrojů peněz, až po boj proti radikalizaci. Evropané chtějí žít v bezpečí a napříč EU se shodují v požadavku, aby Unie dělala v boji proti terorismu víc. Škála opatření EU k prevenci dalších útoků je široká: Od přísnějších kontrol na evropských hranicích, lepší spolupráce při odhalování či pronásledování útočníků, zablokování zdrojů peněz teroristů a boje proti organizovanému zločinu, až po opatření proti radikalizaci.

V zájmu zachování bezpečnosti uvnitř schengenské zóny bez vnitřních hranic musí být posílena ochrana hranic vnějších. Proto byly v dubnu 2017 zavedeny systematické kontroly cestovních dokladů všech lidí, kteří cestují do EU, a to včetně občanů států Evropské unie. V listopadu 2017 se také europoslanci s ministry shodli na parametrech systému pro registraci vstupu a výstupu. Ten bude od roku 2020

přehledně zaznamenávat pohyb občanů mimoevropských (třetích) zemí přes schengenský prostor. Takzvaný systém „chytrých hranic“ je navíc nastaven tak, aby nezpůsobil zdržení, zácpy a dlouhé fronty na hraničních přechodech, letištích, v přístavech a podobně. Lidé z mimoevropských zemí, kteří nepotřebují pro cestu do EU vízum, budou také přísněji prověřováni: Evropský systém pro cestovní povolení (ETIAS) má vyplnit stávající mezeru v údajích o tom, kdo přesně do Evropy přichází, a bude zprovozněn od roku 2021 (Evropský parlament, 2018).

V reakci na teroristickou hrozbu zavedly některé země dočasné kontroly na svých vnitřních hranicích. Tím ztížily volný pohyb v rámci Schengenu. Podle Parlamentu kontroly již nejsou ospravedlnitelné a poslanci požadují po členských státech, aby se k nim uchýlovaly jenom v jasně daných výjimečných případech, protože jinak je ohroženo fungování Schengenu (Evropský parlament, 2018).

Evropský parlament schvaluje v dubnu 2019 plán, aby Evropská pobřežní a pohraniční stráž měla k dispozici pětitisícových stálý sbor v roce 2021, a deset tisíc operativních pracovníků v roce 2027. Zlepší se díky tomu nejen kontrola třinácti tisíc kilometrů vnějších pozemních hranic EU a 66 tisíc kilometrů hranic na moři, ale taky řízení migrace včetně návratů, i boj proti kriminalitě.

V posledních letech v Evropě přibývá teroristických útoků, jejichž pozadím je násilný džihádismus. Podle posledních dat Europolu vycestovalo do bojových oblastí v Sýrii a Iráku zhruba 5000 Evropanů, aby se tam připojili k džihádistickým teroristickým skupinám. Jedno z opatření proti zahraničním bojovníkům vychází ze směrnice o boji proti terorismu, která rozšiřuje výčet trestných činů mimo jiné na zprostředkovávání a poskytování teroristického výcviku nebo cestování do zahraničí za tímto účelem. Parlament novelu schválil před únorem 2017 a členské státy ji měly za úkol nejpozději do září 2018 převést do národní legislativy. Nábožensky motivované útoky jsou řízené nebo ideologicky motivované takzvaným Islámským státem. S tím, jak IS ztrácí teritorium, vyzývá své stoupence spíše k útokům na vlastní pěst v zemích, kde žijí, než k tomu, aby cestovali do takzvaného kalifátu. Vycestování zahraničních bojovníků od roku 2015 také výrazně ubývá (Evropský parlament, 2018).

Letecké společnosti, které provozují lety do a ze států mimo EU, musí předávat národním úřadům údaje, které o svých cestujících získají během rezervace a odbavování (mj. jméno, data a destinace cesty, způsob platby). Přísná pravidla pro to, jak se s těmito údaji může nakládat v zájmu prevence, odhalování a vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu, stanoví směrnice o jmenné evidenci cestujících (PNR). Její vyjednávání zabralo bezmála pět let a poslanci trvali na pojistkách pro ochranu

osobních a citlivých údajů (Evropský parlament, 2018).

Kriminálníci a teroristé často využívají několik falešných identit, aby unikli pozornosti bezpečnostních složek. Proto je nutné zefektivnit výměnu informací mezi odpovědnými úřady v jednotlivých zemích, mezi vyšetřovateli, policisty, soudci a podobně. V roce 2018 se poslanci shodli s členskými státy na posílení centrální databáze Schengenského informačního systému (SIS) tak, že bude zahrnovat nové záznamy související s teroristickými aktivitami. Policie a pohraničníci mohou v SIS zadávat a získávat záznamy o hledaných a pohřešovaných osobách i předmětech. Evropská unie má již nyní mnoho databází a informačních systémů pro řízení hranic a vnitřní bezpečnost. Je potřeba zajistit, aby spolu byly inteligentně propojené, takže například vyšetřovatelé nebo pohraničníci budou moct přes jedno rozhraní podle jasně definovaných přístupových práv simultánně prověřovat údaje. Tato takzvaná interoperabilita databází má být realitou od roku 2023. Podporu výměny informací mezi národními orgány zajišťuje také Evropská policejní agentura Europol. Europoslanci dali již v květnu 2016 zelenou k posílení pravomocí Europolu právě v souvislosti s bojem proti terorismu. Příkladem je možnost vytvářet specializované jednotky jako je Evropské protiteroristické centrum spuštěné v lednu 2016 (Evropský parlament, 2018).

Účinným opatřením k zastavení teroristů je zablokovat jejich zdroje příjmů a narušit logistiku. Za tímto účelem Evropský parlament v roce 2018 aktualizoval směrnici o boji proti praní špinavých peněz. Zvýší transparentnost toho, jaké osoby stojí za konkrétními společnostmi, a řeší rizika spojená s virtuálními měnami a anonymními předplacenými kartami. Praní špinavých peněz je trestným činem ve všech zemích EU, definice a sankce se však liší. Nová unijní pravidla mají stávající mezery vyplnit a problém nekontrolovaného převádění zisků z kriminální činnosti vyřešit. 110 miliard eur pochází ročně v EU podle odhadů z trestné činnosti. Jen 1,1 % těchto výnosů se ale podaří skutečně zabavit. Pro usnadnění zmrazení a konfiskace majetku z trestné činnosti v celé EU byla v říjnu 2018 dohodnuta nová pravidla. Všechna tato nová pravidla budou platit od roku 2020 (Evropský parlament, 2018).

Unie se snaží předejít tomu, aby se nebezpečné zbraně dostaly do rukou nepovolaných a potažmo teroristů. Revize směrnice o střelných zbraních, která má být převedena do národních zákonů, proto vychytává takové nedostatky, kvůli kterým bylo například možné, aby útočníci v pařížském Bataclanu zmasakrovali 130 lidí mimo jiné použitím přestavěných samopalů pocházejících ze Slovenska. (ČT24, 2015) Členské státy musí zavést přísnější kontroly a lepší sledovatelnost nabytí a držení palných

zbraní, přičemž platí výjimky pro lovce, muzea a sběratele.

Drtivá většina teroristických útoků v EU byla provedena podomácku vyrobenými výbušninami. Dostupnost chemikálií, ze kterých je možné bomby vyrábět, se pro běžné lidi výrazně omezí, díky novým pravidlům schváleným v dubnu 2019 (Evropský parlament, 2018). Extremisté a teroristé používají internet k šíření propagandy a nenávisti. Parlament chce, aby on-line společnosti, jako je Facebook nebo YouTube, byly povinny odstranit teroristický obsah do jedné hodiny od chvíle, kdy k tomu budou vyzvány od příslušných orgánů. Radikalizace a boj proti ní byly jedním z problémů, na které se soustředil zvláštní výbor pro terorismus, který ukončil svou roční práci v prosinci 2018. Parlament následně navrhnul monitorovat nenávislné kazatele na úrovni EU. Podle poslanců mohou totiž nyní unikat pozornosti, pokud se přestěhují z jednoho evropského státu do jiného. Poslanci také doporučují oddělení radikalizovaných vězňů ve věznicích, jakož i specifická školení o radikalizaci pro úředníky EU a členských států (Evropský parlament, 2018).

Výčet rizik je velice obsáhlý a je prvořadým úkolem státu a jednotlivých odpovědných složek v rámci krizového řízení připravit scénáře pro zvládnutí takovýchto situací a tím snížit hrozby vyplývající z daných rizik. Česká republika proto přijímá opatření spojené s neřízeným přílivem cizinců na území České republiky v rámci krizového plánování odrážející se v typovém plánu „Migrační vlny velkého rozsahu“. Dění v oblasti multikulturního prostředí potvrzuje shodný vývoj v oblasti migrace cizinců na území celé Evropy. Rozdílné kulturní a sociální návyky, náboženství apod., pouze podtrhují oprávněnost přijímání preventivních opatření k regulaci migrace cizinců. Rozpolcená Evropa dochází k zásadní změně. Italové rozpoutali spor o přijímání humanitárních organizací s migranty, a tím také dali světu na vědomí, že Evropa už nebude otevřena každému. Zásadní vliv na aktuální klesající tendenci příchozích migrantů má i Německo se svou novou imigrační politikou. Běženci a migranti na evropské půdě sice žádají dále kancléřku Angelu Merkelovou o přijetí do Německa. To je ale v roce 2020 jiné, než bylo před 5 lety (Idnes, 2020). Také přítomnost policie na německé hranici znamená jistý posun i když reálně evropskou migraci nesníží. Slučování rodin uznaných azylantů může přivést jen do Německa a dalších zemí tisíce migrantů, co by rodinných příslušníků (Hron, 2019).

Z plynoucích, zjištěných poznatků, během psaní této diplomové práce, se domnívám, že Evropu čeká ještě nejméně jedna významná migrace z Afriky. Za určitých podmínek může nabýt masového charakteru. Afrika se v současné době potýká s demografickou revolucí s typicky vysokým početním růstem obyvatelstva, které

ovšem není vyváženo s ekonomickým růstem. Pokud se tedy nezvedne ekonomická úroveň afrických zemí, nebo nedojde k podpoře tamního ekonomického rozvoje, dříve či později, se obyvatelé těchto zemí dostanou do fáze, kdy budou, (nejen vlivem tamější politické nestability), o další masové migraci uvažovat.

7 Závěr

Evropa musela v posledních letech zareagovat na největší migrační výzvu od konce druhé světové války. Nebývale velký příchod uprchlíků a nelegálních migrantů do EU, který vyvrcholil v roce 2015, poukázal na řadu nedostatků a mezer v politice EU v oblasti azylu, vnějších hranic a migrace. Nekontrolované migrační toky odhalily slabiny ve správě vnějších hranic EU a nedostatky se projevíly i všech aspektech azylového řízení. Stávající systém nejednal vždy se všemi žadateli o azyl jednotným způsobem a šetření ukazuje, že také míra uznávání žádostí o azyl se v různých zemích EU liší. Několik málo zemí je v závislosti na své geografické poloze odpovědných za téměř všechny žádosti o azyl podané v EU. Zapotřebí je právní rámec reformovat, aby se stal účinnějším, spravedlivějším a odolnějším proti budoucímu migračnímu tlaku. EU na tyto výzvy reaguje a startuje rozsáhlejší proces reformy s cílem změnit azylovou a migrační politiku tak, aby byla založena na čtyřech pilířích. Omezení faktorů vedoucích k nelegální migraci řešením jejich příčin, zefektivnění procesu navracení uprchlíků a ničení sítí podílejících se na převaděčství migrantů a obchodování s lidmi; zachraňování životů a zabezpečení vnějších hranic; vytvoření pevné migrační politiky EU a zajištění více cest k legální migraci pro žadatele o azyl a účinnějších tras legální migrace pro migranty. Cílem tedy je, realizace účinné, spravedlivé a stabilní migrační politiky EU. Aby se navíc omezila nelegální migrace, je nezbytná efektivní politika navracení a zpětného přebírání nelegálních migrantů. Tyto kroky jsou více než na místě, neboť je pravděpodobné, že Evropa bude představovat díky své geografické poloze, ale i pro svou reputaci jako příklad stability, štedrnosti a otevřenosti, v době stále častějších mezinárodních i vnitrostátních sporů, změny klimatu, a celosvětové chudoby, i nadále ideální útočiště pro žadatele o azyl a migranty. Migrace se tak projevuje jako nejen politický problém, či problém chybné nebo nedostačující legislativy, ale z hlediska bezpečnosti dosahuje makroúrovně v celosvětovém měřítku.

Protože se násilí u cizinců, (ale nejen u nich), stupňuje, bylo jedním z cílů této práce zmapování migrace jako aspektu ovlivňující bezpečnost. V trestné činnosti, která je v současné době páchána, sehrává značnou roli mentalita příchozích. Následkem tendence páchání trestné činnosti jsou pak mimo jiné i zvyšující se náklady na řešení tohoto fenoménu. Jako stěžejní riziko v rámci této práce byla pojata kriminalita cizinců na území států EU. Výsledky zjištěné v rámci uskutečněného výzkumu jednoznačně prokazují, že cizinci na území vybraných států EU a České republiky páchají, trestnou

činnost, a to nikoliv zanedbatelným podílem oproti domorodému obyvatelstvu. Skutečná objektivní data lze pouze těžko přesně vyčíslit, jelikož více než polovina trestných činů, které byly v rámci České republiky a států EU zjištěny, zůstává neobjasněna. Reakcí na tento problém se staly kampaně upozorňující na přibývající útoky příchozích migrantů například v Německu, týkajících se zejména sexuálních útoků (Černá, 2018). Bylo by pouze spekulativní dovozovat podíl cizinců na neobjasněných trestných činech v rámci České republiky nebo států EU, ačkoliv poznatky v rámci bezpečnostních složek státu tomuto závěru nasvědčují. Trestněprávní úprava České republiky obsahuje čtyři trestné činy, které úzce souvisí s nelegální migrací. Jedná se o trestné činy násilné překročení státní hranice podle § 339 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 trestního zákoníku, napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 341 trestního zákoníku a neoprávněné zaměstnávání cizinců podle § 342 trestního zákoníku (MVČR, 2019). Podstatně nebezpečnějším v tomto ohledu je latentní trestná činnost, úsek týkající se obchodu se zbraněmi, obchodu s lidmi a v neposlední řadě obchodu s narkotiky. Podle dokumentu Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023, rozebírající jednotlivé obory a aspekty je zásadní přesun většího množství osob v rámci současné migrační situace a možné relokaci uprchlíků. Koncepce varuje před vznikem uzavřených komunit. Následkem by pak mohlo dojít k organizovanému zločinu s mezinárodním přesahem. „*Ve spojení s existencí jazykové, kulturní a etnické bariéry zde potenciálně hrozí výrazné znesnadnění policejní práce v této oblasti. V souvislosti s migrační situací očekáváme nárůst počtu případů padělání cestovních dokladů a vyšší počet případů obchodu s lidmi,*“ uvádí se ve Zprávě doslova.

Jak uvádí Koncepce boje proti organizovanému zločinu i Zpráva o vnitřní bezpečnosti, významným oborem zločinu je v současnosti padělání dokladů. V ČR spolupracují zločinci ze všech kontinentů. Významná je také činnost arabských zločineckých skupin, které jsou v této oblasti aktivní v celé (zejména jižní) Evropě a spolupracují také s ruskojazyčnými skupinami a s osobami ze zemí severní Afriky a Blízkého východu. Tyto spolupracující osoby mají většinou povolený pobyt (nebo azyl) na území ČR nebo okolních zemí schengenského prostoru. Uvedené skupiny zajišťují kradené cestovní a osobní doklady, které následně padělají na zakázku pro běžence ze zemí jako je Afghánistán, Indie, Irán, Irák, Sýrie, Alžírsko, Súdán a další. Tyto doklady jsou také zasílány do zemí s početnými komunitami Arabů (Řecko, Itálie), kde jsou nabízeny přímo běžencům jako součást kompletních převaděčských služeb,

(ubytování, přeprava, padělané doklady) (Cechl, 2017). Téma neregulérních dokladů je součástí různých typů hrozeb – terorismu, organizovaného zločinu, zahraničních bojovníků či nelegální migrace (Nováková a Chovanec, 2015).

Trestná činnost, coby rizikový faktor v souvislosti s pobytem cizinců, není ovšem jediným rizikovým faktorem. Existuje celá řada dalších rizik, mimo jiné to mohou být ekonomické dopady. Zatížení související s migrací je oblastí, kterou nelze podceňovat zvláště s ohledem na neregulovanou migraci. Do soukolí problému proniká i koncepce střetu civilizací předpokládající konflikt pramenící z odlišného náboženství. Ze strany islámu je tento předpoklad nepochybně splněn. Tento civilizační okruh se nábožensky výrazně aktivizuje. Mnoho pragmatických islamistů chce Evropu islamizovat pokojně, s využitím dostupných demokratických mechanismů. Přicházejí s drobnými dílčími požadavky, které stále rozhojňují o nové a nové: právo konat modlitby na univerzitách, na pracovištích a na veřejných prostranstvích, právo kázat islám na veřejných školách, oddělovat mužské a ženské prostory ve školách, na sportovištích, v bazénech, uznat polygamii. Zároveň zavádět opatření trestající kritiku islámu, zavést kvóty pro muslimy v administrativě, v médiích, prosadit právo na vytváření islámských politických stran (Keller a Hruboň, 2019).

Česká republika je součástí NATO a Evropské unie, z čehož pro ni vyplývají závazky z mezinárodních spojeneckých dohod. Čeští vojáci i policisté se účastní zahraničních vojenských misí a operací. Nelze tedy s jistotou vyloučit ani riziko odvetných kroků ze strany radikálních skupin států, v nichž naše ozbrojené složky působí. Pohyb uprchlíků a otázka migrace je tak stále v centru celosvětové pozornosti.

Seznam literatury a zdrojů

1. AMNESTY INTERNATIONAL., 2020. *Příběhy migrantů*. [online]. [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-pribehy>
2. ANTOŠOVÁ, Šárka., 2016. Migrace otázky a odpovědi [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-otazky-a-odpovedi#sestnact>
3. BARŠOVÁ, A., BARŠA, P., 2005. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3875-6.
4. BENNOUNE, K., 2016. *Tady vaše fatwa neplatí: příběhy lidí z islámského světa bojujících proti fundamentalismu a násilí*. Přeložil Kateřina BRABCOVÁ, přeložil Michaela PONOCNÁ, přeložil Jindřich MANDÁK. Praha: Vyšehrad, 2016. Osudy (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-635-2.
5. BERGHMAN, J., 2018. Švédsko ve volném pádu. Přeložil. Mikuláš HRUBIŠKO. [online]. [cit. 2019-20-08]. Dostupné z: <https://www.euportal.cz/Articles/19331-desive-hromadna-znasilneni-pachana-imigranty-se-stala-ve-svedsku-beznou-veci-mluvit-o-fakticky-dusledcich-migrace-je-ve-svedsku-povazovano-za-zlocin.aspx?fbclid=IwAR182sgvIdF5QvQrjGfrusTp5conm0hHYmE4hLhDLNYc-Z9XPJSkU0ZFyOk>
6. BIS., 2020. Terorismus. [online]. [cit. 2020-20-03]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/terorismus/>
7. BLAŽEJOVSKÁ, M., 2015. Migrace nám stárnutí nevyřeší. [online]. [cit. 2019-02-03]. <https://www.dotyk.cz/publicistika/migrace-nam-starnuti-nevyresi.html>
8. BORIS, B., ŠÍDLO, L., 2016. *Migrace a demografické výzvy: sborník vybraných příspěvků z konference České demografické společnosti: Jindřichův Hradec*, Praha: economica.
9. BRITSKÉ LISTY., 2017. Proč se zvyšuje počet teroristických útoků v Evropě. [online]. [cit. 2020-20-02]. Dostupné z: <https://blisty.cz/art/87840-proc-se-zvysuje-pocet-teroristicky-utoku-v-evrope.html>
10. BRITSKÉ LISTY., 2018. Které země hostí nejvíce uprchlíků. [online]. [cit. 2019-21-07]. Dostupné z: <https://blisty.cz/art/91544-ktere-zeme-hosti-nejvice-uprchliku.html>
11. BROŽOVÁ, K., 2017. Z kvóty 1600 migrantů jsme vzali 12, víc jich nepřijmeme. [online]. [cit. 2019-20-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/435186-chovanec-z-kvoty-1600-migrantu-j sme-vzali-12-vic-jich-neprijmeme.html>

12. BURCIN, B., KUČERA, T., DRBOHLAV, D., 2008. Možnosti migračního řešení perspektivního úbytku a demografického stárnutí obyvatelstva České republiky. [online]. [cit. 2019-20-07]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41132615>
13. CASANOVA, J., 2006. Religion, European Secular Identities and European Integration. In Krzysztof Michalski (ed.). *Religion in the New Europe*. Budapest: CEU Press. (pp. 23-42).
14. CECHL, P., 2017. V Česku se padělají falešné doklady pro migranty. [online]. [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/krimi/v-cesku-se-padelaji-falesne-doklady-pro-migranty_442073.html
15. CONNOR, P., 2008. Increase or Decrease? The Impact of the International Migratory Event on Immigrant Religious Participation. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 47(2), 243-257.
16. ČERNÁ, M., 2018. Obětovali jste nás, nejsme v bezpečí. Němky spustily kampaň #120dB, chtějí bojovat proti sexuálnímu násilí migrantů [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupný z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/215077-obetovali-jste-nas-nejsme-v-bezpeci-nemky-spustily-kampan-120db-chteji-bojovat-proti-sexualnimu-nasili-migrantu/>
17. ČIŽINSKÝ, P., 2008. Zelené karty? Čekalo se více. Pracovní migrace. [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupný z: <http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2088093>
18. ČSÚ., 2001. Stěhování. [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupný z: <https://web.natur.cuni.cz/~mak/gos/demmetodika/www.czso.cz/cz/cisla/0/02/020100/stehovan.htm>
19. ČSÚ., 2019. Aktuální populační vývoj v kostce. [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupný z: <https://www.czso.cz/csu/czso/aktualni-populacni-vyvoj-v-kostce>
20. ČT., 2018. V polovině zemí světa lidská plodnost pozoruhodně klesá, překvapilo vědce. [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupný z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2652962-v-polovine-zemi-sveta-lidska-plodnost-pozoruhodne-klesa-prekvapilo-vedce>
21. ČTK. IDNES., 2018. Dospělý migranti v Německu žádají o azyl bez dokladů, chtějí mít větší šanci. [online] [cit. 2019-04-08]. Dostupný z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-migranti-dospeli-bez-dokladu-zadosti-o-azyl-berlin.A181104_100149_zahranicni_kha
22. ČTK. IDNES., 2014. Ve Středomoří začíná operace Triton, která zmapuje pohyb uprchlíků. [online]. [cit. 2020-01-02]. Dostupný z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/ve-stredomori-zacina-operace-triton-ktera-zmapuje-pohyb-uprchliku-251205>

23. ČT24., 2015. V Paříži útočil Islámský stát. In. ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2019-20-08]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1618814-pribuzni-jednoho-z-parizskych-atentatniku-jsou-ve-vazbe>
24. ČT24., 2018. Číslo vyvracejí mýty kolem migrace: Nejvíce uprchlíků hostí chudé země a největší program mají v USA. In. ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2019-22-08]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2515900-cisla-vyvracejici-myty-kolem-migrace-nejvic-uprchliku-hosti-chude-zeme-a-nejvetsi>
25. ČVT., 2018. Migrace v číslech. Člověk v tísni. [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.clovekv tisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>
26. DRBOHLAV, D., 2010. *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-039-1.
27. DRBOHLAV, D., 2008. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. V Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-1552-3.
28. DOHNALOVÁ, E., 2012. *Úvod do sociální práce s migranty: problematika migrace a integrace v ES/EU a České republice*. Olomouc: Caritas - Vyšší odborná škola sociální Olomouc. ISBN 978-80-87623-02-2.
29. DUBENSKÁ, T., SOURALOVÁ, A., 2018. Turning to or Away from Religion : The Role of Religion in the Lives of Romanian Migrants in the Czech Republic. *Journal of Religion in Europe*. 1(11), 73-98.
30. EUA., 2017. Migrační krize. [online]. [cit. 2019-09-06]. Dostupné z: <https://op.europa.eu/webpub/com/factsheets/migration-crisis/cs/>
31. EUROSTAT., 2018. Statistika migrace a migrující populace. [online]. [cit. 2019-09-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/cs
32. EVROPSKÝ PARLAMENT., 2019. Jak zastavit terorismus. [online]. [cit. 2019-12-09]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20180316STO99922/jak-zastavit-teroristy-opatreni-eu-infografika>
33. EVROPSKÝ PARLAMENT., 2019. IRREGULAR BORDER CROSSINGS [online]. [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/migration/public/index.html?page=intro>
34. EVROPSKÁ RADA., 2020. Migrační politika EU. [online]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/migratory-pressure/>
35. FISCHER, P., 2019. Uprchlíci v Německu pracují více, než se čekalo. Vzdělávat se ale nechtějí. [online]. [cit. 2019-05-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/uprchlici-v-nemecku-pracuji-vice-nez-se-cekalo-vzdelavat-se-ale-nechteji-1363008>

36. FRANK, L., 2006. Sekuritizace bezpečnostních hrozeb v České společnosti. [online]. [cit. 2019-12-08]. Dostupné z: http://sm.aos.sk/images/dokumenty/archiv_cisel/2_2006/3.pdf
37. GERGES, F., 2017. *Islámský stát: cesta k moci*. Přeložil KŘÍSTKOVÁ et al., v Praze: Vyšehrad. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-810-3.
38. GUILBERT, K., 2016. Cejch ekonomického migranta. [online]. [cit. 2019-10-12] Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/senegal/r~eb397fba8fba11e6851c002590604f2e/>
39. HAMPL, P., 2018. *Prolomení hradeb*. Olomouc: Naštvané matky. ISBN 978-80-906573-1-1
40. HAVEL, D., 2010. Vliv legální a nelegální migrace na vnitřní bezpečnost České republiky a krizové řízení. České Budějovice, Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Zdravotně sociální fakulta.
41. HAVEL, D., 2010. Vliv legální a nelegální migrace na vnitřní bezpečnost České republiky a krizové řízení. 1.5 Migrace a trestní zákon. České Budějovice, Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Zdravotně sociální fakulta.
42. HORÁKOVÁ, N., 2005. Čeho se obáváme a jakým způsobem pohlížíme do budoucnosti. Naše společnost [Výzkumná zpráva]. Praha, Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR 2005. s. 2
43. HORYNA, B., PAVLINCOVÁ, 2003. ed. *Judaismus, křesťanství, islám*. Vyd. 2., podstatně přeprac. a rozš. Olomouc: Nakladatelství Olomouc. ISBN 80-7182-165-9.
44. HROCH, J., 2019. Antisemitismus je v části Evropy opět na vzestupu. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/antisemitismus-nemecko-berlin-francie-zide-nenavist-extremismus-rasismus_1902170730_och
45. HRON, J., 2019. Slučování rodin? Německo loni přijalo další tisíce migrantů. In: Eurozpravy.cz [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/264835-nemecko-prijalo-tisice-lidi-v-ramci-slucovani-rodin-je-to-vsak-mene-nez-driv/>
46. HRUBOŇ, R., 2019. Plán na pokojné podrobení Evropy Islámem. [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.narodnioviny.cz/plan-na-analyza-pokojne-podrobeni-evropy-islamem/>
47. CHMELÍČKOVÁ, N., 2016. *Zákon o azylu*. Praha: Wolters Kluwer. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-479-9.
48. IDNES., 2020. Německá vláda k nové migrační krizi. Cesta do Německa není volná. [online]. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/politika-migranti-nemecko-recko-krize.A200303_174747_zahranicni_jum

49. JANÁČKOVÁ, S., SKOPEČEK, J., SLANÝ, M., 2016. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Praha: Institut Václava Klause. Publikace (Institut Václava Klause). ISBN 978-80-7542-007-7.
50. JUREK, K., 2018. Německo a migranti dnes aktuálně. [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://www.rexter.cz/rubriky/zpravy-a-politika/nemecko-a-migranti-dnes-aktualne_179.html
51. KALIBOVÁ, K., PAVLÍK, Z., VODÁKOVÁ, A., 1993. *Demografie (nejen) pro demografy*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) a Sociologický ústav AV ČR, 125 s. ISBN 80-901424-2-7.
52. KH., 2018. Rok 2018 láme rekordy. Počet žadatelů o azyl ve Francii stále roste. [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/francie-migranti-data-afghanci-albanci-gruzini.A180830_141941_zahranicni_kha
53. KELLER, J., 2019. Plán na pokojné podrobení Evropy islámem. [online]. [cit. 2019-09-15]. Dostupné z: <https://www.narodniny.cz/plan-na-analyza-pokojne-podrobeni-evropy-islamem/>
54. KERLES, M., 2018. Východ Evropy se nekompromisně vylidňuje, kdekdo by chtěl na Západ. Česko je pomyslnou vstupní branou. [online]. [cit. 2019-09-07]. Dostupné z: <https://www.info.cz/evropska-unie/vychod-evropy-se-nekompromisne-vylidnuje-kdekdo-by-chtel-na-zapad-cesko-je-pomyslnou-vstupni-branou-36718.html>
55. KERN, S., 2017. Demografická data muslimské populace v Německu - dnešek a budoucnost. [online]. [cit. 2019-11-15]. Dostupné z: <https://cs.gatestoneinstitute.org/10050/demograficka-data-muslimske-populace>
56. LEVITT, P., 2003. “You Know, Abraham Was Really the First Immigrant”: Religion and Transnational Migration. *International Migration Review*, 37(3), 847-873.
57. MURRAY, D., 2018. *Podivná smrt Evropy: imigrace, identita, islám*. Přeložil Alexander TOMSKÝ. Voznice: Leda. ISBN 978-80-7335-562-3.
58. MVČR., 2016. Audit národní bezpečnosti. Praha. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>
59. MVČR., 2019. Bezpečnostní aspekty migrace. Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx>
60. MVČR., 2019. Integrace cizinců. Odbor azylové a migrační politiky. [online]. [cit. 2019-04-14] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/integrace-cizincu.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

61. MVČR., 2015. Čtvrtletní zpráva o migraci 2015. Odbor azylové a migrační politiky. [online]. [cit. 2019-20-10] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
62. MVČR., 2016. Čtvrtletní zpráva o migraci 2016. Odbor azylové a migrační politiky. [online]. [cit. 2019-22-10] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
63. MVČR., 2017. Čtvrtletní zpráva o migraci 2017. Odbor azylové a migrační politiky. [online]. [cit. 2019-23-10] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
64. MVČR., 2018. Čtvrtletní zpráva o migraci 2018. Odbor azylové a migrační politiky. [online]. [cit. 2019-24-10] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
65. MVČR., 2019. Čtvrtletní zpráva o migraci 2019. Odbor azylové a migrační politiky. [online]. [cit. 2019-25-10] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
66. MVČR., 2019. Výroční zpráva o mezinárodní ochraně za rok 2009 až 2019. Odbor azylové a migrační politiky – mezinárodní ochrana. [online]. [cit. 2019-12-10] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/mezinarodni-ochrana-253352.aspx?q=Y2hudW09MTE%3D>
67. MVČR., 2009. Definice pojmu terorismus. [online]. [cit. 2019-03-02] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>
68. MVČR., 2019. Odbor azylové a migrační politiky. Nelegální migrace v České republice. [online]. [cit. 2020-03-04] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
69. MVČR., 2019. Odbor azylové a migrační politiky. Bezpečnostní rada státu projednala zneužívání a padělání dokladů. [online]. [cit. 2020-02-04] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=21916734&doctype=ART>
70. MVČR., 2010. Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2010. [online]. [cit. 2019-08-14] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>
71. MVČR., 2018. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2018. [online]. [cit. 2019-10-02] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>

72. MERKELOVÁ, A., 2014. Novoroční projev. In. Podivná smrt Evropy: imigrace, identita, islám. 2018. ISBN 978-80-7335-562-3.
73. NAVRÁTIL, P., 2018. Migrace v číslech. Kolik přišlo v roce 2018 uprchlíků a kam se poděli. In. Globe24.cz [online]. [cit. 2020-01-14] Dostupné z: <https://globe24.cz/svet/65270-migrace-v-cislech-kolik-prislo-v-roce-2018-uprchliku-a-kam-se-podeli>
74. NĚMEČKOVÁ, M., 2019. Lidí v produktivním věku bude ubývat. [online]. [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2019/02/lidi-v-produktivnim-veku-bude-ubyvat/>
75. NOVÁKOVÁ, Lucie. 2015. Zpravodajství. Bezpečnostní rada státu projednala zneužívání a padělání dokladů. [online]. [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=21916734&doctype=ART>
76. OSN., 2017. Zpráva populačního fondu OSN [online]. [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: https://www.un.org/en/development/desa/population/events/pdf/other/21/21June_FINAL%20PRESS%20RELEASE_WPP17.pdf
77. PANENKA, R., OVČÁČEK J., 2016. *Tato země je naše: dvacet pět rozhovorů s prezidentem Milošem Zemanem*. 1. vyd. Praha: Olympia, 304 s. ISBN 978-80-7376-4425
78. PEW RESEARCH CENTER., 2019. the Future of World Religions: Population Growth Projections, 2010-2050 [online]. [cit. 2019-11-02] Dostupné z: <https://www.pewforum.org/2015/04/02/religious-projections-2010-2050/>
79. SPUTNIK., 2020. Migrační krize v EU. [online]. [cit. 2019-12-02] Dostupné z: https://cz.sputniknews.com/trend/migrace_krize_evropa/
80. STOJANOV, R., NĚMEC D., PROCHÁZKA David., 2017. *Migrace do Evropy: svědectví a fakta. Přírodovědci.cz*, Praha: Univerzita Karlova v Praze. roč. 2017, č. 2, s. 9-11. ISSN 1805-5591.
81. STONAWSKI, M., POTANČOKOVÁ, M., SKIRBEKK, V., 2016. 'Fertility Patterns of Native and Migrant Muslims in Europe', *Population, Space and Place*, vol. 22, no. 6, pp. 552-567. Dostupné z: <https://doi.org/10.1002/psp.1941>
82. TRBOLA, Robert. RÁKOCZYOVÁ, Miroslava ed. 2011. *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR*. Brno: Barrister & Principal, ISBN 978-80-87474-19-8.
83. TOPOLÁŘ, P., 2016. Vlivy migrace na bezpečnost společnosti, nebezpečí ze strany islámského extremismu. Brno. Bakalářská práce. Vysoká škola Karla Engliše, a.s.
84. UNHCR., 2018. Refugees. [online]. [cit. 2019-11-02] Dostupné z: <https://www.unhcr.org/globaltrends2017/>

85. VLČKOVÁ, A., 2003. *Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a související předpisy (s výkladem)*: právní úprava k 1.8.2003. Praha: Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-024-8.
86. WHALING, F., 1987. *Religion in Today's World: The Religious Situation of the World from 1945 to the Present Day*. [s.l.]: T & T Clark. ISBN 0-567-09452-9.
87. WILLIAMS, C. P., 2008. Female Transnational Migration, Religion and Subjectivity: The Case of Indonesian Domestic Workers. *Asia Pacific Viewpoint*, 49(3), 344-353.

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1 Plodnost a úmrtnost (Burcin et al., 2003)	41
Tabulka 2 Očekávaný populační vývoj EU vyjádřený procentuálně v období 2005 – 2050 (Eurostat, 2019)	44
Tabulka 3 Očekávaný populační vývoj EU vyjádřený v tis. v období 2005 – 2050 (Eurostat, 2019)	44
Tabulka 4 Výpočet analýzy SWOT	53
Tabulka 5 Počet teroristických útoků podle let (Europol, 2019)	59
Tabulka 6 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci dle míry imigrace (Pew research center, 2019)	62
Tabulka 7 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci - odhad pro rok 2016 (Pew research center)	62
Tabulka 8 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci pro rok 2050 dle odhadu, kdy migrace zcela ustane (Pew research center, 2019)	63
Tabulka 9 Odhad muslimské populace v roce 2050 (Pew research center, 2019)	63
Tabulka 10 Věkový průměr muslimské populace oproti nemuslimské, v zemích Evropy (Pew research center, 2019)	65
Tabulka 11 Obavy respondentů z urážek (FRA 2018, s. 34)	66
Tabulka 12 Obavy respondentů z fyzických útoků (FRA 2018, s. 34)	66
Tabulka 13 Patrný nárůst obav z antisemitismu mezi rokem 2012 a 2018 (FRA 2018, s. 33)	67
Obrázek 1 Počty žadatelů o azyl ve vybraných státech EU (Stojanov et al., 2017)	35
Obrázek 2 Utonulý chlapec - Ajlan Kurdí (ct24.ceskatelevize.cz, 2015)	36
Obrázek 3 Žádosti o azyl ze zemí mimo EU 2008-2018 (Eurostat, 2019)	37
Obrázek 4 Náklady na cestu ve srovnání s příjmy (Procházka, 2016)	38
Obrázek 5 Vývoj počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR (MVČR, 2018)	39
Obrázek 6 Počty udělených azylů (MVČR, 2018)	39
Obrázek 7 Útoky dle lokace v roce 2018 (MVČR, 2019)	56
Obrázek 8 Způsoby útoku v roce 2018 (MVČR, 2019)	57
Obrázek 9 Pachatelé útoků v členských státech EU v roce 2018 (MVČR, 2019)	57
Obrázek 10 Způsoby zastavení útoků - 2018. Zdroj MVČR	58
Obrázek 11 Počet úspěšně dokonaných teroristických útoků džihádistů (Hrebendar, 2019)	60

Obrázek 12 Neúspěšně teroristické útoky džihádistů (Hrebenar, 2019).	60
Obrázek 13 Zmařené útoky džihádistů (Hrebenar, 2019).....	61
Obrázek 14 Výsledný efekt migrace na Evropskou populaci dle míry imigrace (Pew research center)	62
Obrázek 15 Nelegální migrace na hlavních migračních trasách v letech 2012 až 2019 (IOM a UNHCR, 2019)	69
Obrázek 16 Počet cizinců pobývajících na území ČR (OAMP, 2019).....	70
Obrázek 17 Vývoj nelegální migrace v ČR (Ředitelství služby cizinecké policie, 2019)	70
Obrázek 18 Srovnání počtu příjezdů přes Středozemní moře do Řecka v letech 2017, 2018 a 2019 (k 30. 6. 2019) (UNHCR, 2019)	71
Obrázek 19 Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2017, 2018 a 2019 (k 30. 6. 2019) (UNHCR, 2019).....	72
Obrázek 20 Srovnání počtu příjezdů do Španělska po moři v letech 2017, 2018 a 2019 (k 30. 6. 2019) (UNHCR, 2019)	73
Obrázek 21 Počet nelegálních vstupů měsíčně (Frontex, 2019).....	74